

Despre secte

Surprinzător pentru cei care au cunoscut textul Bibliei doar în versiunea lui Cornilescu este faptul că Biblia însuși întărește rolul și importanța tradiției. În 2 Tesaloniceni 2: 15, citim, în traducerea lui Cornilescu,

Asa dar, fraților, rămâneți tari și țineți învățăturile pe care le-ați primit fie prin viu grai, fie prin epistola noastră.

Cuvântul tradus aici "învățăturile" este cuvântul grecesc *paradosis*, exact același cuvânt care apare și în textul din Matei, citat mai sus. Probabil Cornilescu, având anumite prejudecăți împotriva tradiției ortodoxe, a preferat să folosească un alt cuvânt. Ce spune de fapt textul din Tesaloniceni? Apostolul Pavel îi îndeamnă pe credincioși să țină tradiția pe care au preluat-o de la el. Aceasta tradiție era atât scrisă, cât și orală.

Când Iisus s-a ridicat la cer, ce a lăsat în urmă, o carte sau o biserică? Biserica s-a răspândit cu decenii înainte ca Noul Testament să fie scris și adunat. Prima carte s-a scris la mai mult de 20 de ani după răstignire, iar ultima la mai mult de 60 de ani. Canonul Scripturii a fost stabilit de sinoadele de la Cartagina (393) și Hippo (397). Cum au rezistat creștinii, toți acești ani fără o listă a cartilor Noului Testament, dacă Iisus a vrut ca toți creștinii să urmeze numai Biblia? Biblia provine din Biserică, nu Biserică din Biblie. Există deja stâlpii și temelii adevărului (1 Timotei 3:15), biserica cea care rezistă de atunci. Dacă cineva nu ascultă de biserică, trebuie să-ți fie păgân și vameș (Matei 18:17-18). Aici cred că este singurul loc unde "ecclesia" este tradus prin neutru "adunare" în traducerea Cornilescu. Să-ți mai dau un exemplu de traducere după părerea mea eronată: Psalm 97,7: "Sint ruginiți toți cei ce slujesc icoanelor și care se falesc cu idoli" care în traducerea ortodoxă este "Să se rusineze toți cei ce închină chipurilor cioplite și se laudă cu idoli lor", firește cuvântul icoana nu avea ce căuta aici.

Majoritatea cartilor Noului Testament au fost scrise pentru a aborda probleme specifice bisericii primare, niciuna dintre ele nefiind o prezentare sistematică a teologiei, a dogmei creștine. Pe ce suport biblic se bazează protestanții când spun că toate învățăturile apostolilor sunt cuprinse în scrierile Noului Testament?

Dacă sinoadele din Cartagina și Hippo erau infailibile, atunci de ce nu sunt recunoscute toate doctrinele susținute de membrii celor două sinoade cum ar fi succesiunea apostolică, botezul pruncilor, etc. Tot în 397 a fost stabilit și canonul Vechiului Testament, care conținea cele șapte cărți care și acum sunt incluse în traducerea ortodoxă, spre deosebire de traducerea Cornilescu. Cele șapte cărți sunt citate atât de episcopii cei mai importanți ai primelor secole, cât și chiar de Pavel (Evrei 11:35 – niciunde în Vechiul Testament, traducerea protestantă, nu vei găsi un exemplu de persoane torturate, care refuză eliberarea pentru a dobândi una mai bună, învierea. Va trebui să cauți printre cărțile Vechiului Testament înlăturate de Luther, și anume în 2 Macabei 7:1, 5-9 "Întimplatu-s-a și cu șapte frați, pe care, împreună cu mama lor prințându-i, i-a silit regele, cu biciul și cu vine batându-i, să manance carni de porc, care nu le era slobod a manca... Dar frații împreună cu mama lor se îndemneau a muri vitejeste zicând așa: Domnul Dumnezeu vede și cu adevărat mângâiere are dintre noi... Și după ce primul frate s-a săvârșit, a adus pe al doilea să-l batjocorească... însă și acesta, ca și cel dintâi, pe rând toate chinurile le-a suferit și, când era să moară, a zis: tu, dar, nelegiuitule, ne scoti pe noi dintr-această viață, însă Împăratul lumii pe noi cei care murim pentru legile Lui, iarăși ne va învia cu înviere de viață veșnică").

Dacă Hristos a intenționat ca creștinismul să fie religia unei țări, cum de așteptat până în anul 1450 până când să arate cuiva cum să construiască o mașină de tipărit? În plus, cei care știau să citească în timpul imperiului Roman nu depășeau zece procente din totalul populației.

Biserica Baptistă

Protestantismul avea la început o pronunțată caracteristică de "religie populară". Acest fapt se datorea segmentului de populație țintit, anume micii meșteșugari și țărâna. În timp ce Biserica Catolică devenise un instrument de opresiune în mâinile aristocrației, predicatorii protestanți au dezvoltat treptat o religie care înlătura cât mai mult din caracteristicile catolicismului. Au început să fie predicat libertatea individuală generală și cea privind

interpretarea Scripturilor, eliminarea preotimii, restrângerea averilor bisericesti si a atributiilor clericilor, diminuarea darilor catre biserica. Aceste idei au constituit forta de penetrare a protestantismului, în care cei asupriti au vazut un mijloc de emancipare.

Luteranii, primii protestanti, au început sa se organizeze în comunitati separate de Biserica Catolica, desigur în zone în care mijloacele de control ale acesteia din urma nu erau puternice. În aceste zone, controlate de printii numeroaselor landuri germane, protestantii au preluat bisericile catolice si le-au transformat potrivit noilor precepte. Au fost eliminate orice înfatisari religioase (statui, icoane, cruci, crucifixe, etc.). Slujbele au început sa fie conduse de predicatori fara studii religioase, caci scolile teologice erau exclusiv catolice. Din acest motiv nu exista o unitate a învataturilor protestante, fiecare predicator predicând potrivit cu imaginatia lui, denumita ad-hoc "descoperire de la Dumnezeu". Astfel se face ca în acelasi segment de timp întâlnim curente protestante cu învataturi diferite.

"Slujbele" constau din doua parti. Prima parte cuprindea rugaciuni si cântari religioase în care se afirmau diferite doctrine. Partea a doua era reprezentata de predica.

Spiritul unui predicator era dus mai departe de noi predicatori tot mai radicali în efortul de a elimina orice similitudine cu Biserica Catolica. Daca primii protestanti învatau botezul pruncilor, ulterior protestantii au simtit nevoia sa se disocieze si mai mult de Biserica Catolica, începând sa se re-boteze. Initial gestul reprezenta o abandonare publica a tot ce era catolic, ca ulterior acestui gest sa i se caute o justificare biblica si sa fie transformat în doctrina de cult.

Primii care au practicat rebotezarea au fost denumiti de ceilalti "anabaptisti" ("rebotezati"). E interesant de observat ca anabaptistii au fost la început extrem de contestati de ceilalti protestanti care nu voiau sa accepte un nou botez. Aceste conflicte au luat deseori aspectul unor adevarate razboaie religioase în care luteranii îi masacrau pe taranii anabaptisti. Asa cum catolicii nu îi iubeau pe luterani, nici luteranii nu îi agreau pe anabaptisti.

Anabaptistii si-au gasit si ei predicatori de succes, persoane cu harisma de orator, care au fundamentat si accentuat noua doctrina a rebotezarii. Ei s-au organizat în comunitati separate si si-au înfiintat propriile locuri de adunare. Cu timpul, prefixul "ana-" a fost abandonat si s-a încetatenit denumirea de "baptist".

John Smith si Thomas Helwys, doi separatisti englezi din secta Congregationalistă, au format prima biserică baptistă în Amsterdam, Olanda, în 1609. Smith s-a unit ulterior cu menonitii, iar Helwys s-a întors în Anglia. Aici, în 1611 sau 1612, el a format împreună cu o mână de oameni prima biserică baptistă din Anglia, la Spitalfields, lângă Londra. Crescând ca număr, baptistii englezi s-au separat în Baptisti Generali si Baptisti Particulari. Primii, care erau arminieni, credeau că urmările jertfei lui Hristos se aplică întregii omeniri. Ceilalti, asemenea calvinilor, considerau că acestea se aplică numai celor alesi (conform teoriei predestinării). Cele două ramuri s-au unit în secolul 19, când abordările teologice se schimbaseră iar nevoia de membri le-a făcut să se apropie. Pornind din Anglia, numărul baptistilor a ajuns la peste un milion în Europa.

America a fost locul unde secta baptistă a cunoscut cea mai mare dezvoltare. Roger Williams, un englez din secta puritanilor, a înfiintat prima biserică baptistă în orasul Providence, statul Rhode Island, în 1639. Cam în aceeasi perioadă, doctorul John Clarke a înfiintat o adunare baptistă în Newport, statul Rhode Island. Deseori persecutati pentru credinta lor, baptistii au crescut încet ca număr, dar cresterea s-a accelerat în secolul 18 în mare parte datorită miscării de trezire religioasă cunoscută sub numele de Marea Trezire. Tot în secolul 18, baptistii au sustinut idealurile Revolutiei Americane, devenind astfel mai populari. Asemenea celorlalte secte neoprotestante, baptismul american, născut din dezbinare si purtând în el germenul dezbinării, s-a divizat si există astăzi peste zece feluri de baptisti: *Baptistii Vechi*, *Baptistii Voinei Libere*, *Baptistii Sâmbătari*, *Baptistii celor Sase Principii*, *Baptistii Unitarieni*, *Baptistii Cufundători*, etc. Numele fiecărei secte baptiste ilustrează principiul generator al sectei, acela al alipirii la un anume aspect al credintei si al absolutizării acestuia în dauna celorlalte. De remarcat că până în 1975, aceste biserici baptiste americane numiseră aproximativ 50 de femei în functii oficiale (pastori, predicatori, etc.).

În România, baptismul a pătruns la sfârșitul secolului 19, venind din Germania, prin Ungaria, si a început să se răspândească printre românii din Ardeal, mai ales în Arad si Bihor. După făurirea României Mari, a pătruns si în celelalte provincii românești.

Ca puncte principale de doctrina, baptistii cred că Biblia este singura autoritate în materie de credință si că fiecare persoană poate să o citească si să o interpreteze individual. Această idee a interpretării personale a Bibliei a dus la existenta în prezent a peste 22 de denominatiuni baptiste în întreaga lume. Baptistii mai învată botezul adultilor ca marturie publica a credintei. O parte dintre ramurile sectei baptiste au adoptat la sfârșitul secolului 19 teoria răpirii Bisericii înainte de a doua venire a Mântuitorului.

Se consideră că o persoana, desi nascuta în familie crestina, nu este crestina pâna când nu face o declaratie publica în fata comunitatii privind "acceptarea lui Iisus Hristos ca Domn si Mântuitor personal". Termenul "personal"

are o rațiune foarte precisă. Se urmărește întărirea ideii că omul nu are nevoie de preoți pentru a intra în legătură cu Dumnezeu, cei vizati fiind desigur preoții catolici și cei ortodocși. Mântuirea este "personală", nedepinzând de nimeni altcineva.

Se poate spune că multe din doctrinele și practicile baptiștilor au fost cel puțin la început o replică la adresa Bisericii Catolice. Astfel, existența acestora din urmă constituia motivația acțiunilor tuturor protestanților. Dacă Biserica Catolică ar dispărea brusc, protestanții ar rămâne fără obiectul muncii și ar intra într-o criză de activitate.

Biserica lui Dumnezeu Apostolică - Cultul Penticostal

Spre sfârșitul secolului 19 America era deja plictisită de numeroasele și sporadicele "[treziri religioase](#)". Multi predicatori ambulanti se compromiseseră prin tertipurile la care apelau pentru a încălzi multimile. Masele voiau ceva nou iar acest nou nu a întârziat să vină sub lozincă "Dumnezeu face o lucrare nouă".

Una dintre mișcărilor de "trezire religioasă" din Statele Unite a fost și așa-numita "Ploaie Târzie" (*Latter Rain*) condusă de A.J. Tomlinson, inițial un simplu distribuitor de cărți al American Bible Society. Existau de altfel mai mulți predicatori care predicau reînnoirea trăirii religioase prin "umplerea cu Duhul Sfânt". Suportul pentru această propovăduire constă în relatarea privind pogorârea Duhului Sfânt la Cincizecime, descrisă în capitolul 2 din Faptele Apostolilor. Acești predicatori afirmă că acea pogorâre, însoțită de "vorbirea în alte limbi", este posibilă și în zilele noastre, pentru fiecare credincios în parte. Astfel, în SUA și în Țara Galilor au apărut adunări de rugăciune în care credincioși ferventi își marturiseau păcatele înaintea Domnului și Îl implorau cu lacrimi "să-i boteze cu Duhul Sfânt". Pe lângă Tomlinson, un alt promotor al noilor idei a fost Charles Parham. Predicatorii creau prin predicile lor o condiționare psihologică și o înfierbântare a sângelui care în cele din urmă degenera în "glosolalie" (vorbire necontrolată într-o stare de semi-transă). Apariția acestui fenomen destul de neobișnuit a constituit în 1896 scânteia pentru demararea noii mișcări penticostale. Glosolalia a fost identificată cu pogorârea Sfântului Duh de la Cincizecime și s-a afirmat că evenimentul descris în Biblie poate avea loc oricând dacă credinciosul se roagă fierbinte lui Dumnezeu. Dobândirea unei astfel de "umpleri cu Duhul Sfânt" a devenit tinta celor care doreau mai mult. Cei care credeau în "umplerea cu Duhul Sfânt" s-au separat de adunările din care făceau parte și astfel s-a conturat noua Mișcare Penticostală. În 1903 Tomlinson își dă seama că poate face mai mult decât să vândă cărți și înființează "Biserica lui Dumnezeu".

Stilul neconformist al adunărilor penticostale (de la *pentecost* = cincizecime, în greacă) a asigurat răspândirea mișcării și a atras atenția și în afara Statelor Unite. Un loc unde penticostalismul a prins repede rădăcini în Europa, în mijlocul unui popor plictisit de un luteranism arid, a fost Norvegia. Aici noile idei au fost preluate de diverși predicatori ad-hoc, punându-se bazele mai multor secte de sorginte penticostală (vezi articolul despre "[Prietenii lui Smith](#)", sectă cunoscută în România ca "Părăsiasa").

Conform "tradiției" neoprotestante privitor la dezbinare, "Biserica lui Dumnezeu" a lui Tomlinson nu a rezistat prea mult, prima scindare având loc în 1917, astfel apărând "Adunările lui Dumnezeu". Ulterior aceste două ramuri s-au divizat și ele, dând naștere unor grupări independente. Principalele grupări penticostale sunt asociate acum în Conferința Mondială Penticostală.

În România penticostalismul a venit direct din America, în perioada interbelică, prin câțiva români câștigați de ideile acestea, propagate în SUA chiar printr-o revistă de limba română, *Vestitorul Evangheliei*, redactată de un oarecare Paul Budeanu, originar din județul Arad. Acesta a tradus în românește mărturisirea de credință a penticostalilor, numită *Declarația fundamentului adevărat al Bisericii lui Dumnezeu*. Primul șef al sectei în România a fost *Ion Bododea*, din Brăilita, care a editat revistele *Glasul adevărului* și *Știința Sfintilor*, precum și cartea de cântări ale sectei, *Harfa Bisericilor lui Dumnezeu*.

Ca puncte doctrinare principale, penticostalii susțin teoria Sola Scriptura ("numai Scriptura") asemenea tuturor (neo)protestanților, botezul adulților, învățătura despre rapirea Bisericii și botezul cu Duhul Sfânt dovedit prin "vorbirea în limbi".

Unele secte penticostale susțin două trepte ale experienței harului: *nasterea din nou* și *botezul cu Duhul Sfânt*, iar altele mai adaugă una, cea a *sfintirii*.

Ca notă individuală, pentecostalii practică "ungerea cu untdelemn" pentru vindecarea de boli și au o pasiune pentru minuni și vindecări miraculoase, acestea fiind atribuite Duhului Sfânt. Uleiul cu care se face ungera de către pastor sau de către proorocul înzestrat cu "darul vindecării" este ulei alimentar obișnuit - Muntenia, Floriol, etc.

În adunările pentecostale pot fi întâlniți "prooroci" care "proorocesc în alte limbi". De obicei aceste "vorbiri" sunt "tălmăcite" de un alt membru al adunării, considerat "înaintat pe cale" și văzut ca posedând anumite daruri ale Duhului Sfânt. Un lucru interesant îl constituie diferența ca volum de cuvinte între "vorbia în limbi" a proorocului (scurtă, de obicei) și tălmăcirea care se constituie deseori într-o mică predică. Celor care întreabă despre aceasta li se răspunde că tălmăciul nu traduce cuvânt cu cuvânt "proorocia", ci îi traduce "duhul". În general, "proorocii" sunt văzuți ca având diverse daruri de la Duhul Sfânt, acestea fiind, pe lângă "darul proorociei", și "darul vindecării" sau "darul deosebirii duhurilor". În România, un domeniu de "utilitate" a proorocilor din adunările pentecostale este proorocirea "de la Dumnezeu" a legăturilor matrimoniale (dacă e bine ca sora X să se mărite cu fratele Y) sau răspunsul, tot "de la Dumnezeu", dacă e recomandată sau nu emigrarea în Statele Unite! Multi pentecostali se căsătoresc pur și simplu pe baza proorociilor făcute în adunare, deși cei doi tineri nici nu se cunosc bine și nici nu au viziuni comune de viață.

Falsitatea acestei "vorbiri în limbi" este evidentă din frecvențele neconcordanțe dintre proorociile pe aceeași temă. O persoană mai puțin credulă a făcut un test: a înregistrat pe bandă o proorocie și a mers cu înregistrarea la alți doi prooroci pentecostali, cerându-le acestora să tălmăcească mesajul. Fiecare a produs o cu totul altă interpretare, ambele diferite de cea inițială. Alteori, dacă proorocul care nu aparține de adunarea în cauză aduce atingere prin proorocia lui politicii interne a acelei adunări, pastorul adunării declară fără echivoc că vorbia a fost nu de la Dumnezeu, ci de la satana. De asemenea, unii se folosesc de aura de prooroci pentru a-și rezolva diferențele personale cu alți membri din adunare. Asemenea fenomene sunt sesizate și de unii dintre membri, însă în loc să vadă în aceasta dovada înșelătoriei, ei decid doar să se mute la o altă adunare.

Marea majoritate a bisericilor pentecostale din România fac parte din ramura "Biserica lui Dumnezeu" (*Church of God*). După Revoluția din 1989, în urma unor conflicte de culise, un anumit pastor exclus din Biserica lui Dumnezeu s-a afiliat împreună cu adunarea sa ramurii "Adunările lui Dumnezeu" (*Assemblies of God*), deschizând astfel acestora drumul în România.

Biserica Creștină după Evanghelie

Reforma a născut în părțile de est ale Germaniei și în Elveția diferite mișcări religioase, cum ar fi mișcarea pietistă sau mișcarea Fratilor Moravieni. Din acestea s-a format ulterior gruparea așa-numită "creștini după Evanghelie", ei având pretenția că viața lor este în totală armonie cu Sfânta Evanghelie. Acești neoprotestanți (diferența între protestanți și neoprotestanți constă în faptul că primii practică botezul pruncilor, pe când cei din urmă botează numai adulți) au urmat o cale destul de similară cu cea a baptiștilor, cu diferența că la un moment dat în istoria lor au ajuns la concluzia că botezul este complet inutil, acesta fiind o practică a evreilor creștinați. La aceste doctrine se adaugă credința în "rapirea celor credincioși" (a se vedea articolele despre "rapire" la secțiunea de apologetică ortodoxă).

În România secta a apărut la sfârșitul secolului 19, mai întâi în părțile Sibiului (Cisnădie), apoi în București și Iași. Dezvoltarea sectei este legată de numele lui *Grigorie Constantinescu*, fiu de ofiter trimis în Elveția pentru specializare în profesia sa și întors după patru ani ca pastor evanghelist. În timpul primului război mondial, cât timp este mobilizat, Constantinescu organizează la Iași o casă de rugăciuni, care devine centrul sectei.

Publicațiile sectei se numesc *Buna Vestire* și *Viață și lumină*. Învățătura lor este expusă în broșurile *Memoriu sau scurtă expunere a punctelor de doctrină a Comunităților Creștine* și *Memoriu sau scurtă expunere a doctrinei Creștinilor după Evanghelie*.

În România există două feluri de creștini după Evanghelie. Pe lângă organizația de sorginte occidentală prezentată mai sus, a doua ramură a apărut în perioada interbelică, prin "lucrarea" unui preot ortodox căzut în erezie, Tudor Popescu. Acesta, pătruns de spiritul reformator al neoprotestanților, a purces la "reformarea" Bisericii Ortodoxe. Învățăturile lui au plăcut celor care erau ortodocși numai cu numele și care aveau diverse nemulțumiri la adresa Bisericii. După ce au fost caterisiți, Tudor Popescu și ai lui au format "Biserica Evanghelică Română", care s-a afiliat ulterior creștinilor după Evanghelie. Una din învățăturile ortodoxe scăpate de reformarea lui Tudor Popescu a fost

botezul pruncilor. Desi acesti crestini dupa Evanghelie locali sunt afiliati cu cei de origine straina, cele doua ramuri au neînțelegeri pe tema practicarii botezului, cei "de import" neacceptând nici un botez.

Biserica Adventistă de Ziua a Saptea

Secolele 18 si 19 au constituit perioada marilor "[treziri religioase](#)" din Statele Unite ale Americii. Într-o tara în care catolicii nu erau majoritari, cultele neoprotestante au intrat la un moment dat în criza de subiecte de predica si doctrinare. Nimeni nu mai era miscat de predicile critice la adresa "celorlalti". S-a creat treptat nevoia de a veni în fata maselor cu noi idei care sa reanime si sa întretina motivatia (neo)protestanta. Au început sa apara predicatori mai revolutionari decât primii predicatori neoprotestanti, înfierbântând multimile cu predici apocaliptice despre pedepsele Iadului, fericirea care îi asteapta pe cei credinciosi sau o asa-zisa rapire a celor fideli Domnului.

Adventistii reprezintă, asemenea baptistilor, o grupare mai mare de secte, toate preocupate de a doua venire a Domnului, de unde si numele lor, derivat din latinescul *adventus* (venire), si în special de stabilirea datei pe baza profetiilor.

William Miller (1782-1849), un baptist, a început să studieze pe cont propriu Biblia si în special cartea profetului Daniel, trăgând de acolo concluzia că sfârșitul lumii e aproape si că Hristos se va reîntoarce în anul 1843. El a publicat concluziile cercetărilor lui biblice într-o brosură, *Învederare din Sfânta Scriptură a celei de-a doua veniri a lui Hristos în anul 1843*. În respectiva scriere el anunța, pe lângă data revenirii lui Hristos, si faptul că El va întemeia pe pământ o împărăție de o mie de ani împreună cu cei drepti pe care îi va învia si că la sfârșitul mileniului vor învia si cei păcătosi pentru a fi judecati (aceasta este cunoscuta învățătură despre Mileniu, preluată ulterior de mai multe secte). Miller si-a făcut calculele pe baza profetiei din Daniel 8:14, unde se vorbește de 2300 de zile care vor trece până la curățirea locului sfânt si, sprijinindu-se pe Numeri 14:34, a socotit o zi drept un an. Punctul de plecare a fost luat anul 457 îH, când a început robia babiloniană. În anul 1831 el a început să predice în public noile idei. În așteptarea evenimentului anuntat multi dintre adeptii lui si-au vândut proprietățile si si-au lichidat afacerile. Întrucât anul 1843 a trecut fără ca profetia să se împlinească, un adept al lui Miller, *S. Snow*, a calculat o nouă dată, mai exactă ca prima - 10 octombrie 1844. De data aceasta publicitatea a fost mult mai mare, data fiind preluată de ziare, reviste, în conferinte publice, provocând un entuziasm care i-a făcut pe multi să-si părească locurile de muncă, să-si vândă proprietățile si să urmeze adventistilor. Noapte de 9 spre 10 octombrie i-a aflat pe adventisti adunati într-o sală mare din Boston, așteptând cu mari emotii trâmbita îngerului ce avea să vestească a doua venire a Domnului. Noaptea a trecut fără să se întâmple nimic, spre marea dezamăgire a multora care au părăsit secta. Miller a recunoscut public că a gresit si i-a îndemnat pe adeptii săi să treacă la baptisti. Acestia nu i-au primit si astfel secta adventistilor s-a risipit în 1845. Cei care au rămas s-a rupt în patru grupuri principale, dintre care cel mai important a fost si este cel al "adventistilor de ziua a saptea". Trei dintre urmasii lui Miller, Joseph Bates si sotii James si Ellen G. White au pus bazele noii "Biserici Adventiste de Ziua a Saptea".

Ellen G. White, în special după moartea sotului, a devenit figura centrală a sectei, producând multe scrieri cu valoare de profetii pentru adventisti: Tragedia veacurilor, Profeti si împărați, etc. Ea a reinterpretat profetiile lui Miller si Snow, sustinând că ele nu se refereau la a doua venire a Domnului, ci la curățirea templului ceresc de păcatele fiilor lui Dumnezeu (Evrei 9:23). Previziunile si calculele de date au continuat, fiind propusi, pe rând următorii ani: 1845, 1849 si 1851, acesta din urmă fiind chiar certificat de o viziune a lui Ellen White. Tot printr-o "viziune cerească" a profetesei, adventistii au preluat serbarea sâmbetei de la baptistii de ziua a saptea, în 1860 secta schimbându-si numele în "Adventistii de Ziua a Saptea". Secta s-a răspândit repede si în afara Americii si numără astăzi aproximativ 5 milioane de membri.

În România, adventistii au pătruns la sfârșitul secolului 19, printr-un fost preot catolic, *Mihail Czehovski*, care a activat în regiunea Pitestiului. Secta apare în 1890 în Bucuresti, dar un oarecare succes al ei începe cu convertirea si mai apoi preluarea conducerii de către fostul student în medicină, *Petre Paulini*. Secta a câștigat teren printr-o înversunată campanie de denigrare a Bisericii Ortodoxe si a clerului acesteia, folosind în acest scop cele mai murdare mijloace.

Între rătăcirile specifice acestei secte se numără: învățătura despre Mileniu, credinta că nu există ias si nici suflet nemuritor, obligativitatea legilor Vechiului Testament privind tinerea sâmbetei si mâncărurile necurate, credinta că împărăția de 1260 de zile a Antihristului (conf. Apoc. 12:16) reprezintă perioada de 1260 de ani dintre 538 si 1798 (dominatia papalității).

Conform acestei secte, toate denominatiunile crestine sunt stăpânite de diavol iar preotii sunt slujitorii acestuia. În consecință, toti crestinii trebuie să părăsească bisericile lor si să intre în singurul adăpost adevărat - secta adventistă. După credinta lor, sâmbăta ar fi pecetea si semnul lui Dumnezeu, iar duminica, serbată de toti crestinii, ar fi pecetea Fiarei (a diavolului). De aceea, după părerea lor, cel mai important lucru si semn că esti de partea lui Dumnezeu este să tii sâmbăta. Dusmănia pe care o nutresc față de ceilalti crestini este grăitoare pentru fanatismul lor.

Adventisii dau o importantă deosebită "zeciuielii", adică a datoriei sacre a fiecărui membru de a cotiza la secta cu 10% din venitul lunar, sub deviza "mai bine să ai 90% din salariul tău binecuvântat, decât 100% fără binecuvântare".

Secta a implementat un program general pentru tineret. Diverse activități aprobate de conducere pentru petrecerea timpului liber înlocuiesc distractiile cum ar fi dansul sau mersul la cinema. Adventistii administrează peste 360 de spitale si clinici în lumea întreagă si desfășoară programe misionare, educationale si filantropice sustinute prin zeciuiala plătită de membri (a zecea parte din venit). Publicatiile sectei sunt tipărite în 197 de limbi si dialecte. Secta dispune de unul din cele mai mari sisteme de învățământ dintre cultele neoprotestante. În ceea ce priveste interpretările profetiilor escatologice, adventistii detin un loc de frunte din punct de vedere al originalitatii ideilor de interpretare.

Din secta principală s-au desprins în timp numeroase grupări si secte cu nume diferite. Cele mai cunoscute sunt: Adventistii de Ziua a Saptea - Miscarea de Reformă, Societatea misionară internatională a adventistilor de ziua a saptea, Miscarea lui R. D. Brinsmead. Primii din această serie activează si în România.

"AZS - Miscarea de Reformă" s-au separat de secta-mamă după moartea 'profetesei' Ellen G. White (1915), ca o consecință a luptei pentru succesiune, câștigată de Margaret Rowen din Los Angeles. Venită la putere, Rowen le-a propus membrilor câteva reforme, dintre care cea mai importantă fiind ideea de a nu pune mâna pe armă pentru a ajuta statul în războaie. Cei care au făcut-o în timpul războiului ar fi părăsit calea adevărului. În România secta aceasta a fost adusă de un oarecare soldat *Kremer* căsătorit cu o nemtoaică reformistă, în 1917-1918. Din cauza atitudinii față de stat, secta a fost interzisă, dar si-a continuat propaganda prin foi gen *Păzitorul adevărului si Solul misionar*. Învătătura reformistă a fost prezentată în broșura *Scurtă lămurire a principiilor adventistilor de ziua a saptea si o miscare de reformă* (Bucuresti, 1924), scriere combătută de conducătorul sectei-mamă, Petre Paulini, în *Profeti falsi si profeti mincinosi*.

Martorii lui Iehova

Martorii lui Iehova au pornit din aceleasi rădăcini cu [adventistii](#) lui Miller, fondatorul sectei fiind Charles Taze Russell (1852-1916). În perioada adolescenței acesta si-a negat tradiția prezbiteriană de care apartinea si s-a alăturat mai-liberalei "Biserici Congregaționiste", sectă pe care de asemenea a părăsit-o. În această perioadă el a aflat despre învățătura Scripturii cu privire la iad, un subiect care i-a stârnit o preocupare intensă. Cu trecerea timpului, după "studii aprofundate", el si-a rezolvat teama de iad ajungând la concluzia că iadul nici nu există! La vârsta de 24 de ani l-a întâlnit pe Nelson Barbour, redactorul unei reviste si conducătorul unui grup dizident din secta adventistilor, care i-a stârnit lui Russell interesul pentru studierea profetiilor vremurilor din urmă. După preziceri false si diferite de păreri cei doi s-au despărțit, Russell începând să-si publice propria revista, "Turnul de Veghere", revistă care si azi încearcă să zguduie temeliile Bisericii, dându-l la o parte pe Mântuitorul Iisus Hristos din centrul învățăturii crestine. De la Barbour a împrumutat Russell ideea că Iisus Hristos urma să revină invizibil pe pământ în 1874 si că anul 1914 avea să fie anul în care lumea trebuia să fie distrusă, după care s-ar inaugura "Împărăția de 1000 de ani" a lui Hristos pe pământ. Negarea iadului si interpretarea profetiilor biblice au devenit subiectele de predică ale noului predicator, care cu mândrie se autointitula "Pastorul". Un jurnalist, în urma întâlnirii cu Russell, a scris: "În locul unui căutător smerit al Adevărului, l-am întâlnit pe cel mai deștept propagandist al vremurilor noastre."

Cercul de adepti s-a numit "Studentii în Biblie" ('cei care studiază Biblia', denumire fără nici o conotație academică). Denumirea a fost schimbată în 1927 în "Martorii lui Iehova". Russell a murit în 1916, lăsându-și adepii deziluzionați de prezicerile sale neîmplinite cu privire la anul 1914. Frâiele sectei au fost preluate de bogătasul Joseph Franklin Rutherford, care a trebuit să reinterpreteze repede profetiile neîmplinite, pentru a opri plecarea

membrilor din sectă. Sub conducerea lui Nathan Knorr (1924-1977) secta a cunoscut cea mai mare creștere a numărului de adepți, de la 115.000 la peste 2.000.000. Actualul conducător este Frederick W. Franz.

Numele "Iehova" reprezintă o varianta de citire a celor patru litere ebraice prin care este desemnat Dumnezeu în Vechiul Testament. Pentru evrei numele lui Dumnezeu era atât sacru, încât nici nu trebuia pronunțat. Cu timpul pronunția (citirea) celor patru litere a fost uitată, iar evreii au folosit alte sintagme pentru a face referire la Dumnezeu (Adonai, Elohim, etc.). Trebuie menționat că "Iehova" este doar una dintre variantele de citire, o alta varianta la fel de folosită fiind Iahve. Martorii lui Iehova au preferat-o pe prima, deoarece este mai ușor de pronunțat în limbile moderne. Pretentia Martorilor ca ei i se adresează lui Dumnezeu pe nume este deci discutabilă, întrucât nu este cert că așa se pronunța în vechime numele lui Dumnezeu!

La un moment dat, Russell a fost dat în judecată. Întrebat în instanță, sub prestare de jurământ, dacă cunoaște greaca veche - limba Noului Testament - el a răspuns afirmativ, însă nu a putut traduce nimic când i s-a pus în față un text în acea limbă.

Conducătorii Organizației au înțeles destul de repede că inovațiile lor religioase nu pot fi susținute cu Sfânta Scriptură, astfel că au creat în 1961 o nouă traducere a Bibliei, în limba engleză, denumită "Noua Traducere Mondială a Scripturilor Grecești". Aceasta nu este în fond o traducere, ci o versiune modificată a Scripturii, în așa fel încât teoriile sectei să capete susținere. Iată câteva din măsurile făcute de această sectă în Sfânta Scriptură:

„Traducerea” Martorilor lui Iehova	Sfânta Scriptură
<p>Ioan 1:1 "La început Cuvântul era, și Cuvântul era cu Dumnezeu, și Cuvântul era un dumnezeu."</p> <p>Schimbarea a fost făcută cu scopul de a sprijini, chipurile biblic, negarea de către Martori a dumnezeirii lui Iisus Hristos.</p>	<p>Ioan 1:1 "La început era Cuvântul, și Cuvântul era la Dumnezeu, și Cuvântul Dumnezeu era."</p> <p>Aceasta este o declarație limpede a faptului că Iisus Hristos (Cuvântul) este Dumnezeu.</p>
<p>Coloseni 1:16 "căci prin intermediul lui toate celelalte lucruri au fost create...Toate <i>celelalte</i> lucruri au fost create prin el și pentru el."</p> <p>Cuvântul "celelalte" a fost adăugat cu scopul de a sprijini învățătura falsă a Martorilor cum că Iisus este, la rândul Lui, un inger creat.</p>	<p>Coloseni 1:16 "Pentru că în El au fost zidite toate... Toate prin El și pentru El s-au zidit."</p> <p>Acest verset afirmă că Iisus Hristos este Creatorul tuturor lucrurilor, și nu o ființă creată.</p>
<p>Evrei 1:8 "Dar cu referire la Fiul: Dumnezeu este tronul tau pentru totdeauna și pe veci..."</p> <p>Ordinea cuvintelor a fost schimbată abuziv deoarece secta dorește să ascundă faptul că Iisus (Fiul) este numit Dumnezeu.</p>	<p>Evrei 1:8 "dar despre Fiul: "Scaunul Tau, Dumnezeule, este în veacul veacului..."</p> <p>A se observa că în acest verset Dumnezeu Tatal îl numește pe Fiul Iisus "Dumnezeule".</p>

Erezii ale Martorilor lui Iehova

Martorii lui Iehova au o aversiune deosebită împotriva crucii și a Sfintei Treimi. Ei sunt varianta modernă a vechii erezii a lui Arius, învățând că Iisus Hristos nu este Dumnezeu. În schimb, Martorii susțin că Iisus Hristos este un inger creat, mai exact Arhanghelul Mihail. Versetele din Scriptură care arată dumnezeirea Domnului Iisus Hristos sunt Evrei 1:8, Ioan 1:1, 14, Ioan 20:26-28, Faptele Apostolilor 20:28, Romani 1:3, 8-9 și II Petru 1:1.

Martorii lui Iehova neaga învierea cu trupul a Domnului Iisus Hristos. În schimb ei susțin că trupul lui Iisus s-a dizolvat în gaze (!). Charles Taze Russell, fondatorul sectei, afirma că "Omul Iisus este mort, mort pentru totdeauna" ("Studii din Scripturi", vol. 5, 1899, pag. 454). Cu toate acestea, Sfânta Scriptură ne învață clar că trupul Mântuitorului a fost readus la viață (înviat). De pilda, în Luca 24:39 Iisus spune "Uitați-vă la mainile și picioarele Mele, Eu sunt; pipăiți-Mă și vedeți: un duh n-are nici carne, nici oase, cum vedeți ca am Eu". A se vedea și Ioan 2:19-21, Ioan 20:26-28, I Corinteni 15:6, 14.

Martorii lui Iehova neaga ca Duhul Sfânt este Dumnezeu. În schimb ei învata ca Duhul Sfânt este o forta impersonala, asemenea curentului electric. În falsa lor traducere a Bibliei, în loc de „Duhul Sfânt” scrie „forta activă a lui Dumnezeu”. Sfânta Scriptură ne învata clar ca Duhul Sfânt este Dumnezeu. În multe locuri citim că Duhul Sfânt are atribute personale, specifice unei persoane: El se întristează, vorbește sau este mintit (Faptele Apostolilor 5:3 si 4). A se vedea si Ioan 14:16-17; 16:13-15, Romani 8:26-27, II Corinteni 3:6, 17-18 sau Efeseni 4:30.

Martorii lui Iehova neaga si pedeapsa eterna a celor pacatosi. Ei nu cred în Iad, toate referirile din Scriptură fiind pentru ei alegorii. În schimb, ei învata ca cei „nelegiuiti” (cei care nu sunt Martori ai lui Iehova) vor fi anihilati si vor înceta să mai existe. Sfânta Scriptură învată însă despre pedeapsa vesnica a celor necredinciosi. A se vedea Matei 25:41, 46, Matei 18:8, II Tesaloniceni 1:8-9, Apocalipsa 14:10, 11; 20:10, 15.

Martorii lui Iehova nu cred în nemurirea sufletului. Ei cred că omul, asemenea animalelor, înceteaza să existe dupa moarte. Cu toate acestea, Biblia învata cu claritate ca sufletul omului continua să aibe o existenta constienta, dupa moarte: II Corinteni 5:8, Luca 16:19-31, Filipeni 1:23-24, Apocalipsa 6:9-11.

Martorii lui Iehova sustin si învata ca viata vesnica în prezenta lui Dumnezeu este rezervata doar unui grup select. Astfel, ei spun ca doar un grup special de 144.000 de Martori ai lui Iehova pot trai vesnic alaturi de Dumnezeu, în ceruri. Toti ceilalti Martori vor ramane pe pamant.

Martorii lui Iehova neagă Sfânta Treime si sustin ca Satana este cel care a inventat învățătura despre Sfânta Treime. Ei resping toate versetele biblice care-l identifica atat pe Iisus Hristos ca Dumnezeu, cat si pe Duhul Sfânt ca Dumnezeu. Cu toate acestea, Biblia învata limpede ca atat Fiul cat si Duhul Sfânt sunt alaturi de Dumnezeu Tatăl. La Matei 28:19, Iisus Hristos vorbește la singular despre numele Tatalui, Fiului si al Duhului Sfânt, si vedem că Dumnezeu este o Treime, adica o Fiinta care exista ca trei Persoane.

Profetiile neîmplinite ale Martorilor lui Iehova

Având aceleasi rădăcini cu [adventistii](#), Martorii lui Iehova s-au hazardat să calculeze sfârșitul lumii.

Mai întâi a fost Russell care a fixat, pe rând până la moartea lui, mai multe date "precise" privind sfârșitul lumii: 1874, 1914 si 1915. Urmare a neîmplinirii profetiei legate de anul 1914, secta a început să propovăduiască că în acel an Mântuitorul si-a instaurat un Regat în ceruri.

După moartea lui Russell în 1916, J. F. Rutherford, noul conducător, a aventurat să afirme că "milioanele care trăiesc acum nu vor muri niciodată", anunțând sfârșitul lumii pentru anul 1925. Până atunci însă, Rutherford prevede învierea din morti ca având loc în 1918. Pentru anul 1925 el anunță că cei trei patriarhi Avraam, Isaac si Iacov vor reveni pe pământ, evident ca Martori ai lui Iehova. În acest sens, secta a strâns bani si a construit o vilă luxoasă în apropiere de Los Angeles, pentru a-i caza pe cei trei.

Presedintele Knorr renunță la credinta că cei trei patriarhi vor reveni pe pământ, afirmând în schimb că acesti "conducători" există deja, ei identificându-se cu conducerea organizatiei lor (!). Knorr reface si el calculele si în 1961 începe să anunte anul 1975 ca dată sigură pentru întemeierea Împărăției lui Dumnezeu. Trecând si anul 1975 fără să se întâmple nimic, în cadrul sectei s-a declansat o criză puternică si aproximativ un milion de membri au plecat. Criza se pare că nu a fost încă depășită, întrucât secta nu îndrăznește să lanseze un alt termen pentru sfârșitul lumii, pentru a tine aprins zelul si entuziasmul adeptilor.

Sfânta Scriptură declară că profetia neîmplinită este caracteristica de bază a unui profet mincinos (vezi Deuteronomul 18:21-22).

În ciuda numeroaselor ei profetii false, organizatia Martorilor lui Iehova pretinde ca ea este singura religie adevarata si ca doar membrii ei sunt singurii crestini adevarati. Organizatia afirma ca nimeni nu poate afla adevaruri spirituale daca nu face parte din ea. De asemenea, mai sustine ca mantuirea se obtine doar intrând în organizatie si ca toti ceilalti, cu exceptia Martorilor lui Iehova, vor fi distrusi la Armaghedon. Organizatia Martorilor lui Iehova pretinde ca membrii ei să asculte si să accepte fara discutie orice porunca si interpretare oferita de catre organizatie.

Spre exemplu, organizatia interzice membrilor ei primirea sangelui prin transfuzii. Martorul prefera mai degraba să moara, el sau copiii lui, decat să incalce aceasta porunca a sectei, desi Scripturile nu afirma nicaieri ca transfuziile de sange ar fi un pacat. Pretinsul temei al sectei privind aceasta porunca absurda sunt versetele din Vechiul si din

Noul Testament referitoare la consumarea de alimente cu sange. Oricarui Martor al lui Iehova care nu respecta aceasta interdictie i se spune ca va fi nimicuit în apropiatul Armaghedon, vremea judecatii finale.

O alta absurditate a sectei este interdictia de a sarbatori ziua de nastere. Explicatia oferita de secta este aceea ca Irod cel Mare i-a taiat capul lui Ioan Botezatorul cu prilejul unei astfel de petreceri. In plus, motiveaza secta, in Scriptura nu se pomeneste de nici o sarbatorire a vreunei zile de nastere. Unii Martori care au avut curajul de a trimite copiilor lor o felicitare scrisa de ziua lor de nastere au fost exclusi din organizatie.

In felul acesta liderii folosesc frica si intimidarea pentru a-i tine pe membrii în supunere fata de organizatie. De asemenea, liderii Martorilor lui Iehova au facut preziceri ale sfarsitului lumii pentru a inspira teama urmasilor lor.

Zelul lor misionar este determinat de credinta că nu vor primi un loc în paradisul pământesc dacă nu fac prozeliti. Revistele lor, "Turnul de Veghere" si "Treziti-vă!", contin prezentări pline de culoare ale promisiunilor lui Iehova pentru cei care se alătură Organizatiei lor. Vehiculând sume uriase provenite de la membri, secta pune un accent mare pe propaganda scrisă. Anual sunt tipărite milioane de carti, reviste, brosure si pliante în peste 30 de limbi ale globului, publicatii vândute sau oferite gratuit de "ministrii" organizatiei (misionari din usa in usa). Un calcul simplu ne lămureste de ce conducătorii sectei au concentrat toate fortele în această directie. Dacă cei 3.800.000 de membri vor cumpăra pentru ei însisi cele două publicatii ale sectei, care apar de două ori pe lună, aceasta înseamnă $3.800.000 \times 4 \times 12$ exemplare vândute pe an. Dacă mai adăugăm că fiecare membru mai cumpără alte 10 exemplare pentru a face cu ele propagandă, este lesne de închipuit ce sume vehiculează secta. De aceea își permit să distribuie reviste gratuit la colt de stradă. Odată câstigati noii adepti, acestia devin o sursă garantată de venit permanent. Sub masca acestei organizatii religioase se ascunde una dintre cele mai mari întreprinderi economice bazată pe o fantastică exploatare a credulității membrilor ei, transformati printr-o strategie bine pusă la punct în fiinte fără vointă proprie, care execută orice dispozitii venite de sus, cu un fanatism rar întâlnit si periculos, nu numai din punct de vedere religios, ci si social.

În iulie 2003, secta a obținut în România statutul de "cult religios recunoscut", anterior ea functionând ca asociatie. Diferenta de statut implică, printre altele, că secta este scutită acum de plata impozitelor si că copiii Martorilor vor putea beneficia oficial de educatie religioasă în cadrul sectei, în locul orelor de religie de la scoală. În plus, acesti copii vor putea să le prezinte colegilor de scoală "alternativa" oferită de organizatia "Martorii lui Iehova".

Biserica lui Iisus Hristos a Sfintilor din Ultimele Zile ("Mormonii")

Biserica lui Iisus Hristos a Sfintilor din Ultimele Zile, popular numită "mormoni", este un amestec exotic de învățături si practici neoprotestante si "îmbunătățiri" ale conducătorilor organizatiei (denumiti "profeti"). Numărul membrilor era la începutul anilor 1990 de 4 milioane în Statele Unite si încă pe atât în restul lumii.

Joseph Smith, întemeietorul sectei, s-a nascut într-o familie saraca în perioada marilor [treziri religioase](#) din Statele Unite din secolul 19. Tatal lui avea serioase probleme în a asigura un trai decent pentru familia sa, fiind ocupat mai tot timpul cu cautarea de comori ramase de la vechile triburi de indieni. Mama baiatului era o femeie religioasa si ea a fost cea care i-a dat o educatie în aceasta directie tânărului Joseph.

În zona în care locuia familia Smith circulau multe legende despre marete triburi de indieni care populasera cândva zona. Se vorbea ca acestea si-ar fi îngropat pe undeva comorile, astfel încât nu putini erau cei care sapau toata ziua dupa astfel de cufere.

Joseph Smith a crescut într-un astfel de mediu, o combinatie între predicile apocaliptice ale predicatorilor ambulanti si legende despre comori ascunse.

În 1820 el a pretins că a avut o vedenie în care i-au apărut Dumnezeu Tatăl și Iisus Hristos, spunându-i că adevărata Biserică nu se află pe pământ. Smith avea pe atunci 14 ani. Ulterior, în 1827, el a pretins că a primit vizita unui înger, pe când se ruga acasă. Biserica mormonilor a tipărit si distribuie "Marturia profetului Joseph Smith", în care este romantata relatarea despre înfiintarea sectei.

Îngerul vizitator i-a poruncit lui Joseph Smith nici mai mult, nici mai puțin decât să reformeze Biserica. Astfel, Smith a început să predice misiunea primită și primii convertiți au fost membrii familiei. El pretindea că îngerul i-ar fi indicat locul în care o străveche civilizație de pe teritoriul Americii îngropase niște cronici referitoare la vremurile străvechi. Acea civilizație se tragea dintr-o mână de iudei imigrați din Israel, pe vremea împăratului Ezechia. Iisus Hristos, după înviere, s-ar fi arătat și acestei civilizații, dând și noi învățături privitoare la Biserica. Joseph Smith pretindea că a dezgropat acele cronici scrise pe plăci de aur, însă îngerul îi poruncise să nu le arate nimănui. Smith a început să scrie cartea de capătăi a mormonilor - "Cartea lui Mormon", afirmând că aceasta este traducerea efectuată de el după plăcile de aur care erau scrise într-o limbă numită de el "egipteană reformată". Cartea a fost terminată și publicată în 1830. Tot în 1830 Smith înființează "Biserica lui Iisus Hristos", schimbându-i la scurt timp numele în "Biserica lui Iisus Hristos a Sfinților din Ultimele Zile". Primii membri ai noii biserici au fost Oliver Cowdery și însuși Joseph Smith. Aceștia s-au botezat și s-au hirotonit reciproc, la porunca aceluiași trimis al lui Dumnezeu, pe care ei l-au identificat ca fiind Ioan Botezătorul.

Învățăturile lui Smith erau prezentate ca avându-și originea în plăcile de aur. Doctrină tot mai ciudată erau predicate ca fiind revelații primite de la Dumnezeu. Smith s-a autointitulat "profet" și cine îl contrazicea îl contrazicea pe însuși Dumnezeu.

Doctrinile mormonilor (denumiți astfel după "Cartea lui Mormon", Mormon fiind un profet al acelei civilizații americane străvechi) includ:

Dumnezeu Total are un trup din carne și oase. El a fost cândva om și a devenit Dumnezeu așa cum vor deveni și alți oameni. El se afla undeva în acest Univers și este Dumnezeu numai pe planeta noastră. Alte planete sunt conduse de alți dumnezei. Mormonii vrednici pot ajunge după moarte la demnitatea de dumnezei, primind astfel ca răsplata o planetă de guvernare.

Dumnezeu Total ar avea mai multe soții cu care procrează copii în spirit. Acești copii spirituali se întrupează ca oameni pe pământ și în funcție de performanțele lor de aici (mormoni sau nemormoni) pot dobândi mântuirea sub forma unor ființe cerești iluminate sau ca dumnezei pentru alte planete.

Pentru mormoni Hristos este cel dintâi fiu al lui Dumnezeu, iar al doilea a fost Lucifer, cei doi fiind frați! Iisus ar fi fost căsătorit cu Maria Magdalena și cu Marta, fapt ce i-a îndreptățit pe mormoni să practice poligamia. Sexualitatea ocupă un rol important în doctrina mormonilor, ea tinând nu numai de omenesc, ci și de lumea cerească, spiritele preexistente ce se întrupează în oameni fiind rodul dragostei nenumăratelor duhuri cerești!

Până la sfârșitul secolului 19 mormonii au practicat poligamia. Al doilea "prooroc" al bisericii mormonilor, după omorârea lui Smith de către o gloată revoltată de practicile poligamice ale mormonilor, a fost Brigham Young. Acesta a avut 14 neveste de la care a primit 27 de copii. Alungați din estul Statelor Unite din cauza practicilor lor, mormonii au fost conduși de Young într-o lungă pribegie până în zona Marelui Lac Sarat, unde au întemeiat orașul Salt Lake City și ulterior Statul Utah. Spre sfârșitul secolului 19 admisia Statului Utah în confederația Statelor Unite ale Americii era blocată din cauza legislației care permitea poligamia. Utah era statul mormonilor. În fața acestui blocaj diplomatic, Proorocul (conducătorul) mormonilor a primit o revelație de la Dumnezeu privind abandonarea acestei practici. Actualmente mai există unii mormoni în Statele Unite care practica poligamia, însă ei nu sunt recunoscuți oficial ca membri.

Mormonii pun mare accent pe sănătatea trupului, aceasta influențând chiar mântuirea lor. Astfel, ei nu au voie să fumeze, să bea cafea și nici măcar ceai sau Coca-Cola, deoarece asemenea produse "influențează discernământul spiritual" și le pun în pericol mântuirea. În acest sens, ei nu se împărtășesc cu pâine și vin, ci cu pâine și apă.

O altă adaptare a "voii lui Dumnezeu" la condițiile de pe teren a fost legată de interdicția Mormonilor de a bea Coca-Cola. În fața acestui refuz, firma Coca-Cola a amenințat statul Utah, mare producător de zahăr, că se va aproviziona cu zahăr din alte surse. Prompt, Proorocul mormon a primit înștiințare de la Dumnezeu că a bea Coca-Cola nu este păcat.

Mormonii au săli de adunare în care se strâng duminică de duminică. Pe lângă acestea există și "temple" în care prezbiterii mormoni oficiază diferite ceremonii exotice, cum ar fi botezul pentru morți sau legarea căsătoriilor pentru vesnicie.

Mormonii duc o adevărată muncă de identificare a strămoșilor lor care au murit nebotezați ca mormoni. Ei merg la templu și se botează în numele acestor strămoși, în speranța că acel botez le va îmbunătăți situația la Judecata de Apoi.

Prin ceremonia de legare a casatoriei pentru vesnicie se considera ca sotul si sotia vor ramâne casatoriti si dupa moarte. Aceasta teorie îl face pe un nemormon sa-si aminteasca instantaneu de cuvintele Mântuitorului din Sfânta Scriptura, potrivit carora în Cer nu exista casatorii. Pentru mormoni însa, respectiva învatatura este cât se poate de normala, ea fiind promovata de Cartea lui Mormon care are întâietate față de Biblie. Se considera ca Dumnezeu este cel care a lasat Cartea lui Mormon tocmai pentru a clarifica Biblia care, din pricina ambiguitatilor din ea, a dat nastere atâtor confesiuni crestine.

Toti tinerii mormoni în vârsta de 21 de ani, fete sau baieti, efectueaza un stagiul de 2 ani de misionarism într-o tara stabilita de Prooroc. Ei sunt usor de recunoscut pe strazi dupa îmbracamintea identica (camasa alba si pantaloni negri pentru baieti si camasa si fusta lunga pentru fete, la care se adauga un ecuson negru cu numele misionarului). Toti baietii devin automat la varsta de 21 de ani "prezbiteri" (*elders*). Multi dintre ei, plecati pentru stagiul de misionarism, nici nu au citit Biblia, Cartea lui Mormon fiind cea cu adevarat importanta pentru ei. Pe lângă Biblie si Cartea lui Mormon, secta foloseste si cărțile "Doctrine si legăminte" (135 de revelatii si alte afirmatii aparținând în majoritate lui Joseph Smith) si "Perla de mare pret" (alcătuită în 1842 ca o colectie de scrieri mai mici). Afirmatiile din toate aceste cărți sunt subiect de interpretare si extindere de către liderii sectei, despre care se crede că primesc revelatii si inspiratii suplimentare.

La moartea lui Smith în 1844, omorât împreună cu fratele lui de către o gloată furioasă, fiul cel mare al lui Smith avea numai 11 ani si era prea tânăr pentru a prelua conducerea. Atunci s-au ivit mai multi pretendenti la succesiune, iar unii dintre ei au format grupuri care ulterior s-au desprins din secta condusă, după Smith, de Brigham Young. Dintre cele aproximativ 20 de grupuri dizidente rezultate, cel mai mare grup este Biserica Reorganizată a Sfintilor din Ultimele Zile, structură organizată oficial în 1860 când fiul cel mare al lui Smith, Joseph Smith III, major acum, a decis preluarea conducerii acestui grup. Această dizidentă a respins practicile poligamice si alte inovatii teologice ale sectei principale si număra la sfârșitul anilor 1990 un total de 250.000 membri în întreaga lume.

Biserica lui Hristos (Ucenicii)

"Biserica lui Hristos" este o sectă apărută în America în timpul trezirilor religioase de la începutul secolului 19. Fondatorii ei sperau să se constituie într-o forță unificatoare a tuturor grupărilor (neo)protestante.

Membrii sectei își spun "ucenici", afirmând că în Noul Testament acest apelativ este folosit mai des în relatie cu urmasii lui Hristos decât termenul "crestini".

Fondatorii sectei au fost Thomas Campbell si fiul acestuia, Alexander Campbell, fosti predicatori prezbiterieni. Adeptii lor s-au numit la început *campbelisti*, desi preferau să fie numiti "Ucenicii lui Hristos". În 1809 Thomas Campbell a fondat Asociatia Crestina din Tinutul Washington, statul Pennsylvania, încercând, după spusele lui, o revenire la valorile creștinismului primar. În 1811 fiul său Alexander i se alătură si împreună formează o adunare la Brush Run, Pennsylvania, de unde secta începe să se întindă spre vestul Statelor Unite. În 1832 predicatorul Barton Stone și majoritatea adeptilor săi se unesc cu grupul lui Campbell.

De remarcat că o parte din adeptii lui Campbell, în urma predicilor misionarilor mormoni, s-au convertit la mormonism, dând astfel un avânt sectei lui Joseph Smith.

În a doua jumătate a secolului 19 au apărut unele conflicte în cadrul Ucenicilor, legate în principal de activitatea misionară si de utilizarea instrumentelor muzicale în timpul adunărilor religioase, o practică considerată de conservatori ca nebiblică. Ucenicii conservatori s-au separat în cele din urmă de secta principală, formând în 1906 o altă structură, cu numele de "Bisericile lui Hristos". Denumirea de "ucenici" a rămas distinctivă pentru ramura inițială a sectei, iar ramura apărută în 1906 foloseste numele de "Bisericile lui Hristos" sau "crestini".

Secta nu recunoaste nici o formă de crez oficial. Practică botezul adultilor însă, în timp ce "crestinii" acceptă la primirea de noi membri botezul practicat în cultele de origine, "ucenicii" cer rebotezarea în adunarea lor. Fiecare adunare oficiază "Cina Domnului" în fiecare duminică, "în amintirea lui Iisus Hristos".

Secta este prezentă în România în ambele variante.

"Ucenicii", mai liberali, se bucură de un interes mai mare, reușind să atragă mai mulți tineri în rândurile lor. Ei pretind că dețin "formula pentru mântuire" și afirmă nici mai mult, nici mai puțin decât că sunt singurii creștini din lume. Membrii manifestă un entuziasm dubios atunci când vorbesc despre credință și povestesc plini de vervă cum le-a schimbat Iisus viața. Legăturile cu lumea din afară sau cu membrii familiei sunt rearanjate, întrucât aceștia nu au lumină duhovnicească și pot constitui o piedică în calea "ucenicului".

Biserica Unificării (a lui Sun Myung Moon)

Coreea a fost una din țările asiatice în care prozelitismul catolic și protestant a fost și este foarte puternic. În Seul se afla cea mai mare biserică pentecostală din lume, numărând aproximativ un milion de membri.

Sun Myung Moon s-a născut în 1920 într-o provincie din actuala Coree de Nord. Când el avea 10 ani, familia lui s-a convertit la o formă pentecostală de prezbiterianism, care încuraja vedeniile și alte practici atribuite Duhului Sfânt. În 1936, la vârsta de 16 ani, Moon a pretins că a avut o vedenie în care Iisus Hristos însuși l-a anunțat că a fost ales de Dumnezeu pentru a duce la capăt restaurarea Împărăției lui Dumnezeu pe pământ. Ulterior el a pretins că a primit și alte revelații, însă nu le-a făcut publice până în 1946.

După terminarea liceului din Seul, Moon a plecat să studieze la o universitate din Japonia. Nu a absolvit facultatea iar după înfrângerea Japoniei în al doilea război mondial el s-a întors în Coreea. Între 1948 și 1950 a fost întemnițat de către comunistii nord-coreeni. În 1954, în perioada de sărăcie și instabilitate politică și economică de după Războiul Coreei (1950-1953), Moon înființează Biserica Unificării, cunoscută oficial ca "Asociația Sfântului Duh pentru Unificarea Creștinismului Mondial".

Moon a dezvoltat o învățatură cu totul originală, afirmând că rostul venirii Fiului lui Dumnezeu pe pământ ar fi fost întemeierea unei familii model, însă ar fi fost împiedicat să facă aceasta de către cei care L-au răstignit. Acum îi revenea lui Moon misiunea de a duce la bun sfârșit ceea ce începuse Mântuitorul. În acest sens, Iisus din Nazareth era Mesia Noului Testament, iar Moon ar fi Mesia "Testamentului (Legământului) Vesnic". Secta, care numără astăzi aproximativ două milioane de adepți, îl proclamă deschis pe Moon ca succesor al lui Iisus Hristos.

Moon și soția lui afirma că ei formează familia ideală pe pământ, după modelul lui Adam și Eva înainte de cadere. Cei doi au mai mulți copii, o parte dintre ei înfiți. E interesant că lui Moon i-au trebuit ceva încercări în realizarea familiei perfecte, actuala lui soție fiind a patra Eva din viața lui !

Începând din anii 1980, Moon, pozând în anti-comunist înfocat, a început să câștige aliați printre grupurile politice conservatoare din SUA, pe care le-a ajutat cu contribuții financiare. Activitățile lui politice i-au câștigat un respect de care nu s-a bucurat niciodată în anii 1970, perioadă în care grupuri de părinți și fosti membri ai sectei l-au acuzat în mass-media de tehnici de spălare a creierului pentru recrutarea de membri. Secta promovează obediența absolută față de Moon. Membrii trebuie să se supună directivelor venite de sus până în cele mai marunte detalii ale vieții personale, cum ar fi cele legate de alimentație sau de petrecerea timpului liber. De regulă, membrii sunt determinați să rupă legăturile cu familia, rudele fiind considerate "neilluminate". Ocazional apar în mass-media relatări despre cununii în masă efectuate de "reverendul" Moon pe stadioane, în cadrul unor ceremonii fastuoase în care el "cunună" simultan sute de cupluri.

Moon conduce actualmente un imperiu financiar clădit cu banii și forța de muncă a membrilor. El deține companii în Coreea de Sud și în Japonia, unde produce arme pentru guvernul coreean, extract de ginseng și vase de porțelan. Din cauza actelor de evaziune fiscală, el a primit interdicție de intrare în unele țări. În 1982 a avut de executat în SUA o condamnare de 18 luni de închisoare pentru evaziune fiscală.

Moon desfășoară o intensă activitate mascată prin intermediul unor organisme internaționale create de el, care aparent nu au nimic de-a face cu religia, ca de exemplu: *Congresul internațional pentru unitatea oamenilor de știință (ICUS)*, *Academia profesorilor pentru pacea mondială (PWPA)*, *Congresul mondial al mijloacelor de informare în masă (WMC)*, *Fundatia internațională pentru ajutor și prietenie (IRFF)*. Numărul acestor organizații ar depăși cifra de 100. Activitățile sunt disimulate, iar secta reușește să aducă la congresele lor chiar teologi ortodocși. Nu e de mirare că nu demult "teologi" ai Bisericii Unificării au conferențiat în două rânduri și la Facultatea

de Teologie Ortodoxă din București. Această sectă ne poate da măsura rățăcirilor, a blasfemiilor care se aduc lui Dumnezeu de oameni ce pretind a fi creștini și încearcă să "creștineze" și pe alții.

Părtășia sau Prietenii lui Smith

Valurile mișcării pentecostale au ajuns la sfârșitul secolului 19 și pe coastele Norvegiei. Aici pentecostalismul a prins rădăcini, în mijlocul unui popor plictisit de religia luterană oficială. Norvegienii s-au dovedit inovatori religioși de frunte. Doctrinile importate din America au fost prelucrate și au apărut diferite mișcări autentice norvegiene. Una dintre acestea este "Prietenii lui Smith", cunoscută în România sub numele de "Părtășia".

Povestea romantată de membrii acestei grupări începe cu Johan Oskar Smith, un ofiter din marina militară norvegiană care, aflat într-o noapte de cart pe vasul său, a primit "descoperire de la Dumnezeu" în privința trăirii vieții creștine. Concluzia lui Smith, după cercetarea Scripturii, a fost că mântuirea nu poate fi dobândită numai prin credință, așa cum învățau celelalte culte neoprotestante, ci era nevoie ca această credință să fie urmată de fapte sau de "răstignirea omului vechi", potrivit Sf. Apostol Pavel.

Smith a început să-și împartasească opiniile fratelui lui, Aksel Smith, și ulterior în mediile neoprotestante norvegiene. Cuvintele lui nu sunau bine auditorului protestant, obișnuit cu soluții de mântuire "de-a gata". Treptat Smith și-a format un grup de prieteni și împreună au început să se adune separat de bisericile lor, cu scopul de a studia ce spune Scriptura despre lupta cu păcatul și pentru a se îndemna reciproc la această luptă. În 1908 Smith îl întâlnește pe Elias Aslaksen, un alt cadru militar din marina norvegiană, care a devenit și a rămas unul dintre stâlpii mișcării până la moartea lui din 1976.

În anii 1930 secta a început să se extindă în Suedia și Danemarca, iar ulterior și în celelalte țări europene. Datorită emigrației norvegiene către Statele Unite, în anii 1960 au început să apară adunări și pe teritoriul SUA. Astăzi există congregații și în America de Sud, în Africa și Australia. După căderea comunismului în Europe de Est, secta a început să-și formeze adunări și în această regiune, racolând în principal membri nemulțumiți din celelalte culte neoprotestante.

Initiatorii grupării s-au lansat într-un atac virulent la adresa tuturor orientărilor creștine, identificându-le ca fiind "desfrânată cea mare" din cartea Apocalipsei. Ei au dezvoltat o teorie conform căreia toate grupările creștine actuale "slujesc la doi stăpâni", făcându-se astfel vinovate de curvie spirituală, gruparea lor slujind numai lui Dumnezeu și fiind prin urmare Mireasa Mielului Iisus Hristos, vrednică de răpire și de a domni împreună cu Hristos în împărăția de o mie de ani. Această viziune a fost sistematizată ulterior de Sigurd Bratlie în cartea "Mireasa și curva".

După ce au disecat practica religioasă a celorlalte grupări, cei doi norvegieni au trebuit să găsească ceva nou cu care să vină pe piața religioasă. Acest nou a fost practica "mărturisirii", un fel de spovedanie publică a fiecărui membru în fața adunării, exprimarea regretului pentru greselile comise și promisiunea de a se îndrepta.

Doctrina acestei grupări este simplă comparativ cu cea a altor grupări neoprotestante. Omul trebuie să elimine orice păcat conștient din viața sa dacă vrea să fie mântuit. Aceasta idee reprezintă o diferențiere majoră față de restul lumii neoprotestante. Celelalte subiecte teologice, cum ar fi Sfânta Treime, Cina Domnului, Biserica, sunt destul de vag clarificate, înțelegerea lor depinzând de la o adunare la alta.

Organizarea mișcării este mult simplificată. Nu are pastori în adevăratul sens al cuvântului iar adunările locale sunt conduse de un bărbat numit "de la centru". Acesta se ocupă de organizarea întâlnirilor și de menținerea tonusului ridicat în lupta cu păcatul.

Fiind de sorginte pentecostală, mișcarea crede în "răpirea celor credincioși" (în număr de 144.000), în "botezul cu Duhul Sfânt" și în "vorbirea în limbi". Vorbirea în limbi este întotdeauna "tălmăcită" de un alt membru din adunare, existând o mare discrepantă între volumul de cuvinte original și cel tradus.

Adunările cultului constau dintr-o primă parte de cântări și rugăciuni, urmată de comentarii și analize personale făcute de membrii de frunte. După ce aceștia își prezintă dizertațiile și îndemnul la lupta cu păcatul, ceilalți

membri se ridica pe rând în picioare și-și marturisesc într-o manieră emoțională diferite păcate, declarându-și totodată angajamentul de a birui toate păcatele conștiente.

O caracteristică întâlnită și la alte culte neoprotestante este împărțirea lumii în două categorii: "alesii" (membrii cultului, desigur) și "pacatosii" sau "lumea". Aceștia din urmă "nu au lumina", "traiesc în pacat" și vor ajunge în iad. Membrii grupării, dar numai cei plini de zel, vor avea parte de un viitor fericit în calitate de Mireasă a lui Hristos.

În România, "Părtășia" nu are multe congregații, însă se afla pe locul trei în Europa după Norvegia și Germania ca număr de membri. Membrii din România provin aproape în exclusivitate din oameni proveniți din cultele pentecostale (datorită asemănării de doctrină), baptisti și creștini după Evanghelie.

În ciuda angajamentului lor declarat de a se elibera de orice păcat conștient, membrii și treburile interne ale grupării suferă de pe urma intereselor de grup și a jocurilor de culise. Intrigile sunt la ordine iar liderii locali sunt promovati prin tactici similare celor folosite în partidele politice, iar cine este sus azi mâine poate fi jos. Ocazional au loc "lovituri de palat" prin care tineri mai fierbinti îi înlătură pe conducătorii bătrâni, mai prăfuiti și incapabili a ține pasul cu tonusul vremii. Păcatele mărturisite de un membru în fața adunării sunt folosite la momentul potrivit pentru a-l discredita.

Din punct de vedere psihologic, "Părtășia" este un cult distructiv, creând o dependență a membrilor față de conducătorii lor și în general față de mediul din adunare. Majoritatea membrilor își restrâng domeniul social și afectiv-emoțional la cadrul sectei, conducătorii devenind ca aerul pentru ei. Conducătorii sunt infailibili și orice afirmație a acestora are valoare de Scriptură.

Biserica Nou-Apostolică (Noii Apostoli)

Asa-zisa "Biserică Nou-Apostolică" a apărut în urma desprinderii unei ramuri din "Comunitatea religioasă catolico-apostolică". Mișcarea Catolico-Apostolică a luat ființă în jurul anului 1832 în Scoția și Anglia. Mișcarea a fost promovată de cercurile "Trezirii" care își făuseră o preocupare din a vesti iminenta întoarcerii Domnului nostru Iisus Hristos.

Edward Irving, pastor al Comunității din Londra, a fost însușitorul acestei mișcări, o mișcare ce aștepta o nouă "pogorare a Duhului Sfânt" care să preceadă cea de-a doua venire a Domnului Iisus Hristos. Întrucât adepții începuseră să aibă parte de diferite manifestări psihice (manifestări demonice: vindecări miraculoase, vorbitul în limbi, vedenii, etc.) atribuite Sfântului Duh, Irving a văzut în aceasta o confirmare a așteptării sale. Acum avea motivația pentru a susține ideea "sfârșitului Bisericii". Din acest moment s-a considerat necesară afirmarea darurilor Duhului Sfânt și de asemenea reînnoirea misiunii de apostolat în forma evocată de Noul Testament (!). S-a procedat astfel la alegerea a 12 „apostoli” care să preia conducerea noii biserici. Cum totuși așteptata întoarcere a Domnului Iisus Hristos continua să nu se producă iar "apostolii" mureau unul după altul, s-a făcut simțită nevoia unei noi modificări, care însă a generat unele tensiuni. De aceea, în anul 1860, doi partizani ai ramurii germane a sectei, pe nume Geyer și Schwartz, au explicat ca numărul celor "12 apostoli" ar trebui reînnoit, apelându-se la alegeri democratice. Acțiunea lor le-a atras excluderea din "Comunitatea religioasă catolico-apostolică" și, în cea mai bună tradiție sectantă, cei doi și-au luat jucăriile și au plecat, punând bazele unei noi mișcări, intitulată din anul 1907 "Comunitatea Nou-Apostolică". Aceasta a devenit ulterior "Biserica Nou Apostolică". După constituire, numărul "apostolilor" a crescut de la cifra inițială de 12 la cifra corespunzătoare congregațiilor formate.

Învățătura acestei "Comunități Nou Apostolice" este aproape în exclusivitate reprezentată de promovarea conceptului de „apostol principal” sau „apostol patriarh”.

Primul "apostol principal /patriarh" a fost un șef de gara, Krebs, după acesta urmând, din 1905, un fermier pe nume Niehaus. Din 1930 funcția de "apostol principal /patriarh" a fost preluată de un cizmar, devenit mai târziu sergent, iar după aceea negustor de țigări de foi! Numele lui era J. G. Bischoff. Începând din 1960, "apostolul principal" al Bisericii Nou Apostolice a fost W. Schmidt. Conform publicației "Biserica Nou Apostolică" editată de Biserica Apostolică Internațională cu sediul în Zurich, Elveția, actualul "apostol suprem" este Richard Fehr.

Punctul central al doctrinei nou-apostolice este învățătura referitoare la slujba de apostol. Conform Sfintei Scripturi și Sfintei Tradiții, cei 12 Apostoli aleși de Mântuitor au numit în fiecare biserică locală conducători însărcinați cu păzirea adevărilor de credință. Acești primi episcopi au numit la rândul lor bărbați de încredere, constituindu-se astfel „succesiunea apostolică” în Biserică. Nimeni nu se putea și nici nu se poate face preot singur - „apostol” cu atât mai puțin - dacă nu este confirmat de Biserică prin intermediul episcopului.

Asemenea obiectivului la pretenția lor de apostolie nu împiedică însă Biserica Nou Apostolică să transmită mai departe slujba de apostol în general și îndeosebi slujba de apostol principal cu imputerniciri ecleziastice nelimitate. Hotărârile și acțiunile "apostolului principal /patriarh" sunt revelatoare cu privire la supremația ecleziastică care i se acordă. În persoana "apostolului principal" se afirmă ca se afla prezența pamantească a însuși Domnului Iisus Hristos, iar manifestarea legitimă a lui Hristos nu se poate lăsa obstrucționată de simple obiective referitoare la Scriptură sau învățătura Sfinților Părinți. Iată câteva afirmații de bază din învățătura acestei secte: „Apostolii în viața reprezintă poarta către Dumnezeu prin care omul trebuie să intre”. "Iisus nu ne mai poate ajuta; sangele Lui s-a scurs pe pământ la Golgota și nu ne mai poate folosi". "O altă împacare cu Dumnezeu nu mai este posibilă decât prin har și prin Apostolat”.

Ca o continuare a ereziei introduse de ea, Biserica Nou Apostolică și-a creat și o taină specifică ei. Pe lângă Botez și Euharistie, cele două taine păstrate dar transformate de sectele neoprotestante, această sectă a inventat „taina ungerii cu Duh Sfânt”, considerată "cea mai importantă taină"! Această „taină” poate fi administrată numai printr-un „nou apostol”. În revista "Familia Noastră", anul IV, numărul 3 din martie 1994 se merge atât de departe

incat se afirmă ca apostolul districtual Rosentreter, călătorind în patru locuri din Insulele Fidji, "a botezat cu Duhul Sfânt 130 de suflete". Prin punerea mainilor noilor apostoli asupra unei persoane, aceasta primeste ungera cu Duhul Sfânt si obtine apartenenta la cei 144.000 din cartea Apocalipsei, membri ai „adevaratei Biserici Crestine”.

De asemenea, "ungerea" poate fi transmisa chiar si celor care au murit! In astfel de cazuri, cei vii devin loctiitori ai celor morti. Pentru justificarea acestei practici, secta se foloseste de versetul 29 din capitolul 15 din prima Epistolă a Sf. Pavel către Corinteni, însă oricine citește contextul acestui verset poate vedea că Sf. Pavel vorbește despre o comunitate religioasă izolată si cel mai probabil necreștină care practica „botezul mortilor”. O asemenea practică nu a făcut parte niciodată nici din învățătura si nici din practica Sfinților Părinți.

In randul adeptilor ei, Biserica Nou Apostolica se bucura de un prestigiu ridicat, prestigiu ce se sprijina pe autoritatea infailibila a "apostolului patriarh". Revelante pentru tenacitatea si puterea acestei secte sunt evenimentele care s-au petrecut dupa moartea apostolului "principal" sau "patriarh" Bischoff. Bischoff afirmase cu ocazii Craciunului din 1951 ca el nu va muri si va trai apucând intoarcerea Domnului Iisus Hristos. Timp de noua ani aceasta afirmatie a fost vehiculata constant în cadrul sectei. Bischoff a murit în cele din urma fara ca profetia lui să se implineasca. Această neîmplinire a profetiei „apostolului patriarh” a constituit pentru cine avea ochi de văzut si urechi de auzit o demascare a sectei. Pentru cei mai multi membri însă, lucrurile nu au stat chiar asa. Chiar a doua zi dupa moartea lui Bischoff, noul ales în functia de "apostol patriarh", Schmidt, a declarat ca este de neinteles de ce s-a răzgândit Dumnezeu ! Schimbarea de intentie ii apartinea deci lui Dumnezeu, întrucât „apostolul patriarh” nu putea gresi !!

„Biserica Nou-Apostolică” reprezintă o mistificare a adevăratei Bisericii a lui Iisus Hristos, Biserica Ortodoxă. Plictisiti de spiritualitatea seacă si rationalistă a lumii neoprotestante, unii oameni caută noi forme care să le dea iluzia de autenticitate si sacru. În loc să se îndrepte spre Biserica Ortodoxă, adevărata depozitară a harului lui Dumnezeu, a succesiunii apostolice si administrator al Sfințelor Taine, acesti oameni își plăsmuiesc lor însisi simulacre de biserică, potrivit cu gusturile lor exotice si cu vanitățile personale.

Copiii lui Dumnezeu sau Familia dragostei

Acest articol se dorește a fi o avertizare cu privire la o secta raspândită în lumea întreaga, inclusiv în România, si cunoscută sub numele de "Copiii lui Dumnezeu" sau "Familia Dragostei" (de asemenea, ca "Familia Cerului" - o explicatie pentru numeroasele denumiri este incercarea de mascare). Dându-se drept veritabili misionari creștini, Copiii lui Dumnezeu ademenesc persoane credule, lucratori din clasa de mijloc si mai ales tineri cu o oarecare instruire creștină, convingându-i să li se alature. Au reusit să-si asigure sprijin, protectie si asistenta juridica din partea unor oameni de afaceri, ofiteri de armata, avocati si chiar politicieni. Aceste relatii, insa, nu i-au ferit de scandalurile demascate în presa si de urmarire penala atat în America, cat si în alte tari occidentale. Conflictul cu legea l-au determinat pe liderul sectei să dea ordin de parasire a Statelor Unite pe motiv ca acestea urmau să fie judecate de Dumnezeu printr-un cataclism natural. De la data emiterii profetiei si pana în zilele noastre dezastrul nu s-a produs, producându-se în schimb raspandirea "Copiilor lui Dumnezeu" în întreaga lumea, secta ajungând astfel să fie prezenta si în blocul tarilor fost comuniste, unde beneficiaza de o larga libertate de miscare, aparent aceste tari devenind un adevarat refugiu al grupului.

Zelul religios suplineste numarul lor restrans, aproximativ 15.000 - 20.000 pe tot globul. "Copiii lui Dumnezeu" au o structura piramidala de inalta organizare bazata pe o supunere neconditionată fata de fondatorul si "profetul" lor, David Berg (cunoscut ca "Moise" David, "Mo", "Taticul" sau "Bunicul!"). Toate acestea, impreuna cu doctrinele lor secrete, practicile sexuale si tehnicile amagitoare de a castiga adepti, mascate sub o fatadă pseudo-creștină, fac din ei o amenintare extrem de distructiva la adresa individului si a familiei. Articolul din revista Newsweek din 13 septembrie 1993, intitulat "Abuzul Sexual si Copiii lui Dumnezeu", indica efectele nocive asupra comunitatilor în care se adapostesc. Aparitia lui a fost prilejuita de scandalul pe care grupul l-a provocat în Argentina:

„Dintre toate exporturile din Statele Unite, sectele religioase sunt probabil cele mai nedorite. Poate cel mai bine-cunoscut dintre toate este secta "Copiilor lui Dumnezeu", care si-a castigat în anii '70 peste 12.000 de membrii din 70 de tari, folosind sexul liber. Sustinatori ai campaniilor anti-sectare, cat si unii fosti membrii au afirmat ca acest grup infiintat în California în anul 1968, isi initiaza sexual copiii de la varsta de 12 ani si ca ii exploateaza pentru a face bani si a castiga recruti. Membrii grupului spun insa ca reclamatiile si cercetarile la care sunt supusi reprezinta o Noua Inchizitie, iar autoritatile australiene, spaniole si franceze nu au reusit în ultimii ani să aduca acuzarea lor. China si Egiptul au ales pur si simplu să alunge secta din tarile lor. Acum este randul Argentinei să ia masuri. Dupa o investigatie de 3 ani, saptamana trecuta, politia a efectuat un raid la 10 adrese din Buenos Aires si din jur, de unde au ridicat 265 de persoane printre care 137 de copii si adolescenti, cu toti făcând parte din secta "Copiilor lui Dumnezeu", numita "Familia". La sfarsitul saptamanii trecute, 16 adulti erau acuzati de rapire, escrocherie, corupere de minori si de violarea drepturilor copilului. Copiii au fost internati în institutii specializate pentru a fi supusi unor analize psihiatrice.

Autoritatile afirmă ca au gasit o multime de dovezi noi, inclusiv CD-uri si casete video pornografice, una dintre acestea aratând un tata ce intretine relatii sexuale cu fiica lui. Sursele mai sustin ca fosti membrii impreuna cu familiile lor sunt gata să depuna marturie impotriva celor retinuti. Problema a fost cu identificarea celor retinuti, care s-a dovedit a fi un cosmar pentru autoritati. O oficialitate a afirmat ca unii dintre copiii retinuti traiesc într-un fel de meditatie continua. Autoritatile argentinene cred ca aproape jumătate din cei retinuti provin din Statele Unite, iar altii provin din Irlanda, Marea Britanie, Brazilia, Grecia, Spania, Uruguay si Peru. Cel puțin cativa copii

proveneau din Argentina, insa erau copii fara parinti. Investigatia a fost motivata de plangerea unui cetatean american impotriva retinerii de catre grup a celor patru copii ai sai dupa ce sotia a parasit grupul si a murit.

"Suntem pur si simplu un camin (o familie)" a declarat anul trecut un membru al grupului unui ziar argentinian. "Hristos ne iarta toate pacatele noastre si ne cunoaste inimile."

Originea "Copiilor lui Dumnezeu"

Fondatorul lor, David Berg, nascut în California în 1919, a fost crescut într-un mediu pentecostal, atat bunicul cat si mama lui fiind predicatori ambulanti. A învățat din copilărie concepte neoprotestante standard, cum ar fi "importanta slujirii lui Dumnezeu". Din nefericire, Berg a avut o copilărie cu probleme: a fost molestata sexual de catre adulti de ambele sexe. A avut un contact sexual incestuos cu o verisoara la varsta de sapte ani, iar ca adolescent era obsedat de sex si masturbare - toate acestea în ciuda educatiei morale deosebit de stricta pe care o primea în familie. Mare parte din copilăria lui Berg a fost petrecuta, de asemenea, într-o lume a închipuirii: era animat de o intensa dorinta de "a fi cineva" si, asemenea mamei si bunicului lui, a crescut cu convingerea ca a fost destinat a fi un mare om al lui Dumnezeu. De la inceput inasa visul lui a fost inseparabil intretesut cu deviatii sexuale si cu pofta de putere.

In 1944, Berg s-a casatorit si a avut patru copii, fiecare din ei având să joace mai tarziu un rol important în fondarea "Copiilor lui Dumnezeu". Spre sfarsitul anilor 1940, Berg a fost numit pastor al unei adunări neoprotestante, unde a lucrat vreme de doi ani. Berg pretinde ca a fost indepartat din functie pe nedrept, din pricina predicilor lui pline de putere si a metodelor lui interactive. Unii membri ai familiei sale afirmă însă că adevarata cauza a fost legatura adulterina cu o membra a adunarii. Oricare au fost motivele, Berg a afirmat ulterior ca intreaga afacere "m-a infuriat, amarat si scarbit de fatarnicia intregului sistem bisericesc în asa masura ca aproape am devenit un comunist".

De-a lungul anilor 1950, Berg s-a aflat în cautarea bisericii perfecte, vizitând în acest scop chiar cultele spiritiste care comunicau cu spiritele. Parea să-si fi gasit o vreme locul potrivit la "Clinica Sufletului", o miscare radicala fondata de Fred Jordan, un misionar baptist. Acolo Berg si-a format zelul pentru mărturisiri personale, o practică specifică "Copiilor lui Dumnezeu" pana în zilele noastre. Berg a petrecut apoi cativa ani promovând programul evanghelistic al lui Jordan prin intermediul statiilor de televiziune din America.

In ciuda "slujirii lui Dumnezeu" si fiind departe de sotie în timpul calatoriilor sale, Berg vizita prostituate si se implica în legaturi adultere. Tot atunci el a inceput să-si molesteze sexual cea mai tanara fiică, Faithy, ca de la varsta de doisprezece ani să-si faca din ea un partener sexual.

Spre sfarsitul anilor 1960, Berg îi „slujea lui Dumnezeu" aducandu-si copiii la adunările de evanghelizare si condamnandu-i aspru pe cei care nu faceau la fel. Marturisirea credintei era porunca de baza, a conchis Berg, de aceea Dumnezeu îi va trece cu vederea chiar actele de curvie, adulter, incest, judecată la adresa altora si implicarea în astrologie si spiritism, atata vreme cat ramanea ascultator în „a marturisi".

In 1968 s-a mutat impreuna cu familia în Huntington Beach, California, si a inceput să marturiseasca printre hippie. Copiii lui adolescenti au convertit pe multi, aducandu-i apoi la o cofetărie unde-l ascultau pe Berg predicând pe un ton violent impotriva cultelor si a institutiilor religioase. Tinerii hippie erau bine tratati si ajutati să scape de droguri, iar apoi indoctrinati cu crestinism "Berg-ian".

Fugind din fata legilor din California, "Copiii lui Dumnezeu" au plecat la drum în convoaie de nomazi, oprindu-se în cele din urma la o ferma langa Thurber, Texas, în 1970, unde au crescut în numar si de unde au inceput să trimita grupuri spre alte asezari, cu scopul de a stabili comunitati si a castiga alti convertiti si ucenici.

Interpretând Scripturile într-un stil de severa condamnare a altora, Berg sustinea ca bisericile existente se faceau vinovate de neascultare, de compromisuri materialiste, si ca apartineau Babilonului, curva cea mare din cartea Apocalipsei. Fiecare trebuia să-si "urasca" si să-si paraseasca familia, de vreme ce doar "Copiii lui Dumnezeu" slujeau pe Dumnezeu si erau adevarata "Familie". In primii ani ai decadei 1970, tineri si tinere isi paraseau serviciul cu sutele, renuntau la educatie si familie ca să se alature "Copiilor lui Dumnezeu", atat în Statele Unite si Canada, cat si în Londra (Anglia) si alte orase mari ale Europei, Australiei si Americii Latine, odata cu raspandirea lor peste hotare în acei ani.

Inca din 1969 Berg si-a abandonat sotia si a inceput o viata de adulter cu o tanara ucenica, de curând convertita, pe nume Karen Zerby (sub noul nume de "Maria"). Berg pretindea în mod profetic ca Maria era "noua biserică", tanara, pe care Dumnezeu o ridica, si că sotia si mama copiilor lui reprezenta "vechea biserică" pe care Dumnezeu o abandona pentru ca era "depasita", deoarece Dumnezeu facea "ceva nou". Acesta a fost inceputul obiceiului lui

Berg de a-l lua martor pe Dumnezeu la păcatele lui, în loc să se pocaiasca de ele. Prin exprimări "profetice", el se proclama cu aroganță "profetul lui Dumnezeu pentru vremurile din urmă", făcând cunoscut "Cuvantul lui Dumnezeu pentru astăzi" prin scoaterea din context a unor versete și exemple din Scripturi, în încercarea lui de a-și justifica noile doctrine. Ca urmare a exemplului său personal și a indemnurilor lui deschise, promiscuitatea sexuală era în floare printre conducătorii "Copiilor lui Dumnezeu".

USA spre ocultism a fost deschisă larg atunci când Berg a primit un "ajutor spiritual", și anume un țigan din evul mediu, Abraham, pe care, susținea Berg, Dumnezeu îl trimisese ca să-i fie inger pazitor sau calauzitor spiritual.

Cu pacatele sexuale "sfintite" de acum și cu puteri oculte care să-l calauzească, Berg a îndrumat "Copiii lui Dumnezeu" să se extindă în toată lumea, mai întâi în Europa în 1971, pentru ca mai târziu să atingă fiecare continent la mijlocul anilor 1970. De fapt zelul misionar nu a constituit singura motivație din spatele efortului de extindere mondială, existând în plus și nevoia lui Berg de a scăpa atât de hărțuiala părinților infuriați ai caror copii fuseseră convertiți, cât și de cea a autorităților din unele țări și state.

"Copiii lui Dumnezeu" între anii 1970 și 1980

În 1973, stabilit la Londra, Berg a poruncit adeptilor săi să înceteze a mai pune accentul pe marturisirea personală și să se concentreze pe distribuirea mesajelor lui scrise și să solicite donații pentru propria lor finanțare. Poziția lui politică (anti-americană, anti-israeliană, pro-arabă) și poemele lui cu nota explicit sexuală au starnit mania publicului și a presei, iar îndrazneteile lui profetii false privind distrugerea Americii odată cu apariția cometei Kahoutek au provocat confuzie în rândurile "Copiilor lui Dumnezeu" din toată lumea.

În 1976 Berg a aruncat bomba care avea să pulverizeze odată pentru totdeauna orice iluzie a "Copiilor lui Dumnezeu" de a fi o grupare creștină, făcându-i aberanți și inacceptabili atât în ochii creștinilor, cât și în fața societății, în general. După un an sau doi de experiment personal într-o nouă "lucrare" împreună cu soarta "Maria", Berg a cerut tuturor femeilor membre să înceapă "pescuitul prin flirt", care însemna acordarea de favoruri sexuale atât pentru castigarea de noi membri, cât și pentru obținerea bunăvoinței funcționarilor guvernamentali și a factorilor de putere din diferite țări. În epistolele sale, foarte explicite din punct de vedere sexual, Berg pretindea că Dumnezeu a sfintit de acum adulterul și curvia (!!) cu condiția să fie "savarsite în dragoste" și "pentru slava lui Dumnezeu". Un „frate de credință” dezamăgit de familia lui putea găsi consolare (sexuală) în Familia lui Berg, totul săvârșindu-se desigur din „dorința de ajutorare și din dragoste de aproapele”. Berg își instruia adeptii cum să procedeze cu „pescuitul prin flirt” și cum să ceară cadouri banesti. Curând zeci de membre ale "Copiilor lui Dumnezeu" au devenit în mod fatidic prostituate, ducând la infectarea a sute de oameni cu boli venerice. Începând cu această revoluție a „agatamentului”, "Copiii lui Dumnezeu" au început să-și spună "Familia Dragostei".

Excesele sexuale au condus inevitabil la sex cu copii. Credincios trecutului său, Berg pretindea că incestul și sexul savarsit cu minori sunt permise, curând apărând o serie de cazuri de mame și tati deveniți intimi din punct de vedere sexual cu fiii și fiicele lor și chiar copii tineri savarsind acte sexuale cu alți copii sau cu membri adulți.

Amestecând imoralitatea lui sexuală cu ocultismul, Berg pretindea că întretine relații cu un întreg panteon de zeițe pagane, inclusiv Afrodită, Diana, zeita Atlantidei, Mocumba (aceasta nu este o zeitate, ci reprezintă numele unui cult afro-brazilian). Fascinația lui ocultă l-a condus pe Berg la promovarea spiritismului, consultarea de medii spiritiste, astrologie și necromantie. El le-a scris adeptilor săi asigurându-i că toți au "ajutoare spirituale" și-i indemnă să afle cine sunt aceste ajutoare spirituale, să le cunoască.

Originalitatea lui Berg nu s-a oprit aici. În timp ce continua să proclame mântuirea prin credința în Iisus Hristos, el a început să nege dumnezeirea lui Hristos. Interpretând în mod eronat versetul din Luca 1:28, Berg pretindea că Iisus nu a fost Fiul lui Dumnezeu născut în mod divin, ci urmarea coborării peste Maria a Arhanghelului Gavriil și a împreunării acestuia cu ea (!!).

Spre finele anilor 1970, în timp ce presa din lumea întreagă îi prezenta pe "Copiii lui Dumnezeu" într-o lumină negativă din pricina agățatului religios stradal, Berg și-a instruit adeptii să declare publicului că gruparea "Copiilor lui Dumnezeu" s-a destrămat. Ei s-au retras în clandestinitate, au devenit încă și mai secreți, mai înșelători în metodele lor, cel puțin în America de Nord. Ei nu au dispărut însă. Sub orice nume s-ar ascunde acum, ei rămân bine organizați și continuă să castige prozeliti de-a lungul și de-a latul lumii, activând în secret chiar și în țări din care fuseseră alungați.

Ultimele evoluții ale "Copiilor lui Dumnezeu"

„Profetul” David Berg s-a dus la dumnezeul lui acum un an. Spre bătrânețe ajunsese să aibă o sănătate subredă, iar "Maria", soarta lui, a preluat haturile puterii în supravegherea structurii piramidale de conducere a "Copiilor

lui Dumnezeu" si în stabilirea directiei. Ea a insistat să debaraseze secta de excesele sexuale cele mai grave, interzicând incestul, abuzul minorilor si legaturile sexuale dintre adulti si adolescenti, toate pentru a salva miscarea de la auto-dizolvare. Practica de "pescuire prin flirt" a fost sistata în mod oficial spre sfarsitul anilor 1980 din pricina amenintarii flagelului SIDA, dar si asta doar dupa ce o membra a murit în Japonia rapusa de o pneumonie provocata de SIDA. De la aceasta data, membrii au fost instruti să utilizeze "pescuirea prin flirt" numai cu prietenii vechi, să foloseasca prezervative si să efectueze periodic teste HIV. Aceste schimbari au fost introduse, asa cum s-a afirmat, pentru auto-protectie si nu în urma vreunei schimbari de conceptie a grupului.

Doctrinile zeitelor si a spiritelor calauzitoare, negarea divinitatii lui Hristos, etc., au ramas intacte. De asemenea, în pofida faptului ca mii de membri ai "Copiilor lui Dumnezeu" sunt infectati cu boli venerice, acestia continua totusi să se bucure de "libertatea" de a trai în curvie, adulter, "casatorii deschise" si poligamie, toate savarsite pe ascuns în timp ce fata de public pretind a fi "misionari crestini", momind noi membrii si straduindu-se să castige favorul unor oameni cu influenta în presa, guvern si armata.

Demascari ale sectei au avut loc frecvent în ultimii ani, lansandu-se campanii majore impotriva "Copiilor lui Dumnezeu" din partea presei sau a guvernelor unor tari ca India, Hong Kong, Filipine, Brazilia, Argentina, Spania, Elvetia si Australia si Japonia. Renunând la tactica de atac folosita de-a lungul timpului, "Copiii lui Dumnezeu" au inceput să se apere în mod agresiv utilizând avocati si facând declaratii de presa. Ca toate sectele, "Copiii lui Dumnezeu" folosesc tehnici inselatoare de prozelitism. Fete zambitoare, copii cuminti, casete cu muzica si casete video, toate destinate să transmita imaginea unor crestini fericiti si devotati. Pliantele si afisele lor viu colorate prezintă imagini ale unui Paradis care îi asteaptă pe membrii sectei, un Paradis în care se află Tatăl Ceresc, având la dreapta pe Fiul si la stânga... o tânără zambitoare cu un decolteu adânc! Secta isi copleseste potentialii convertiti cu atentii, cuvinte magulitoare, priviri galese, atingeri dragastoase, imbratisari si cantece minunate.

Folosind astfel de metode si tactici, ei abordeaza pe oameni pe strada, la locul de munca, chiar în biserici si librarii crestine, în efortul lor de a strange fonduri prin vanzarea de casete video si cu muzica. Nu au autorizatie pentru a colecta donatii, nu sunt inregistrati ca societate de binefacere si nici nu platesc taxe. Bunavointa si aparenta lor decenta au rolul a a îndepărta suspiciunile si intrebarile de genul: "Cine sunteti voi?", "Din ce organizatie faceti parte?" sau "Cum folositi banii pe care-i strângeti?". In general, ei incearca să fie evazivi, vagi si să schimbe subiectul. Unul din raspunsurile mai des folosite este ca sunt doar "misionari independenti" sau uneori dau numele unei false organizatii care variaza de la tara la tara ("Farmecul Cerului" este un astfel de nume). Intrebatii daca apartin "Copiilor lui Dumnezeu" sau "Familiei Dragostei", ei neaga de cele mai multe ori, chiar daca sunt confruntati cu dovezi contrare. Au ajuns pana acolo ca au produs carti umoristice ilustrate foarte reusit, cu scopul de a-i instrui pe copiii lor cu privire la justetea minciunii fata de cei din afara grupului si inaintea autoritatilor.

In primele luni de apartenență la "Copiii lui Dumnezeu", un om poate să nu banuiasca deloc ca face parte dintr-o sectă foarte bine organizată, iar "Copiii lui Dumnezeu" vor face tot ce le sta în putinta să-l impiedice a descoperi adevarata lor identitate inainte de a fi profund implicat.

Deoarece secta vorbeste despre Iisus si despre mantuire si preda studii biblice, potentiala victimă crede ca acestia sunt cei mai sinceri crestini intalniti vreodata si că cunosc Scriptura foarte bine. Odata convins să li se alature, victima va fi supusă unui intens program de pregatire cu scopul de a fi indoctrinat cu scrierile lui David Berg. Acest proces de indoctrinare va fi atat de profund incat odata ce o persoana este acaparata, aceasta va fi tinuta ani de zile în randurile lor chiar daca doreste să renunte.

Asemenea tuturor sectelor, îndoctrinarea si spălarea creierului merg mână în mână cu izolarea de sursele de informatie din afara, asa încât membrii nu-si dau seama că fac parte dintr-o structură închisă. Desi li se spune ca sunt liberi să plece oricand, consecintele „cumplite” ale unei asemenea hotarari (pierderea mânturii, condamnarea la chinurile iadului si altele) le sunt descrise atat de raspicat, încat teama ii tine pe multi implicati chiar dacă ar dori să plece.

Membrii sunt puternic indoctrinati în a crede ca nu exista alta grupare în lume în cadrul careia să-l poti servi pe Dumnezeu 100%. Li se spune clar ca daca parasesc "Copiii lui Dumnezeu", parasesc prezenta si binecuvantarile lui Dumnezeu si ca singura alternativa este "sistemul lumii, potrivit lui Dumnezeu". Ei publica "marturisirile traumatice" ale celor care nu s-au putut descurca în afara si s-au reintors. Pe langa acestea, multi dintre ei si-au petrecut o mare parte a vietii de adulti în cadrul grupului "Copiii lui Dumnezeu" ceea ce face ca lumea de afara să li se para coplecitoare si imposibil de supravietuit în ea.

Cine este abordat pe strada, la scoala sau la locul de munca, trebuie să fie atent la afisele viu colorate cu texte pe spate si la casetele video sau cu muzica oferite în pachete viu colorate. În România, aceste materiale au mentionată de obicei adresa "Maria Postfach, Martinelli, Viena".

Multi membrii doresc să iasă din mijlocul lor. Aceștia sunt oameni sinceri care s-au săturat de excesele sexuale ale sectei și de învățăturile lui Berg. Ei sunt dezamăgiți de asemenea de falsele lor profetii și sunt scarbiți de abuzul mental; ar dori să părăsească gruparea, însă după ani de zile în care au citit doar "scrisori Mo" (David Berg era supranumit "Moses"), acum le este teama. Astfel, unii membri ai "Copiilor lui Dumnezeu", în vreme ce încearcă să-și înapoieze propriile lor încredințări, continuă să promoveze învățăturile lui Berg și să-și ademenească și pe alții în sectă.

Sectele - calul troian al Statelor Unite în Europa

după Bruno Fouchereau

De mai bine de zece ani, în Europa, chestiunea sectelor a trecut de la stadiul de „fenomen social incitant” la acela de „problema de securitate publică de prim ordin”. Masacrele provocate de Ordinul Templului Solar în 1994 și 1995, atacul sectei Aum cu gaz Sarin în metroul din Tokyo în martie 1995, suicidul colectiv al celor de la Heaven's Gate din Los Angeles în 1999 au fost câteva din evenimentele care au accelerat această schimbare de atitudine. Franța, Belgia, Spania și Germania și-au marșat arsenalul de supraveghere. O alegere a legislatorilor care, în general, se ghidează după rapoartele parlamentare privind pericolul anumitor grupuri și metode coercitive de alienare exercitate asupra adeptilor. Franța și Germania sunt în fruntea acestei acțiuni de supraveghere.

Aproape peste tot în Europa au apărut organisme însărcinate cu supravegherea fenomenului. În Franța, o serie de legi votate în 1996 cresc, printre altele, protecția oferită persoanelor cu diferite slăbiciuni. Guvernul francez a înființat o misiune inter-ministerială de luptă împotriva sectelor. În Germania, principala vizată a fost Biserica Scientologică. Începând din 1997, după o anchetă a serviciilor de poliție, guvernul federal a pus în gardă populația cu privire la pericolul prezentat de această sectă iar landul Bavaria a decis excluderea adeptilor săi din funcțiile publice.

În fața acestei atitudini europene, toți observatorii fenomenului se așteaptă la o contra-ofensivă a sectelor multinaționale care dispun de resurse de milioane de dolari. Riposta vine din Statele Unite. Pe 27 ianuarie 1997, măsurile împotriva sectei scientologice din Germania au fost denunțate oficial de Washington. Câteva zile mai târziu, Biroul pentru Democrație, Drepturile Omului și Munca (BDHRL), o instituție a Departamentului de Stat, a făcut public un raport privind drepturile omului în lume. Violent atacată, Germania era așezată alături de China pe lista statelor care încălcă libertatea religioasă!

Acest raport era lansat în cadrul campaniei lansate de scientologi împotriva Germaniei prin organizarea de manifestări, spații publicitare în presa internațională și un recurs la Comisia Europeană a Drepturilor Omului. Pentru a calma spiritele, în martie 1997, Departamentul de State a afirmat într-un comunicat: „I-am criticat pe germani, însă nu ne raliem campaniei lansate de scientologi împotriva Germaniei...”

În 1998, după ce Congresul a votat noua lege privind libertatea religioasă în lume, s-a constituit un departament în cadrul BDHRL: Biroul pentru Libertatea Religioasă Internațională. Legea care l-a născut pune în fruntea lui un ambasador plenipotentiar însoțit de cinci adjuncți de la Secretariatul de Stat. Comisia dispune de un reprezentant în toate ambasaderele americane.

Primul ambasador al acestei comisii a fost Robert A. Seiple, fost cadru militar de marină, caruia îi placea să afirme că „drepturile omului sunt un cadou de la Dumnezeu”. El a explicat ziarului Naples Daily News felul în care credința sa l-a ajutat în încercările vietii și în special în cele 300 de misiuni de luptă pe care le-a avut ca ofiter de marină în războiul din Vietnam.

În același timp, Dl Seiple n-a fost ales decât pentru calitățile sale de preot-militar. Timp de peste 11 ani, el s-a aflat în fruntea organizației World Vision Inc., cea mai importantă organizație evanghelică din lume. Aceasta a subvenționat mii de proiecte în cele două emisfere și are milioane de persoane afiliate, din America Latină până în Asia. În primul raport publicat de comisie în septembrie 1998, Franța, Germania, Austria și Belgia erau acuzate de încălcarea libertății religioase. Raportul comisiei de anchetă parlamentară franceză din 1995 era asimilat cu persecuția religioasă, iar deputații erau acuzati de segregare religioasă deoarece au întocmit o listă de asociații nevinovate, vizate nu pentru activități ilegale, ci pentru credința lor.

Pe 22 martie 1999, la Viena, la invitația Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD), a fost organizat un seminar al Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturi ale Omului care a atacat violent politica franceză. Preluând și amplificând acuzațiile Departamentului de Stat, diplomații și senatorii americani s-au transformat în procurori. Era pe cale izbucnirea unui incident diplomatic. Același scenariu s-a repetat la

Washington, in fata Comisiei pentru Securitate si Cooperare in Europa (OSCE). Trei vorbitori fac declaratii teribile: Franta este asimilata cu Guvernul de la Vichy, primul ministru francez este intoxicat de miscarile antireligioase, credinciosii sunt persecutati de gloate, unii isi pierd slujbele, Statul ia copiii de langa parinti...

Tiparit in iunie 1999, raportul oficial al senatorilor americani prezinta nelinistea lor cu privire la libertatile fundamentale din Europa. Ei acuza guvernul francez ca a transformat administratia fiscala intr-un fel de brat armat al noii inchizitii.

Atat misiunea interministeriala franceza, cat si Guvernul francez au explicat ca studiul structurilor si fluxurilor financiare ale scientologilor arata ca este vorba de o organizatie cu scop lucrativ, generand profituri colosale (ceea ce justifica din plin amenzile fiscale); ca raportul Adunarii a fost elaborat in colaborare cu juristi, politisti specializati, asociatii de utilitate publica recunoscute si cadre universitare. Raportul prezinta 180 de asociatii care se declarau religioase, insa studierea lor atenta demonstreaza caracterul totalitar si metodele coercitive exercitate asupra adeptilor lor. In mare parte, aceste asociatii au facut obiectul unor sentinte ale tribunalelor.

Instantele franceze cauta in acelasi timp sa indrepte unele neadevaruri. De exemplu, Franta este acuzata ca refuza sa acorde statutul de religie unor grupuri minoritare, desi in virtutea legii din 1905 care stabileste separatie dintre Stat si biserici, Statul nu recunoaste nici o religie.

Dialogul nu a dus la nici un rezultat. Pe 9 septembrie 1999, Biroul pentru libertate religioasa internationala publica un nou raport. Un atac si mai violent impotriva tarilor europene. Pe 8 decembrie, ministrul francez al afacerilor externe francez ii scria omologului sau american: „Aceasta acuza fara fundament la adresa actiunii franceze, lansata tocmai cand avem in desfasurare un dialog, nu face decat sa arunce o umbra asupra rostului acestui dialog...”

Schimburile diplomatice in aceasta chestiune au fost oficial intrerupte si nu s-au mai reluat. Ultimul raport al Departamentului de Stat american, publicat pe 2 martie 2001, desi include unele elemente pozitive din legile din 1901 si 1905 si rectifica, fara prea multe complicatii, o serie de erori, ramane totusi extrem de acuzator la adresa Frantei.

Supravegherea supraveghetorilor

Istoria si Constitutia americana nu sunt suficiente pentru a explica sprijinul SUA fata de aceste grupari. Biroul pentru libertate religioasa internationala este, asa cum am vazut, o structura a BDHRL, el insusi parte a Departamentului de Stat. Comisia pentru libertate religioasa a fost creata la Washington de catre parlamentari americani. In fine, exista o a treia structura legata direct de Casa Alba: Comisia Statelor Unite pentru Libertate Religioasa. Directorul acesteia din urma, Steven McFarland, afirma ca una din ratiunile principale de existenta a comisiei, in raport cu celelalte doua, este aceea de a fi un „caine de paza”: „Noi controlam activitatea celorlalte comisii astfel incat ele sa tina drumul drept...” Vizavi de o comisie care supravegheaza alte comisii insarcinate cu supravegherea libertatii religioase, cineva ar putea spune pe buna dreptate ca acesta este modelul sovietic de supraveghere!

Intrebat daca a citit raportul Adunarii Nationale franceze, Steve McFarland a raspuns ca nu! Apoi, pentru a se scuza, el a precizat ca nu citeste si nici nu vorbeste limba franceza! La fel cu rapoartele si comunicatele autoritatilor franceze si cu notele de informare ale ambasadei Frantei la Washington. Diferitii functionari ai comisiilor pe care i-am putut contacta au declarat ca nu au cunostinta de aceste materiale, nici direct, nici in varianta tradusa. Dl McFarland se explica afirmand ca informatiile transmise de agentiile de informatii americane, de ambasada SUA de la Paris si de ONG-urile care se plangeau de intoleranta autoritatilor franceze i s-au parut suficient de credibile. In fine, atunci cand i s-a prezentat un fax al ambasadei SUA de la Madrid, demonstrand interventia BDHRL pentru oprirea actiunii unui judecator spaniol impotriva scientologilor, functionarul a preferat sa nu faca nici un comentariu.

Membrii serviciilor de informatii care informeaza comisiile americane sunt, in esenta, imposibil de identificat. In schimb, ambasada SUA de la Paris recomanda pe site-ul ei de internet un avocat, Kay Gaetjens, membru notoriu al sectei scientologice. La un colocviu al Adunarii Nationale pe probleme de manipulare mentala, in februarie 2001, ambasada americana, desi n-a fost invitata, a trimis doi functionari insotiti de un membru francez al sectei scientologice.

Daca e sa ne referim la declaratiile culese de aceste comisii, exista o serie de intrebari. Persoana insarcinata de OSCE cu prezidarea dezbaterilor de la Viena in martie 1999 nu era altul decat Massimo Introvigne, sociolog italian, fondatorul Centrului de Studii si Documentare pentru Noile Religii, de sorginte integrista catolica, foarte legat de

secta neonazista „Munca, Familie, Proprietate”. Colaborator asiduu al publicatiilor scientologice, el s-a numarat printre persoanele favorabile sectei care au depus marturie in fata tribunalului din Lyon in cazul instrumentat de judecatorul Georges Fenech.

Invitat la Viena si apoi la Washington, avocatul francez Alain Garay, aparator al Martorilor lui Iehova, este, printre altele, responsabil cu dosarul lor fiscal. El este de asemenea un obisnuit al publicatiilor scientologice. Un alt actor-cheie este Willy Fautre, presedinte al unei asociatii belgiene, Drepturile Omului fara Frontiere, o organizatie care nu este recunoscuta de Federatia Internationala a Drepturilor Omului. Dl Fautre a fost mult timp corespondent al News Network International, un important grup de presa si lobby evanghelist american. El este si membru al Comisiei Helsinki pentru Drepturile Omului, ale carei rapoarte sunt adesea citate de comisiile americane.

Corespondentul grec al acestei Comisii a contribuit la publicatiile scientologice alaturi de alte secte, iar delegatia Moscovei a publicat o lucrare in colaborare cu secta scientologica.

In fine, printre mari citati privind violarea libertatii religioase orchestrate de guvernul francez figureaza si pastorul Louis Demeo de la Institutul Teologic din Nimes. Acest institut face parte din reseaua evanghelică Greater Grace cu sediul in Baltimore, SUA. Greater Grace dispune de peste 3000 de misiuni in America Latina si sute de misiuni in Africa si Europa de Est. Scoala de cadre pentru Europa de Est este Institutul Teologic din Nimes. Greater Grace, ale carei metode au fost puternic contestate chiar in Statele Unite, poate fi definita ca „tovaras de drum” al sectei scientologice.

Presedinte al Lisa McPherson Trust, principala asociatie americana de ajutor pentru victimele scientologilor, Dna Stacy Brooks a fost ea insasi membra in secta scientologica timp de 15 ani. A fost secretara lui David Miscavige, mostenitorul lui Ron Hubbard si actual guru al sectei. Ea isi aminteste foarte bine de pastorul George Robertson care conduce Greater Grace: „El are stranse legaturi cu conducatorii scientologilor. Atunci cand secta nu poate interveni in anumite chestiuni, din motive de imagine, ea apeleaza la Robertson pentru asta. El este principalul lor releu in miscarea evanghelistă...” Sub bagheta lor, prin intermediul unor procese in instanta, Greater Grace si secta scientologica au adus la faliment principala organizatie de ajutorare a victimelor sectelor, fondata in anii '70, Cult Awareness Network. Ulterior aceasta organizatie a fost adusa in fata unui tribunal american de comert!

Exista si un alt fapt care explica influenta sectei scientologice si a adeptilor ei in SUA. Incepand din 1993, puternica institutie americana de control al impozitului pe venit (IRS) a acordat sectei statutul de religie, scutind-o astfel de impozite. Anterior, timp de 25 de ani, IRS le refuzase scutirea de impozit de care beneficiau institutiile religioase. Un refuz confirmat de toate tribunalele americane si chiar de Curtea Suprema. Aceasta revenire a IRS a permis Bisericii Scientologice sa economiseasca milioane de dolari si i-a adus un extraordinar instrument in relatiile cu publicul, deschizandu-i usile administratiei americane.

Activitati planificate si concertate

Istoria completa a acestei schimbari a fost prezentata patru ani mai tarziu de New York Times. Secta scientologica purta un adevarat razboi impotriva administratiei financiare, initiind peste 50 de proceduri judiciare si angajand detectivi particulari pentru a cerceta viata privata a inaltilor functionari ai IRS. Unul dintre acesti detectivi a relatat ziarului New York Times ca a lucrat timp de 18 luni pentru secta. Din biroul sau din Maryland, el colecta informatii despre responsabilii care lipseau de la reuniuni, care beau prea mult sau care aveau relatii extra-conjugale... Agreementarea sectei scientologice a beneficiat de o procedura speciala, in afara normelor, scurt-circuitand autoritatile decizionale, si s-a facut la cererea expresa a directorului IRS.

Cu 300 de milioane de dolari beneficii anuale, prin tehnici de infiltrare si intimidare, recunoscuta acum de IRS, secta scientologica a inceput sa devina influenta pana la cel mai inalt nivel in administratia americana. Cercetator la departamentul de sociologie al Universitatii Alberta din Canada, Steven Kent a studiat indeaproape strategia de lobby a diverselor grupari religioase si sectare de la Washington. El explica cum scientologii, si inaintea lor moonistii, au dezvoltat importante scheme de relatii publice in directia membrilor Congresului, Senatului si ai Casei Albe. In acest scop, secta scientologica a platit 725.000 dolari in 1997 si 420.000 dolari in 1998 unei firma de relatii publice specializata in lobby politic.

Actori de cinema, membri ai sectei, au platit peste 70.000 de dolari pentru campania senatoriala a Dnei Hillary Clinton, Tom Cruise donand personal 5.000 dolari pentru Albert Gore iar John Travolta organizand, impreuna cu alti scientologi, o gala pentru Partidul Democrat (cu bilet de intrare de 25.000 dolari). Un avocat din secta a platit 20.000 dolari pentru campania acestui partid. Ultimul exemplu din aceasta lunga lista il reprezinta Greg Jensen, un conducator principal al sectei, care a sponsorizat campania electorala a senatorului Benjamin Gillman cu 7.400 dolari. Acest senator a devenit, dupa alegerea sa, presedintele Comisiei pentru Libertate Religioasa a OSCE.

In ceea ce-i priveste, secta Moon, proprietara unui important cotidian american, Washington Time, publica saptamanal in acest cotidian o pastila umoristica a Dnei Hillary Clinton. Nu mai vorbim de senatorii si membrii Congresului „subventionati” de Moon. Amintim doar ca doi presedinti ai SUA participau regulat la conferintele organizate de „reverendul” Sun Myung Moon: George Bush (tatal) si Gerald Ford. Se stie acum ca secta scientologica si secta lui Moon au incheiat anumite acorduri. Incepand de la jumatatea anilor '90, cele doua secte organizeaza impreuna actiuni pentru libertatea religioasa atat in SUA, cat si in Europa.

Facute publice pe internet, o serie de scrisori schimbate intre conducatorii scientologi si moonisti prezinta activitatile comune planificate pentru tarile din Est. Activismul moonistilor si al scientologilor, la care s-au raliat mai mult sau mai putin formal si alte secte, beneficiind de parteneriatul dintre scientologi si Greater Grace, primeste acum sprijinul grupurilor religioase fundamentaliste americane. Institutul pentru Religie si Politici Publice, recomandat cu caldura de Departamentul de Stat american, reuneste cativa senatori ultraconservatori, pe moonisti, pe guru sectei Sri Chinmoy si altii. Acest institut, care se declara „catolic integralist”, se afla la cateva strazi distanta de Casa Alba si militeaza deschis pentru respectarea drepturilor scientologilor, ale moonistilor si ale altor religii zise-minoritare din Europa.

Institutul pentru Religie si Democratie, consultant al guvernelor Reagan si Bush (tatal si fiul), care exista de peste douazeci de ani si care a creat mii de misiuni protestante in intreaga lume, s-a alaturat acuzelor la adresa Frantei. Presedinta institutului, Diane Knippers, afirma: „Franta este un model pentru celelalte democratii europene. Ea trebuie neaparat sa abandoneze politica antireligioasa si sa garanteze din nou libertatea confesiunilor...”

Explicatia dansei derapeaza repede si prezinta factorul comun al acestor grupari eterogene: „Ceea ce ne face astazi sa luptam pentru libertate religioasa este in esenta acelasi lucru care ne-a facut sa luptam impotriva comunismului. Ateismul si comunismul nu pot naste decat minciuna. Spiritualitatea este o garantie a civilizatiei, deoarece spiritualitatea si credinta creeaza cetateni corecti. Fara cetateni corecti nu exista comert, iar fara comert nu exista civilizatie.”

Aceasta lupta pentru „spiritualizarea lumii” reuneste concret si activ miscari care vor sa impuna valorile americane odata cu mondializarea. Institutul mentionat mai sus a exprimat aceasta in mai multe randuri: mondializarea si globalizarea pietelor sunt misiuni inspirate Statelor Unite de catre Biblie (?!). Un concept mistico-imperial la care adera ansamblul grupurilor fundamentaliste si evangheliste americane si care este foarte prezent in atitudinea celor care se vor aparatorii libertatii religioase. John Bolton, membru al Comisiei SUA pentru Libertate Religioasa, a fost vice-presedintele Institutului American pentru Cercetari Politice, o grupare militanta ultraliberala. In guvernul George Bush (tatal), Dl Bolton era unul din principalii consilieri pe probleme de comert international. Dna Nina Shea, din aceeasi comisie, declara: „Scopul nostru principal este de a stabili la nivel mondial noua ordine liberala.”

Definit la inceputul anilor 1980 de catre administratia Reagan, acest mecanism de dominare are o caracteristica interactiva. El a ajuns la apogeu cu universalizarea normelor juridice. Aceasta ultima batalie trebuie sa impuna globalizarea pietelor comerciale. Exista insa anumite puncte de rezistenta. Printre acestea se numara enorma piata educationala. In strategia lor, sectele si consortiile de comunicatii au un dusman comun: ideologia laica, foarte raspandita in Europa.

Pentru secte, interesul in aceasta lupta este evident: acela de a se implanta in sistemul educational european si de a crea, ca in Statele Unite, scoli fara nici un control al statului, pepiniere de recrutare mai eficiente, cu rol in construirea psihologica si culturala a individului. Desi nu se poate vorbi de un front comun, creat in cadrul unei strategii comune de catre un stat major unificat, interpenetrarea principalelor grupuri sectare si a consortiilor de comunicatii din domeniul informatic sau TV este certa. Nu e nevoie sa amintim aici de legaturile care leaga ABC, CNN si lobby-urile fundamentaliste americane, sau totala lor adeziune la ideologia dominanta.

Mentionam, doar cu titlu de anecdota, ca David Ichbia, primul biograf al lui Bill Gates, era scientolog; unul dintre cei mai apropiati colaboratori ai lui Bill Gates, Greg Jensen, era si el scientolog; una din principalele firme ale imperiului Microsoft – Executive Software – s-a declarat oficial scientologica.

Da, The Big Brother - Fratele cel Mare - bate la usa.

Asa numita miscare New-Age a aparut în secolul al XX-lea în SUA. Pâna aici, o afirmatie de putina acribie stiintifica. Dar am ales în mod intentionat aceasta formulare generala pentru a sublinia caracterul oarecum difuz al miscarii. Daca în privinta spatiului putem specifica statul California, problema datei de nastere a miscarii e mai controversata. În functie de perspectiva astrologica, antropologica sau psihologica, diferiti cercetatori au plasat momentul incipient fie în anul 1904 sau 1910 sau 1917, dupa altii la 5 februarie 1962 (când s-a produs o anume grupare a planetelor). Potrivit psihologului C. G. Jung, era Varsatorului începe în 1997 sau 2154 (!). Exista si o enciclopedie (NEW AGE ENCYCLOPEDIA, First Edition) care expune o cronologie a miscarii. Aceasta ar începe în 1875 cu formarea Societatii Teosofice la New York de catre Helena Petrovna Blavatsky, Henry Steel Scott si William Quan Judge. Aceasta totala imprecizie si lipsa de coerenta este tipica miscarii si se datoreaza faptului ca are la baza interpretari astrologice ce sunt supuse arbitrariului si subiectivismului celor în cauza. De altfel este imposibil de stabilit cu siguranta când începe aceasta numaratoare si dupa ce calendar. Si atunci se pune întrebarea: cum se poate pune vreo baza pe o datare total conventionala?

Una din "virtutile" de care se prevaleaza atât post modernismul cât si New Age este anti-dogmatismul. Ca ortodocsi suntem într-un tot de acord, numai ca new agerii confunda dogmatismul cu dogmele, combatându-le iresponsabil în egala masura. Prin dogmatism se înțelege cu adevarat o atitudine condamnabila, în vreme ce dogmele sunt garantia statorniciei si adevarului învataturii crestine. În ceea ce ne priveste vom considera ca mai plauzibila datarea postbelica, fara ca aceasta sa fie un element în afara oricarei discutii. Urmatorul moment ar fi analiza contextului religios si social în care a aparut miscarea. Aici lucrurile sunt deja binecunoscute si nu necesita lamuriri suplimentare. Este vorba de "noul imperiu roman", SUA, un imperiu fara împarat, cu forma republicana federativa, dar un imperiu de facto. Din punct de vedere istoric sunt la îndemâna paralelele cu imperiul roman pagân. Ambitia de stapânire a lumii s-a conturat pe deplin dupa victoria repurtata în 1945 asupra celor doua imperii pagâne rivale: al treilea Reich si imperiul soarelui rasare. Totodata a fost întrecut si imperiul aliat, cel britanic a carei stea începe sa decada treptat. Va ramâne un singur rival redutabil, si el în mod conjunctural fost aliat, imperiul pagân sovietic. Începe razboiul rece. Din punct de vedere confesional SUA se prezinta ca un mozaic în care putem totusi desprinde cu ajutorul datelor statistice furnizate de enciclopedia Encarta '98 urmatoarea structura: "La jumatarea secolului trecut, populatia SUA era predominant protestanta; ea includea relativ putini romano-catolici si evrei, si aproape nici un aderent al religiilor ne-crestine cum ar fi islamul sau budismul. Printre noile fenomene religioase ale secolului trecut se numara fondarea mai multor denominatiuni americane originale printre care Biserica lui Iisus Hristos a Sfintilor din Ultimele Zile, cunoscuta popular ca Mormonii; Biserica lui Hristos, Scientista; Biserica adventista de ziua a 7-a si Martorii lui Iehova. Dupa anuarul statistic din 1998, cel mai mare grup religios american este cel romano-catolic, aproximativ 25% din populatie. Printre grupurile majore protestante sunt baptistii (19,4%), metodistii (8%), prezbiterienii (2,8%), penticostalii (1,8%) si episcopalienii (1,7%). Biserica Ortodoxa are un numar însemnat (n.n. nu este indicat în procente!). Cea mai raspândita religie ne-crestina din SUA este iudaismul (2%), dar si islamul, budismul si hinduismul au adepti numerosi."

Conform fostului consilier de stat american Zbysgniew Brzezinski (actualmente membru al Trilateralei Bilderberg, grup ce este creditat a fi un super guvern mondial), „trebuie (sa avem) o religie personala." Ca urmare a acestor directive ideologice si a aplicarii lor în practica, potrivit unui sondaj Gallup în februarie 1978, 10 milioane de americani, tineri de toate categoriile erau adeptii unor religii orientale; 9 milioane erau angrenati în ceea ce se cheama „spiritual healing" (vindecare spirituala - o forma tipica a practicilor terapeutice de tip New Age inspirata din religiile orientale si practicile samanilor nord-americani). În anul urmator, 1979, 500.000 de catolici americani erau practicanti ai healing-ului carismatic de influenta penticostala. Aici este cazul sa mentionam apriga concurenta dintre new-agerii si carismatici, conflictul si contradictia lor datorându-se mijloacelor lor diferite folosite în acelasi scop: bunastarea pamânteasca aici si acum.

„Nimic nu e nou sub soare." Fenomenul social cunoscut ca New Age a luat amploare vizibila în anii '60 în mediile hippy de pe coasta de vest, statul California, având ca centru orasul San Francisco, capitala „contraculturii", supranumit si „laborator noilor idei". Cartierul unde își avea sediul aceasta miscare se numea Height-Ashbury, dar a fost supranumit parodic Height-Hashbury, aluzie stravezie la consumul intensiv de droguri psihedelice practicat de personajele dubioase adunate aici din toate colturile tarii.

La data de 14 ianuarie 1967 s-au adunat 10.000 de tineri îmbracati într-o tinuta kitsch pseudo-hinduista, autointitulati „flower-power children" în Golden Gate Park. Evenimentul a fost salutat în ziarul „underground" The City of San Francisco Oracle ca fiind inaugurarea unei noi epoci. Euforia nu a durat însa „decât o vara", cu toata raspândirea masiva - 250.000 de hippies numai în SUA. Expresia (luata din filmul suedez cu acelasi nume) trebuie luata ad-literam, deoarece în octombrie '67 miscarea a fost declarata moarta si înmormântata simbolic! Motivul

principal al acestei disparitii rapide au fost drogurile si amorul liber practicate fara opreliste de acesti tineri iresponsabili, printre care s-au strecurat elemente subversive sau de-a dreptul criminali odiosi ca Charles Manson. Aceasta contra-cultura era caracterizata de cunoscutul simbol al pacii „Make love, not war”, în realitate un stravechi simbol ocult satanist. Muzica flower-power si combinatia de droguri psihedelice cu variantele de yoga occidentalizata au trecut în zilele noastre la stadiul de cultura oficiala si chiar considerata corecta din punct de vedere politic.

Întrucât caracteristica esentiala a miscarii este structura de retea, au existat simultan în acei ani si alte centre de egala importanta ca: Esalen si Comunitatea Ananda (California), Findhorn Community (Scotiei), Lama Foundation (New Mexico), Lebensraum-Zentrum (Zürich) si altele.

Institutul Esalen din Big Sur, California, s-a înfiintat în anul 1962 si este socotit a fi unul din leaganele miscarii. Sub conducerea lui Michael Murphy si Richard Price, institutul s-a orientat catre experimentarea de noi terapii si spiritualitate alternativa de orientare asiatica. Ambitia participantilor era aceea de a conferi acestor experimente de meditatie, medicina holistica si diverse forme de masaj o alura intelectuala academica. Aici s-au perindat figuri de seama ale „noii spiritualitati” ca Fritz Perls, întemeietorul gestalt-terapiei, apoi Ida Rolf cu a sa terapie rolfing, Roberto Assagioli, parintele psiho-sintezei, precum si Rollo May, Carl Rogers, Alexander Lowen, Christina si Stanislav Grof. Pe lângă acestia au mai fost prezente personalitati politice ca M. Gorbaciov, Mark Satin si cercetatori ai noii fizici (Fritjof Capra, Gary Zukav). În fiecare an 5.000-7.000 de cursanti participa la gama larga de oferte new-age: psihologie transpersonala, psihologie budista, samanism, hipnoza, yoga, tantra, intuitie practica, gestalt-terapie, metoda feldenkrais, rolfing si Cursul miracolelor.

Findhorn Community a fost fondata în Scotia de nord în anul 1962 de sotii Peter si Eileen Caddy împreuna cu Dorothy Maclean. În mod asemanator Helenei Skutch, autoarea celebrului Curs al Miracolelor, Eileen Caddy a auzit începând cu anul 1953 în timpul meditatiilor o voce launtrica ce-i dadea directive de conduita spirituala si practica. Fara „a cerceta duhurile”, ea a luat aceasta voce drept Dumnezeu si a urmat-o întocmai. Astfel cei doi sotii împreuna cu secretara Dorothy Maclean au fondat o ferma experimentală model în care s-au obtinut niste rezultate extraordinare în urma meditatiilor asupra plantelor.

În anul 1970 a aparut la Findhorn o alta figura reprezentativa a New Age-ului, tânarul american David Spangler. Acesta a continuat cu dubioasele practici de transa spiritista, contribuind totodata prin lucrarile sale la prestigiul acestui fief al miscarii New Age.

Din aceste centre miscarea s-a raspândit cu repeziciunea mai întâi în SUA si Europa de vest (spatiul asa-zis "euro-atlantic"), patrundând apoi la sfârșitul anilor 70 si în Europa de rasarit, deci si în România. Aici desigur ca New Age-ul a întâmpinat de multe ori dificultatile inerente sistemului totalitar: cenzura vigilenta a sistemului mass-media aflat sub controlul statului-partid.

a) Lideri si autori New Age

Prezentarea „corifeilor” miscarii are un caracter selectiv. Alegerea reprezentantilor si a lucrarilor celor mai semnificative se loveste de obstacolul urmator: în cautarea unei legitimitati si autoritati cel puțin cultural-stiintifice, în cataloagele si enciclopediile oficiale New Age apar nume de personalitati care nu s-au declarat nicicând a face parte din miscare. Asa ar fi nume ca Rudolf Steiner, Carl Gustav Jung, Teilhard de Chardin, Mircea Eliade si altii. Pe de alta parte, miscarea își poate revendica niste „prooroci” si chiar „înainte-mergatori”, care pe drept cuvânt i-au pregatit - cu stiinta sau fara stiinta, cu voie sau fara voie - cararile.

Cazul total opus, de asemenea întâlnit în practica, este acela al unor autori sau savanti ce propaga idei vadit de tip New Age, însa din anumite pricini se leapada deschis de apartenenta la miscare, ba mai mult, o critica vehement. Aici se pot încadra nume cunoscute autohtone ca Gregorian Bivolaru, Vasile Andru, Mario Vasilescu, Ion Tugui, Constantin Negureanu, Pavel Corut, Marian Zidaru. În aceasta situatie am cautat pe cât posibil sa folosim nume cât mai necontrovertate, care nu ar putea face obiectul unor contestari personale sau din afara. Sursele de baza ale acestor informatii vor fi de-acum din ce în ce mai mult extrase din mijloacele post-moderniste de informatie: internetul (www), enciclopediile CD Rom multi-media, e mail-ul (@). Iata spre exemplificare o lista extrasa de pe un website cu nume „fierbinti” de autori New Age în voga: Lynn Andrews, Jose Arguelles, Sun Bear, Don Campbell, Ram Dass, Wayne Dyer, Louise Hay, Jean Houston, Barbara Marx Hubbard, Sue Hubbell, Laura Huxley, J.Z. Knight, John Randolph Price, James Redfield, John Robbin, Elisabeth Kubler Ross, Jamie Sams, Virginia Satir, David Spangler, Whitley Strieber, George Trevelyan, Marianne Williamson.

b) Lucrari semnificative

În decursul navigării pe internet am întâlnit în website-ul New Age Journal Online! o publicație interesantă prin faptul că se revendică a fi o continuare a revistei „remarcabile și revoluționare” cu numele de New Age Journal fondată acum 100 de ani de George Bernard Shaw și prietenii săi vizionari. Aceștia se considerau a fi pionieri în domeniul aspectelor societății moderne ca: educația, tehnologia, sănătatea și spiritualitatea. Această revistă de avangardă și-a încetat activitatea în 1922. La 50 de ani după aceasta un grup eclectic de editori și jurnaliști „alternativi” au hotărât continuarea lui New Age Journal, de data aceasta în maniera post-modernistă a anilor 70 caracterizată de cultura globalistă. Am menționat caracterul post-modernist deoarece aici, spre deosebire de avangardă și originalitatea modernistilor se tratează subiecte legate de înțelepciunea tradițională integrată tehnologiei moderne cum ar fi: vechi practici curative tibetane și noile descoperiri în programarea neuro-lingvistică, feng-shui (arta chinezească a design-ului interior, în voga anii aceștia), precum și preocuparea pentru materialele și condițiile ecologice din arhitectura numită „baubiologie”.

Deși Cursul Miracolelor pretinde că nu are autor (pentru a suscita interesul unor cercuri cât mai largi), totuși urmărind cu atenție sursele indicate de însși propagatorii acestui curs se pot descoperi persoanele implicate în alcatuirea și distribuirea sa. În site-ul numit THINKING ALLOWED se putea citi în 1998 un interviu pe marginea Cursului acordat de psihologul american Judith Skutch Whitson doctorului Jeffrey Mishlove. J. S. Whitson este printre altele președinta Foundation for Inner Peace, organizație ce se ocupă cu publicarea și răspândirea acestui curs. Dar adevărații autori se numesc Helen Schucman (a murit în 1981) și William Thetford, autori care din „smerenie” se numesc „canalizatori”, folosind un termen contemporan ce înlocuiește demodatul „medium” spiritist. Acești doi psihologi (Helen Schucman s-a declarat evreică și atee militanță, iar Bill se considera agnostic!), au avut în 1975 o relație personală ce s-a deteriorat, iar în această situație tensionată Helen a primit următorul mesaj: „Acesta este un curs de miracole. Va rog să luați notite.” Mesajul venea din partea unei entități ce s-a recomandat a fi Iisus! Aici putem face o paralelă cu mesajul „tolle, lege” primit de Fericitul Augustin, mesaj cu adevărat dumnezeiesc ce a dus la convertirea acestuia. Dar atei și agnosticii de care ne ocupăm n-au avut darul deosebirii duhurilor, și nici precauția de a consulta pe cei competenți ce ar fi putut să-i ferească de ratacire. Și aceasta în situația când în America exista de zeci de ani milioane de ortodocși organizați în diverse eparhii, publicații ortodoxe și Institutul St. Vladimir din Crestwood, New York, cu teologi de prestigiu, sau chiar și mănăstiri californiene cu viața ascetică exemplară. Cursul a avut o răspândire fulgerătoare în mediile „baby boom” din America, generații postbelice total debusolate spiritual, în căutare neîncetată a adevărului trecând prin experiența rockului, drogurilor, perioada hippy, meditație transcendentă și alte tehnici și filosofii orientale, astrologie, terapii naturiste sau psihologice, mediul ideal al New Age-ului. Astfel în ianuarie 1987 existau în circulație 300.000 de copii ale cursului! Judith Skutch caracterizează acest curs - să reținem, una din cartile „canonice” ale mișcării New Age! - ca fiind un sistem metafizic de psihoterapie spirituală. Recent (anii 90), au apărut noi cărți care aspiră la statutul de „carte de capăt” și au un autor bine cunoscut, deși acesta locuiește retras într-un loc necunoscut din SUA. James Redfield a scris mai întâi The Celestine Prophecy, apoi mai multe urmări ale acesteia, în volumul doi care se numește The Tenth Insight. Pe internet se poate citi o producție literară înrudită, și anume The Celestine Journal. Dar tot pe internet n-au întârziat să apară și recenzii critice, în special venite din zona neo-protestantă. Una din cele mai pertinente critici se intitulează „Reflections On A Best-Seller” de Rolf Nosterud. Acolo se arată între altele că: „Prin deghizarea conceptelor oculte într-o terminologie creștină, cartile New Age au introdus, înșelător, multime de așa-zisi creștini în cercuri New Age și neo-pagâne... Observați marea căutare de care se bucură îngerii contrafacuți și distorsiunile feministe despre Dumnezeu. Întrucât cei mai mulți dintre „cautătorii de adevăr” contemporani nu cunosc nici datele și nu au nici voința de a rezista acestor iluzii seducătoare, o nouă paradigmă - o schimbare masivă în viziunea Americii despre realitate - transformă cultura noastră. În timp ce națiunea noastră rationalizează păcatul și idealizează pagânismul, creștinii ar trebui în schimb să ia aminte la avertismentele Scripturilor și la învățăturile Duhului Sfânt.”

Aceste recenzii urmăresc - și realizează - o poziție creștină apologetică, dar din păcate ele esuează în zona eterodoxiei propunând soluții ce tradează carentele duhovnicești tipic neo-protestante: lipsa ierarhiei și continuității apostolice, neînțelegerea sobornicității și a Sfintelor Taine, critica cultului sfinților și liturgiei bisericești în general, subiectivismul în interpretarea (adesea literală, fundamentalistă) a Scripturii, considerată ca autoritate supremă și suficientă. Aceste grave abateri daunează chiar și celor cu cele mai bune intenții cum ar fi C. Cumbey, C. Matrisciana, D. Hunt sau L. Gassmann.

Concluzii

Mai rar se întâlnesc luări de poziție ortodoxe, ce vin mai ales din spațiul american (OCA, Patriarhia Ecumenică, Patriarhia Antiohiei), dar și din surse atonite. Considerăm că o necesitate și abordarea mai sistematică a acestor probleme în spațiul nostru, întrucât aceste atacuri anticreștine se fac tot mai simțite în această perioadă tulbură de tranziție. Un bun și promitator început a fost făcut de Diaconul Profesor Doctor P. I. David în ultimele sale apariții editoriale: Invazia Sectelor și Sectologie. Astfel în capitolul V al primei lucrări intitulat New Age: o „religie” mistico-pagână și sincretistă la dimensiunile întregului univers este prezentat mai întâi un scurt istoric, urmat de un minim doctrinar. New Age-ul este considerat pe bună dreptate a fi o provocare pentru creștini, aceștia urmând să aleagă

liber si constient între Hristos sau Varsatorul. Suntem încredintati ca aceasta provocare se va înteti în anii ce vor urma, propaganda New Age fiind pregatita si promovata de la cele mai înalte nivele politice, acelea ale lojilor masonice supra-nationale, ale unor „guverne mondiale” ce au ca zona de actiune întreaga planeta. Dar chiar conform ideologului lor, Alvin Toffler ce a aratat în lucrarea sa „Socul viitorului” cum aceste perioade cultural ideologice se scurteaza aproape logaritmice, miscarea are toate sansele de a se curma mult mai rapid decât si-au planificat acesti „maestri arhitecti”. Însa efectele ei duhovnicesti pot fi devastatoare pe o scara foarte larga, ceea ce îndeamna Biserica la o mare trezvie si reactie, atât la nivelul ierarhiei, cât si al fiecarui credincios în parte.

Miscarea New Age in Romania

Psihosectele se leaga direct de universul atat de variat, cunoscut sub numele de New Age, aceasta miscare sau mentalitate in expansiune, complexa si articulata, descrisa ca o „propunere existentiala” de sincretism exacerbat, uimitor, între filosofii orientale, psihologia inconstientului, ufologie si religii primitive. Un fel de „cloaca universala”, cum a numit-o cineva, si in care poti gasi orice, pentru a-ti construi un "crez pe masura".

Psihosectele, auto-intitulate "miscari pentru dezvoltarea mentalului", creează preocupari nu atat prin numarul crescand de aderenti, cat mai ales prin potentialul de pericol sociala.

Vorbind de acest din urma aspect, documente statistice ale unor tari occidentale le considera in stare sa opereze o "destructurare mentala" la adeptii lor, conducandu-i sistematic si la ruina economica. De aceea, sunt numite uneori si "culte destructive".

De obicei, între aceste psihosecte gasim sistematic unele care activeaza si in tara noastra, chiar daca, de regula, au un numar limitat de adepti. Intre acestea amintim:

- [Scientologia](#)
- Live Discover Principles
- Silva and Mind Control
- Centrul Roman de Psihologie si Hipnoza Aplicata (Evo Cris)
- Valter Bredeon Seminars
- Cultural and Spiritual Association (Casa)
- Asociatia de Ontopsihologie
- Harmony Body Mind

Psihosectele sunt o realitate in intregime occidentala, prezentand un amestec de intuitii psihanalitice, precepte morale, metode pseudo-stiintifice, practici initiatice, centrate, de obicei, pe credinta intr-o Fiinta suprema si pe speculatii escatologice. Ceea ce au in comun aceste secte este pretentia de a dezvolta pe deplin capacitatile mentale si psihologice ale omului, prin eliberarea de conditionarile mentale, de boala si de nefericire.

Riscul consta si in faptul ca, adesea, se ascund sub masca unor asa-zise centre psiho-terapeutice, institute de cercetare si scoli formative, sau de-a dreptul in cursuri pentru manageri sau de dezvoltare a memoriei. Frecventarea acestor "cursuri" se face cu plata unor taxe adesea exorbitante, daca nu cu punerea intregului avut la dispozitia comunitatii respective si cu angajarea "cu norma întreaga" in activitatile organizatiei.

Dintre structurile religioase amintite, pare ca [Scientologia](#) ar fi cea care isca preocuparile cele mai serioase, mai ales ca activeaza in Romania inca din anii comunismului. Caracteristica majora a acestei miscari e ambitia de a crea o "democratie scientologica" la scara planetara, mizand pe "purificarea" tuturor indivizilor. Cand acest lucru se va realiza, in proportie de 80% , nu va mai fi nevoie de alegeri si dezbateri politice, iar cine va continua sa se opuna miscarii va fi privat de statutul de cetatean. Cercetarile facute asupra acestei miscari au subliniat gravele repercusiuni asupra familiilor care au un membru devenit adept al sectei. Terapia tinde sa reduca adeptii la o stare totala de aservire, folosindu-se de sisteme de conditionare mentala. "Confesiunile" adeptilor privind viata lor privata, obtinute in urma sedintelor de terapie, sunt apoi folosite impotriva lor, ca instrumente de santaj.

Se cunosc numeroase cazuri în Europa, dar și la noi în țară, când diverse mișcări psihoagresive, apartinătoare mișcării New Age, au tendințe să intre în școli fie prin intermediul elevilor și studenților, fie al unor profesori deveniți adepți ai psihosectelor. A creat senzație cazul unei școli din Toscana (Italia), în care directorul a cerut profesorilor să participe la un astfel de curs, care ulterior ar fi fost echivalat cu unul de reciclare. Consiliul profesoral a cerut demisia directorului și a solicitat retragerea dreptului de a mai profesa.

Nu trebuie uitat că și lumea politică și cea a afacerilor sunt poluate de New Age. Într-o lume ambiguă, e greu să lupți contra universului New Age, care are elemente "nevinovate" și periculoase la un loc. Ne lipsesc elementele culturale pentru a-i face față. Singura posibilitate este discernământul duhovnicesc, care ne ajută să nu ne oprim la suprafață, fascinați de aparențe, ci "să aruncăm mai la adânc", în marea tulburare pe care navigăm, și să vedem toate acele elemente ambigue și controversate, care spun că nu acolo este Hristos.

Romano-catolicii, dincolo de declarații

Romano-catolicii. Nesincerități trecute și prezente

Orice analist avizat și sincer, dar mai ales aparținând Bisericii dreptmăritoare, poate observa un fapt pe cât de evident, pe atât de caracteristic pentru ideologia și politica pe care o desfășoară Vaticanul și biserica Romei. Anume că, cu precădere după Conciliul Vatican II, teologia romano-catolică se prezintă din ce în ce mai activ în mediile ecumenice ca păstrătoarea, îmbogățitoarea Tradiției Ortodoxe Răsăritene (!), cu singura deosebire că romano-catolicii s-au manifestat într-un alt spațiu geografic și cultural; în plus, cu câteva excepții care își vor găsi cât de curând o rezolvare facilă, esența teologiei lor și scopul final al demersului lor teologic ar fi similar cu al Bisericii Ortodoxe. Această teorie a așa numitelor "biserici-surori" este bazată pe recunoașterea de către teologii ecumeniști a succesiunii apostolice, a tainelor și a existenței harului mântuitor și sfințitor în biserica Romei, dacă nu în plinătatea lui, măcar într-o măsură mai mică decât în Biserica Ortodoxă. Aceasta este opinia pe care curentul ecumenist încearcă să o impună, în ciuda nenumăratelor dovezi din întreaga tradiție a Bisericii dreptmăritoare, dar și a faptelor concrete promovate de politica de dominație universală a Vaticanului. Realitatea este cu totul alta decât încearcă să o acrediteze teologii ecumeniști; aceștia nu își găsesc nici o susținere în Tradiția Bisericii Ortodoxe și nici în Sfânta Scriptură. Sfinții Părinți nu au vorbit niciodată nici de "teoria ramificațiilor" (anume că diversele confesiuni creștine ar fi ramuri ale unui trunchi comun care este Biserica lui Hristos) și nici nu au pomenit de recunoașterea succesiunii apostolice la romano-catolici. Succesiunea apostolică presupune înainte de toate succesiunea în adevăr și nu doar o succesiune formală, istorică, a unei înălțări de episcopi care au ocupat scaunul Romei. Recunoașterea succesiunii apostolice este o eroare dogmatică și canonică grosolană dacă ea se face fără ca o anumită grupare eterodoxă să revină la ortodoxie. Iată opinia reputatului canonist român, părintele profesor Liviu Stan, într-un articol al său consacrat tocmai succesiunii apostolice:

"Este greu să se găsească în scrierile Sfinților Părinți ceva care să infirme (...) paralelismul între succesiunea apostolică sacramentală și aceea în credință a episcopatului sau mai bine zis a preoției în totalitatea ei. De altfel, atitudinea vechii Biserici în chestiunea întreruperii succesiunii apostolice sacramentale prin căderea din credință, adică prin ruperea succesiunii în credință, este exprimată și în hotărârile canonice ale Bisericii și anume în canoanele 46, 47, 68 apostolice; 7.II Ec; 95 Trulan, etc. care prevăd rebotezarea ereticilor și hirotonirea din nou a clericilor acestora de orice grad - episcopi, prezbiteri sau diaconi."

"De altfel, cum s-ar putea imagina o succesiune sacramentală fără una de credință? A admite așa ceva, nu înseamnă oare a ne închipui sau a ne face iluzia că Mântuitorul ar îngădui ca prin puterea harului sfințitor, prin puterea preoției să se întărească și să se răspândească rătăcirile, ereziile? Ar fi însă cu neputință să se conceapă că harul preoției ar avea și destinația de servi și minciuna sau rătăcirea, nu numai adevărul, și că Mântuitorul ar îngădui să fie pus acest har în slujba celor care năruiesc, iar nu zidesc Biserica? Este evident că harul preoției nu poate fi folosit împotriva credinței sau în slujba necredinței. De aceea el nu poate să existe laeretici, căci prezența lui la aceștia, ar însemna binecuvântarea păcatului, sfințirea sau consacrarea lui. Ca urmare, în nici un chip succesiunea sacramentală nu poate exista fără succesiunea în credință." Recomandăm cu căldură acest articol al Pr. Prof. Liviu Stan, în care acesta, cu puterea argumentației bazate pe cuvântul Sfinților Părinți și pe deciziile Sinoadelor ecumenice și sinoadelor locale, arată fără putință de tăgadă că: "Trebuie să se înțeleagă că Biserica ortodoxă nu este îndreptățită să admită validitatea tainelor unei alte Biserici sau grupări religioase creștine, și deci nici existența succesiunii apostolice în vreuna din acestea, decât dacă, fie respectivele, fie oarecari membri ai lor,

ar cere să stabilească intercomuniune în sacris cu ea, sau să fie primiți în Ortodoxie." (articolul se numește "Succesiunea apostolică" și a apărut în revista "Studii Teologice" nr. 5-6/1955).

Acestea fiind spuse, vom constata, examinând cu atenție declarațiile și manifestările romano-catolicilor, că ei promovează nu numai inovații periculoase în așa-zisa lor "Liturghie" dar și adoptă inițiative demne de a genera un râs general.

În spatele declarațiilor lor prietenești se regăsesc aceleași ambiții politice lumești ca și în trecut. De aceea, în ciuda declarațiilor lor de iubire față de Tradiția Ortodoxă (ca în bulele papale "Tertio Milenio Adveniente" și "Orientale Lumen"), trecerea la dreapta credință a acelor care se declară cu tărie prietenii Ortodoxiei în mai toate întâlnirile ecumenice, nu se produce.

Mulți din studenții noștri studiază la Universități apusene romano-catolice sau protestante. Strategia romano-catolicilor este veche și binecunoscută din istorie. Spre exemplu, dacă ne aplecăm asupra istoriei uniaticismului românesc, dar și asupra acestui fenomen al uniației din alte țări. Teologii romano-catolici nu vor fi niciodată de acord dacă un student ortodox ce învață într-o universitate apuseană le-ar cere, spre exemplu, să treacă la romano-catolicism. Ei însă speră ca acel student, odată întors în țara sa, mult mai lax și mai tolerant în ceea ce privește acrivia dogmelor și canoanelor ortodoxe, să accepte la momentul potrivit actul uniației cu Roma ca pe ceva ușor de înfăptuit și ca pe o normalitate.

Așa s-a întâmplat și în veacul XVII, cu primul episcop român unit, Atanasie Anghel (1698-1701); el a urmat seminarul teologic calvin din Ciugud-Alba și a izbutit să câștige prin importante sume de bani bunăvoința guvernatorului Transilvaniei și a altor dregători, iar în septembrie 1697 a plecat în Țara Românească, pentru ca să primească, potrivit vechiului obicei, darul arhieriei. Se pare că la București se cunoșteau intențiile catolicilor de a atrage pe români și că noul candidat - tânăr și fără multă învățătură - nu prezenta prea multă încredere. De aceea a fost ținut la București vreo patru luni, pentru a i se completa învățătura și a fi întărit în Ortodoxie. Desigur că influența dogmatică eterodoxă primită anterior, relativismul său dogmatic și slăbiciunea sa personală au avut ultimul cuvânt în deciziile sale.

După semnarea unirii cu Roma, toate promisiunile catolicilor de a ușura existența credincioșilor noii Biserici unite și de a avea reprezentare politică s-au prăbușit. În plus, în documentul de unire semnat de preoții ortodocși la 7 octombrie 1698 se stipula că românii aparținând Bisericii Unite cu Roma își vor păstra neatins sărbătorile, calendarul și Liturghia lor. Ei trebuiau doar să facă ascultare de papă. Noua Biserică Unită cu Roma a obținut unele drepturi prin edictele date de împăratul Leopold în februarie 1699 și martie 1701. Dar nici unul din aceste privilegii obținute pe hârtie nu s-a transpus în practică. Drepturile promise s-au dovedit minciuni grosolane care au generat mai târziu tensiuni sociale și multă vărsare de sânge pe tot parcursul secolului al XVIII-lea. Astfel, interesul prea mare manifestat de către ierarhie și cler pentru avantaje materiale și drepturi sociale, primând față de păstrarea credinței, a condus la apostasie, cum de atâtea ori s-a întâmplat în istorie. Slujbele bisericesti ale uniților au devenit pas cu pas din ce în ce mai asemănătoare cu cele ale romano-catolicilor. S-a arătat astfel încă o dată că puritatea credinței și apărarea ei sunt mult mai importante decât obținerea unor avantaje lumești, fiind ele chiar și drepturi sociale și politice. În Transilvania, uniaticismul a adus numai ură, sânge și dezbinare între cei care au rămas fideli credinței strămoșești și cei care au aderat la biserica unită. Mai mult, chiar ierarhii uniți n-au fost întotdeauna ascultați de către Roma; să ne amintim doar de cazul ierarhului unit Inochentie Micu Klein care a murit în mizerie și dispreț în Italia, cerșind drepturile sociale mult-promise pentru noua biserică unită.

În 1761, generalul armatei austriece imperiale, Adolf von Bukow, a distrus cu tunurile în Ardeal - fiind trimis în misiune de împărăteasa Maria Tereza - peste 140 mănăstiri și biserici ortodoxe care refuzau să renunțe la Ortodoxie. Astăzi greco-catolicii cer înapoi bisericile luate de comunisti după 1948. Ortodocsii nu le-au cerut niciodată acele 140 de mănăstiri și biserici distruse de Bukow.

Iată câteva doar din metodele "creștine" folosite de catolici pentru a-și extinde dominația teritorială. Ca să nu mai vorbim de nenumărate alte exemple asemănătoare găsite în istoria altor nații: cruciadele sângeroase care au culminat cu căderea Constantinopolului sub cruciați în 1204 și slăbirea iremediabilă a puterii militare a Bizanțului confruntat cu amenințarea turcească - în această cruciadă, a IV-a, armatele apusene au profanat și distrus biserici și catedrale, au jefuit și înstrăinat odore și multe sfinte moaște din locașurile sfinte ale Constantinopolului. Alt fapt s-a petrecut în istoria Georgiei Evului Mediu: în secolul XIII, regina Rusudan a Georgiei a cerut ajutor din Occident contra invaziei mongole. Ea a scris chiar papei din Roma cerând un minim ajutor militar. Și care a fost răspunsul papei? Papa a trimis reginei un ajutor imediat: cinci misionari romano-catolici.

Apare însă imediat și întrebarea firească: cum se mai pot declara romano-catolicii prietenii și frații Ortodoxiei, când ei și acum încurajează și-și întăresc prozelitismul în țările ortodoxe ale Europei răsăritene? Să ne amintim doar

Colegiile din Roma deschise pentru greci sau pentru români, cu scopul declarat "să constituie pepiniere pentru viitorii apostoli ai acestor popoare"(1). Se găsesc deasemenea în Roma și alte institute făcute pentru a susține o intensă propagandă catolică în rândul popoarelor din Orient: "Institutum Pontificium Orientale" (din 1917), "Institutul Biblic Pontifical" (pentru promovarea uniaticismului prin studii și publicații). Din 1921 funcționează la Roma un institut special pentru ruși, numit "Russicum", iar în 1937 la Roma s-a desfășurat primul "Congres Internațional pentru Orientul Creștin"(1).

Aggiornamento în teologia romano-catolică

În vremurile de azi, atitudinile ierarhilor și teologilor romano-catolici devin din ce în ce mai scandaloase. Astfel, într-un articol apărut în "The Washington Post", vineri, 25 Octombrie, 1996, pag.A1-A14, Academia Științifică Pontificală dădea publicității un document oficial privind tema principală a acelei întâlniri: originile și evoluția vieții pe pământ! Menționăm că raportul anual al acestei Academii reunește savanți renumiți din întreaga lume, catolici sau nu, mulți dintre ei laureați ai Premiilor Nobel. Iată declarația papei Ioan Paul al II-lea, declarație publicată în numărul mai sus amintit din "The Washington Post":

"Astăzi, mai mult decât acum 50 de ani, cunoștințele științei moderne ne fac să concluzionăm că teoria evoluționistă este mai mult decât o ipoteză... Rezultatele cercetărilor științifice, nu raționate sau induse, ci întreprinse separat de savanți, constituie ele însele un argument major în favoarea acestei teorii." David Beyers, directorul executiv al Comitetului pentru Știință și Valori Umane din cadrul Conferinței Episcopilor Catolici, a spus cu această ocazie: "Acesta este un pas important: Biserica și-a schimbat opiniile. Ieri, Biserica spunea că ești liber să accepți evoluția sau orice formă de creaționism. Astăzi Biserica declară că vom accepta evoluția care oricum există de facto. Cine se mai îndoiește astăzi în Biserica Romano-Catolică asupra evoluției? Eu cred că nimeni."

Iată așadar cum declarațiile papei și ale oficialilor catolici neagă întreaga relatare din Cartea Facerii. Ca și pentru toate ereziile promovate de romano-catolici, aceasta ne face să ne întrebăm cum este posibil să considerăm biserica romano-catolică drept biserică "soră" și să ne numim cu mândrie "frați în credință" cu partizanii lui Darwin? Și ceea ce este cu mult mai scandalos, este că declarația papei reprezintă un răspuns la faimoasa "Humani Generis" - enciclica dată de papa Pius XII în 1950. (2) În acea enciclică, papa Pius concluziona că teoria evoluționistă reprezintă o serioasă ipoteză. Iată așadar cum gradul de apostazie al romano-catolicilor crește generație cu generație.

Dar prima falsificare a Sfintei Scripturi făcută de actualul papă Ioan Paul al II-lea, a fost atunci când a omis acele versete care îi acuzau pe iudei de răstignirea Mântuitorului Hristos. Mulți își amintesc poate de discuțiile stârnite în jurul cazului lui Marcel June; el este profesor de teologie în Franța și a fost adus în fața justiției de către o organizație anti-defăimare evreiască asociată cu cardinalul catolic Etchegaray. Motivul invocat a fost instigarea la ură de rasă, întrucât profesorul a protestat contra falsificării Bibliei, prin scoaterea acelor pasaje acuzative în mod direct pentru evrei.(2) O personalitate de marcă a conciliului Vatican II a fost Jules Isaac. El a lucrat timp de 20 de ani la purificarea bisericii romano-catolice de orice "antisemitism". Pe 13 Iunie 1960, el a fost primit în audiență de papa Ioan VI; după această întrevvedere cardinalul Augustin Bea a fost însărcinat să studieze mai bine cum s-ar putea stârpi orice urmă de antisemitism în biserica romano-catolică. Ca rezultat, pe 20 noiembrie 1964, s-a adoptat o schemă de reconciliere a religiei creștine cu iudaismul (3-Leon de Poncins, "Judaism and Vatican"). Pentru conceperea acestei scheme, cardinalul Augustin Bea (pe numele său adevărat, Beheim) s-a întâlnit la Roma cu rabinul Abraham J. Herschel, de la Seminarul Evreiesc din New York; în același timp, dr. Nahum Goldmann, șeful Conferinței Internaționale a Organizațiilor Evreiești, împreună cu alți reprezentanți ai lojei masonice iudaice B'nai B'rith s-au întâlnit la Roma cu papa. Jules Isaac i-a cerut papei să se renunțe la acele versete despre patimile Mântuitorului și despre răstignire, el spunând: "cei patru evangheliști au fost niște scornitori și calomniatori ai poporului evreu, fără să aibă vreun motiv real. Nici părinții bisericii nu sunt mai buni; ei sunt defăimători plini de otravă, vinovați de genocid." - în "Jesus et Israel, Genese de l'Antisemitisme" (3)

Papa Paul VI, scria la 2 aprilie 1969, după Conciliul Vatican II că de acum se va propovădui în lume un creștinism cosmetizat: "Atractiv, plăcut, pozitiv, acceptabil și amiabil; prieten al vieții, al omului și chiar al lucrurilor lumești... un creștinism indulgent, deschis, liber, descătușat de rigiditatea Evului Mediu și eliberat de interpretări pesimiste privind oamenii și obiceiurile lor." (în "Catholic Family News") (3). Contribuția lui Augustin Bea la recunoașterea - adoptată de Conciliul Vatican II - a faptului că evreii nu sunt vinovați de răstignirea lui Iisus Hristos, a fost înalt apreciată de revista evreiască "The Jewish Sentinel" (Chicago, 26 noiembrie 1964). Revista "Look", în numărul său din ianuarie 1966, apărut după Conciliul II Vatican, dădea o înaltă apreciere cardinalului Augustin Bea și de asemenea lui Jules Isaac, drept inițiatori ai acelor decizii luate de Conciliul II Vatican asupra absolvirii evreilor de orice vină privind răstignirea Mântuitorului Iisus Hristos. (3) După numai 8 ani, Reuniunea Episcopatului Francez, adopta la 16 aprilie 1973, în așa numitele "Directive Spirituale", următoarele patru principii recomandate de biserica romano-catolică:

1. În ciuda refuzului de a-L accepta pe Mântuitorul Iisus Hristos ca Mesia, mozaismul este astăzi o binecuvântare pentru întreaga lume.
2. Iudeii au astăzi "o misiune universală în lumea întreagă".
3. Biserica creștină trebuie să urmeze "același plan universal al mântuirii".
4. Atenția comună atât a iudeilor cât și a creștinilor este îndreptată către o aceeași eră mesianică. (4)

Mai mult decât această aventură teologică a Episcopatului Catolic Francez, este următoarea declarație a cardinalului Etchegaray despre relațiile dintre Biserica creștină și iudei: "Aceste relații privesc Biserica nu numai în aspectele ei exterioare, ci și în aspectele ei interne, cum ar fi însăși definiția Bisericii". (4) Același cardinal vede relațiile dintre mozaism și Biserica creștină ca "o asiduă competiție între cei care încă îl așteaptă pe viitorul Mesia și cei care așteaptă a doua venire a Lui."(4)

După aceste scandaloase considerații ale ierarhiei romano-catolice, ne întrebăm dacă aceștia mai pot fi oare numiți creștini; întreaga iconografie ortodoxă și în special cântările Postului Mare se referă la pierderea caracterului mântuitor al Legii celei Vechi, odată cu întruparea, răstignirea, moartea și învierea lui Hristos Iisus, Dumnezeu cel adevărat. Numai respectarea Legii Vechiului Testament, fără acceptarea lui Iisus Hristos ca pe Fiul Tatălui Ceresc și Dumnezeu adevărat, nu poate duce la mântuire. Vechiul Testament are desigur importanța lui covârșitoare, proorocind despre certitudinea venirii lui Mesia. Profeții Vechiului Testament vorbesc despre Mântuitorul și despre Împărăția Lui, despre Maica Domnului, despre Noul Templu - Biserica lui Hristos - mai strălucitor și mai plin de slavă decât templul iudeilor din Ierusalim. Mesia Hristos a venit deja pentru noi creștinii, pe când iudeii încă îl mai așteaptă; orbirea și învârtosarea inimilor lor rămân și astăzi aceleași ca pe vremea Mântuitorului. Legalismul, formalismul, răstălmăcirea până la extrem a Legii, persistă și azi ca atunci când Mântuitorul îi învinuia pe cărturari și pe farisei că înțeleg semnele schimbării timpului, privind la cer, când e soare sau e nor, dar nu înțeleg semnele plinirii vremii. Însuși mântuitorul Hristos a spus că El nu a venit să strice Legea, ci să o plinească. Cu aceeași semnificație este și următorul fragment dintr-un imn ortodox. Acesta confirmă credința Bisericii Ortodoxe că păstrând numai vechile porunci ale Vechiului Testament și totodată negând dumnezeirea Mântuitorului, așa cum fac iudeii, reprezintă o veșnică osândă pentru iudei: "O, adunătură vicleană și desfrânată (adică sinagoga)... de ce ții Legământul dacă nu ești moștenitoarea lui? De ce te lauzi cu Tatăl, dacă nu ai primit pe Fiul?" (stihira III pentru Vecernia Marii Luni).

De când si-a început studiile teologice, papa Ioan Paul al II-lea a fost influențat de duhul filosofilor necreștini moderniști: Husserl, Kierkegaard, Scheler, Rudolf Steiner și de asemenea de teoriile eronate ale lui Hans Urs von Balthasar. Iată un exemplu din declarațiile caracteristice papei Ioan Paul al II-lea: "Este nevoie să separăm creștinismul de forma lui europeană. Popoarele cu o cultură străveche au dificultăți în a accepta creștinismul, întrucât această religie le este prezentată în formulele ei europene... Înțelegem că se impune o africanizare, o indianizare, o niponizare a slujbelor noastre creștine." Teologul ortodox va vedea fără îndoială în această declarație a papei greșeala tipică a catolicilor privind concepția despre mântuire, despre Tradiție și despre adevărul mântuitor, anume că toate acestea sunt numai o chestiune de moștenire culturală.

Actuala conversie păgână a romano-catolicismului nu a început însă cu Conciliul Vatican II. A fost un proces îndelungat, început în acel moment când s-au introdus primele erori dogmatice în teologia apuseană. Nu papa Ioan Paul al II-lea sau predecesorii săi au distrus romano-catolicismul; romano-catolicii înșiși au încetat de a mai fi Biserică în momentul în care s-au separat de Trupul cel Unu al Sfintei, Soborniceștii și Apostolicii Biserici (Biserica Ortodoxă).

Și ce înțeleg romano-catolicii practic prin această "adaptare culturală" a vieții Bisericii? În mai 1985, vizitând Belgia, papa Ioan Paul al II-lea, a declarat că atât musulmanii cât și creștinii sunt supușii aceluiasi Dumnezeu, utilizând fiecare "cărțile noastre sfinte corespunzătoare." Astfel, papa pare să fi uitat că în una din aceste "cărți sfinte", în Coran, sunt scrise următoarele blasfemii: "Sunt 11 lucruri spurcate - urina, excrementele, sperma, oasele, sângele, câinele, porcul, bărbatul și femeia ne-musulmani și Treimea." (Articolul 1) Și încă: "Cine crede în Treime este spurcat precum urina și fecalele." (Articolul 2) (5). În august 1985, vizitând Marocul, același papă a afirmat despre credința noastră că este comună atât creștinilor, cât și musulmanilor. Aceste eforturi de a "adapta" religia creștină la obiceiurile și tradițiile culturale este foarte fructuoasă în Europa, mai mult decât în Asia. Pe 20 iunie 1980, o moschee s-a deschis la Lille, într-o fostă capelă dominicană. În 1981 o moschee s-a deschis în vechea biserică din Mureaux. Pe 7 decembrie 1982, o altă moschee s-a deschis la Sarcelles. În decembrie 1984, o altă moschee s-a deschis la Roma.

Religiile păgâne asiatice par să beneficieze de aceeași bunăvoință papală. Putem menționa următoarele fapte: complimentele adresate reprezentanților budiști și șintoști care au fost primiți de papă la Tokio în 1981. Laudele aduse libertății religioase și acelor religii care adoră natura (vizita papei la Bangkok, când papa s-a plecat în fața

șefului spiritual budist). În India, papa și-a scos pantofii pentru a așeza o ghirlandă de flori la mormântul lui Mahatma Gandhi. Cu această ocazie, papa a declarat: "omul este acea rădăcină pe care Biserica trebuie să o cultive, pentru a-și rămâne fidelă ei înșiși." Și mai mult: "Hindușii, budiștii și creștinii se reunesc pentru a proclama adevărul despre om și în special privind apărarea drepturilor omului; pentru a elimina sărăcia, foametea, ignoranța, persecuțiile."(5) Putem cu ușurință să ne întrebăm ce adevăruri comune despre om pot proclama împreună creștinii și păgânii, în momentul în care ei nu cinstesc aceeași divinitate.

În Europa acțiunile papei au un efect magistral. În 1985 la Vincennes s-a inaugurat un Templu Tibetan, unde au fost "conșacrați" 10 francezi drept "lama" și într-un timp scurt au fost conșacrați alți 14 francezi drept "lama" tibetani. În Franța s-au estimat 30 centre religioase tibetane la acel moment. În iulie 1987, un ziar local descrie modul de viață a unui lama tibetan și menționează că mulți lama au sosit în Franța de la Darjeeling, India. Unul dintre ei și-a deschis în Franța în 1987, în localitatea Plaigne, "Templul celor 1000 de Buda". Acesta este cel mai mare templu tibetan din Franța și unele dintre stații au peste 7 metri în înălțime. Acești călugări tibetani trăiesc aparent din donații, însă cum au reușit ei atunci să ridice un asemenea templu? Pe banii cui?(5)

Este bine știut că din trupul stricat al unei credințe eretice odrăslesc noi erezii. Prin urmare vor fi ușor de înțeles următoarele fapte uimitoare și scandaloase, nu mai puțin condamnabile decât faptele istorice despre opulența, erorile și atitudinea departe de smerenia creștină a ierarhiei romano-catolice.

La numai câteva ore după închiderea lucrărilor Conciliul Vatican II, Karol Wojtyla a declarat despre slujbele bisericești din Biserica Romano-Catolică: "Totul se va schimba: cuvintele, gesturile, culorile, veșmintele, imnografia, arhitectura. Problema reformării Liturghiei este enormă și e dificil de prevăzut cum se va sfârși." Anii următori au adus confirmarea acestei decizii. În mai 1980 în Zair, papa a consacrat 8 episcopi la o ceremonie de 1 milion de participanți. Preoții se legănau în timp ce mulțimea cânta "Gloria"; după aceea, au cântat în Swahili, Lingala și Kikongo, acompaniați de chitare, acordeoane și tam-tam. Apoi, la un serviciu divin oficiat de papă la Nairobi, ofertoriumul a fost de fapt, un ritual african: triburi de negri din Kenya au adus coșulețe cu fructe, o oaie care behăia, obiecte de artizanat local. Papa însuși și-a așezat pe cap faimoasa podoabă "Masai" de 40 centimetri înălțime, ornată cu pene, iar pe umeri purta o mantie "Masai" roșie. În februarie 1982, ultima liturghie a papei în Africa a constat din cântece și dansuri tradiționale africane, similare cu cele pe care le executau triburile africane atunci când își ucideau sclavii în ritualurile lor păgâne. Două luni mai târziu, Reuniunea Națională Liturgică a Episcopilor din Volta Superioară a prescris ritualul liturgic, constând dintr-un amalgam de așa-numite elemente creștine din dansuri tradiționale, bătaie ritmică din palme, strigăte de femei, bătaia ritmică a tam-tamului, pentru a marca fiecare moment mai important. În Postul Mare, în Vinerea Mare, un grup de dansatori, bărbați și femei, trebuie să salute Crucea.(5)

În mai 1984, papa a celebrat liturghia în Papua Noua Guinee. Cu această ocazie, 250 de dansatori, pe jumătate dezbrăcați și purtând ornamente multicolore, au executat dansuri rituale acompaniați de bătaie de tobe.

În septembrie 1984 papa a hirotonit 8 diaconi în Canada. În timpul acestei ceremonii, indienii au aprins focul sacru, arzând plante pentru a chema Marele Spirit Ke-Jem-Manito, apoi i-au dăruit papei o pană înmuiată în sânge proaspăt. În 1985, în timpul călătoriei sale în Togo, papa a declarat: "Pentru prima dată m-am rugat împreună cu cei care cred în animism."(5) De fapt, în 1985 în Togo, papa a participat la un ritual păgân propriu-zis, nemaiascuns sub masca unei liturghii creștine. Astfel, papa însoțit de vrăjitori, s-a deplasat într-o pădure. Jurnalul l'Osservatore Romano descrie cum papa a acceptat să invoce puterea magică a apei și a morților. Papa a executat toate mișcările și gesturile rituale, folosind făină și apă și împrăștiindu-le pe pământ în mai multe direcții. După aceea, el însuși s-a plecat la pământ.(5)

E important să amintim că ideea unificării tuturor religiilor s-a conturat mai cu putere încă de la Chicago (1893) și Paris (1900). Masoneria a propus să se facă un Congres al tuturor religiilor, pentru a promova "o religie universală, acceptată de popoare de toate culturile și tradițiile", așa cum Loja Marelui Orient a declarat încă de la mijlocul sec. al XIX-lea. La 27 octombrie 1986, papa Ioan Paul al II-lea a adus la realitate acest proiect al masoneriei. El a primit în bazilica Sfântului Francisc din Assisi pe reprezentanții marilor religii ale lumii pentru a se ruga împreună. Locul rezervat lui Dalai Lama era chiar altarul central, unde Dalai Lama a instalat o statuie a lui Buddha. Episcopii catolici au văzut statuia și nu au spus nimic... Un an mai târziu evenimentul s-a repetat la Biserica Santa Maria din Trastevere, în Roma, spre satisfacția masonilor, care și-au publicat victoria în ziarul "Hiram" scos de Loja Marelui Orient. Masonul F.M. Marsaudon scria: "Catolici, ortodocși, protestanți, evrei, musulmani, hinduși, budiști, liber-cugetători, pentru noi nu sunt decât porecle; francmasoneria este numele întregii familii."(5)

Relațiile catolicilor cu francmasoneria au făcut multe valuri și sunt binecunoscute în occident. Astfel, Mary Ball Martinez a scris în cartea *Subminarea Bisericii Catolice* că în acest secol mulți papi au fost masoni. Jurnalista Mary Ball Martinez a fost 15 ani reporter al Vaticanului pentru o seamă de reviste faimoase ("The Wonderer") sau la alte

reviste (ca "The National Review"). Mary Ball afirmă că papa Ioan al XXIII-lea era inițiat în francmasonerie și că a participat la întrunirile Lojei Marelui Orient de la Paris din 1940. Carlos Vasquez, mare Comandor al Francmasoneriei Mexicane, a declarat că papa Ioan XXIII și de asemenea Paul al VI-lea erau masoni; episcopul Sergio Mendez din Cuernabaca (care a introdus la Conciliul Vatican II inițiativa de a anula interdicția credincioșilor catolici de a putea fi și masoni) a fost în aceeași lojă cu Carlos Vasquez, după cum declară chiar acesta din urmă. În "CDL Report" din mai 1995 găsim următoarea mențiune: "Pe 9 străzi ale Vaticanului sunt 4 loje masonice. Unii din cei mai înalți reprezentanți ai staffu-lui Vaticanului sunt membri ai masoneriei și aparțin Ritului Scoțian."

Concluzii

Toate faptele prezentate mai sus pot fi explicate cu ușurință dacă luăm în considerare mai înainte de toate că romano-catolicii nu au refuzat niciodată să facă compromisuri cu puterea politică lumească pentru a-și menține și extinde supremația. Confesiunea romano-catolică, bazată pe un sistem doctrinar complet străin de învățătura apostolică, a luptat să supraviețuiască prin filosofia sa umanistă și antropocentrică. Astfel, nici harul și nici ajutorul dumnezeiesc nu pot fi împărtășite credincioșilor prin tainele acestei confesiuni. O teologie deconectată de orice legătură cu Dumnezeu Cel slăvit în Sfânta Treime (prin refuzul lor de a accepta energiile necreate) explică rolul major acordat omului (papei) pentru a susține și justifica credința lor falimentară și nemântuitoare. Refuzul sistematic de a accepta dogmele Ortodoxiei, prozelitismul, uniaticismul și celelalte metode folosite pentru a-și câștiga cât mai mulți credincioși, ne fac astăzi să privim cu multă circumspecție la declarațiile de iubire și respect pe care le fac ei cu insistență față de creștinismul ortodox răsăritean.

Bibliografie:

1. "Istoria Bisericii universale", vol. II, Edit. IBMBOR, București, 1993.
2. "Rugăciune și lumină mistică", Pr. Gheorghe Calciu Dumitreasa, Edit. Dacia, Cluj, 1998
3. "Distrugea Bisericii Romano-catolice", in Rev. "Francmasoneria", pag. 49-51, nr. 1, 1999.
4. "Ortodoxie și ecumenism", Arhim. Serafim Alexiev, Arhim. Jazadjiev, Mănăstirea Slătioara, 1997.
5. "Cine atacă Biserica Romano-Catolică?", articol internet, "Romanian Historical Studies"
6. "Studii Teologice", nr. 5-6, 1955

Trezirile religioase neoprotestante

de Bogdan Mateciuc

Termenul de "trezire religioasă" este des folosit în mediile neoprotestante începând cu primele decenii ale secolului 18, cu referire la perioadele de interes religios crescut. Predicile și adunările de rugăciune, frecvent marcate de un emotionalism intens, sunt caracteristice acestei perioade, când se dorea reînnoirea credinței personale a membrilor din diferitele culte religioase și motivarea oamenilor de a-și mărturisi public credința pentru prima oară. Prin extrapolare, termenul este folosit și pentru orice mișcare religioasă importantă din trecut. În Evul Mediu în Europa occidentală, asemenea "treziri" au avut loc în conexiune cu organizarea Crucidelor și sub auspiciile diferitelor ordine monastice catolice, uneori cu manifestări bizare, cum ar fi cazul Flagelantilor sau mania dansului. Reforma protestantă din secolul 16 a fost de asemenea însoțită de treziri religioase.

Ar fi mai exact însă a limita aplicarea termenului la istoria protestantismului modern, în special cel din Marea Britanie și din Statele Unite, țări în care asemenea mișcări au înflorit cu o vigoare neobisnuită. Secta metodistă de exemplu a apărut dintr-o astfel de mișcare în prima jumătate a secolului 18. Mișcarea respectivă a numită ulterior Mișcarea sau Trezirea Wesleyană.

"Marea Trezire" a fost una dintre aceste mișcări de revigorare a credinței în coloniile americane, atingând un apogeu în anii 1740. Treziri religioase locale avuseseră loc și anterior, unul dintre susținătorii acestora fiind

predicatorul congregationalist Jonathan Edwards. În 1739 și 1740 predicatorul englez George Whitefield a întreprins lungi turnee peste Atlantic, atrăgând mase mari cu predicile despre necesitatea păcătoșilor de a se pocăi. Exemplu lui a fost urmat de alți predicatori, apărând astfel predicatorii itineranți.

Marea Trezire a avut efecte variate și, într-o oarecare măsură, contradictorii asupra vieții religioase din Statele Unite. A creat tensiune, discordie și rivalitate, tulburând armonia și uniformitatea religioasă care existase până atunci. Totuși, fervoarea evanghelică i-a adus laolaltă pe susținătorii trezirilor, generând astfel un anumit sentiment de unitate care depășea granițele de cult. Marea Trezire a fost astfel o mișcare intercolonială importantă, care a contribuit la formarea identității americane înainte de Revoluția Americană.

Multe din sectele existente și astăzi (mormonii, adventistii, Martorii lui Iehova, penticostalii, etc.) au apărut ca urmare a acestor "treziri religioase", împrejurări în care diversi oameni animați de porniri nu tocmai smerite au purces și și-au întemeiat "biserici".

Diferitele grupări religioase din Statele Unite au ajuns în scurt timp să depindă de asemenea "treziri" pentru a scutura apatia și plictiseala membrilor sau pentru a-și spori numărul de membri. Atunci când conducătorii adunărilor simteau că e nevoie de un aer proaspăt pentru trăirea religioasă, se instrumenta o "trezire religioasă", eventual cu ajutorul diversilor predicatori ambulanti, care cutreierau țara în lung și-n lat în adevărate turnee programate. Acești predicatori erau bine primiți la început. Diversele grupări religioase beneficiau de o revigorare a vieții religioase. Predicatorii stimulau zelul religios, produceau convertiri și le aduceau noi membri. Cu timpul însă, metodele predicatorilor itineranți și-au atras critici întrucât conducătorii locali și-au văzut amenințate propriile politici religioase. La rândul lor, predicatorii itineranți îi acuzau pe conducătorii de împietrire a inimii și îi comparau cu fariseii din vremea Mântuitorului. În consecință, multe grupări religioase s-au scindat.

În Marea Britanie, o importantă trezire religioasă din secolul 19 a fost Mișcarea Oxford (1833-45) din cadrul Bisericii Anglicane, o trezire de o cu totul altă factură decât mișcările cu caracter popular din SUA.

Se consideră că numai într-un singur an din timpul trezirii din SUA din anii 1859-61 numărul celor convertiți a fost de o jumătate de milion de oameni. Marea problemă a acestor "treziri religioase" era faptul că ele erau lucrări omenesti, stârnite de predicatori pricepuți în arta predicării, care se pricepeau să încălzească multimea cu subiecte de predică mereu noi și originale. Mulți dintre cei "treziți" de aceste mișcări reveneau la viața lor anterioară odată ce trecea moda trezirii.

Două concepții despre mântuire

de Mihai Oară

Biserica din Răsărit (prin care înțeleg Biserica Ortodoxă) și cea din Apus (Biserica Catolică și confesiunile protestante și neoprotestante) au înțelegeri diferite cu privire la mântuire. Pe scurt, Occidentul are o concepție juridică în timp ce Răsăritul are o concepție ontologică. Atunci când vorbesc despre mântuire, creștinii apuseni operează cu termeni cum ar fi **vină**, **pedeapsă** și **justificare**, în timp ce creștinii ortodocși folosesc termeni cum ar fi **moarte**, **viață** și **îndumnezeire**. Acest articol încearcă să explice diferențele dintre aceste concepții, cât și consecințele acestor diferențe.

O perspectivă istorică

În secolul XI, teologul scolastic Anselm (1034-1109) a prezentat o concepție a mântuirii care părea foarte atrăgătoare prin simplitatea și logica ei. Această concepție poate fi rezumată în următoarele puncte:

- Omul – o ființă finită – a adus o ofensă infinită unui Dumnezeu infinit.
- Ofensa fiind infinită, ea nu poate fi înlăturată prin mijloacele finite ale omului, de aceea are drept consecință o pedeapsă infinită a unui iad vesnic.
- Dumnezeu îi iubeste pe oameni, dar Justitia nu îngăduia un simplu act de iertare. Cumva Dumnezeu trebuia să reconcilieze dragostea lui cu această Justitie.
- Soluția a fost moartea pe cruce a lui Hristos. Fiind Dumnezeu, jertfa lui Hristos are o valoare infinită, de care El însuși nu are nevoie, fiind cu totul drept și lipsit de păcat. Mânia lui Dumnezeu este satisfăcută de această pedeapsă.

- Printr-un act de transfer, Dumnezeu le recunoaste credinciosilor acest exces de neprihănire câștigat de Hristos. Ei sunt astfel absolviți de vina păcatului lor, pentru că plata infinită păcatului a fost efectuată de Hristos.

Această concepție a fost o culminare a unei evoluții de mai multe veacuri în Biserica apuseană, ruptă de Biserica din Răsărit. Ea a început cu Jerome, care traducând Biblia în limba latină a împrumutat un termen folosit în tribunalele romane, acela de *justificatio*, pentru a reda termenul grecesc *dikaiosune*. Semnificatia termenului *justificatio* este aceea de a declara liberă o persoană condamnată de lege. Crestinii din Răsărit, care au continuat să citească Noul Testament în limba greacă, au păstrat semnificatia originală a termenului, aceea de dreptate sau îndreptare. Un om drept, în grecește *dikaios*, este drept prin bunătatea și corectitudinea lui proprie, nu în urma unei declarații legale. Termenul *dikaios*, drept, este o continuare directă a termenului evreiesc din Vechiul Testament *tadic*, care implică de asemenea ideea de om drept, adică bun, fără nici o conotație juridică.

Latinii au continuat să vadă dreptatea în termenii juridici ai unui tribunal roman. Augustin, pe care unii îl numesc proto-protestant, a folosit acest cadru juridic pentru a înțelege mântuirea. Contemporanii lui din Răsărit, Vasile cel Mare, Grigore de Nissa și Grigore de Niazanz au continuat și dezvoltat o teologie bazată pe înțelegerea textelor originale grecești în contextul lumii grecești și iudaice în care s-a transmis original învățătura creștină.

Dar lumea latină a fost tulburată și de alte tendințe, care se continuă în Apus până în zilele noastre, cum ar fi rationalismul și umanismul.

Umanismul a însemnat exaltarea omului, văzut ca o culme a creației spre care se îndreaptă întreaga admirație și slavă. Umanismul a căpătat un nou impuls prin redescoperirea artei și gândirii antice. Artistii creștini au încercat să revie tratarea omului ca centru al artei religioase. Arta tradițională a portretului sau icoanei părea prea restrictivă și în consecință artistii au început să înlăture unul câte unul toate tabu-urile precedente. Portretele sfinților sau ale lui Hristos nu au mai avut ca țintă revelarea dumnezeirii în lumea fizică, ci revelarea frumuseții și armoniei trupului omenesc. În timp ce vechile icoane înfățișau oameni pătrunși de lumina divină, noile picturi înfățișau oameni cu un trup real, cu picioarele pe pământ și însuflețiti de pasiuni omenesti. Obiectul artei s-a mutat din cer pe pământ.

Rationalismul a încercat să înlăture latura mistică a realității și să găsească explicații logice, în termeni raționali și comuni. Ca un exemplu, teologii catolici de la începutul celui de al doilea mileniu, cum ar fi Toma d'Aquino și Anselm s-au străduit să găsească noi dovezi ale existenței lui Dumnezeu, un efort care ar fi fost considerat inutil înainte. Aceste dovezi nu aveau ca scop să convingă pe cineva într-o dezbatere, ci să înfățișeze o realitate rațională, în care toate lucrurile își au un sens care poate fi pătruns de mintea umană. Pentru ei Dumnezeu există nu simplu ca un fapt, ci ca o necesitate logică. Vechi concepte teologice ca mântuirea și tainele au început să fie explicate nu în lumina Scripturii și a Tradiției Bisericii, ci în lumina rațiunii.

În timp ce problema umanismului a fost alungarea lui Dumnezeu din artă și literatură, problema rationalismului a fost reducerea realităților tainice, care nu puteau fi înțelese decât într-un mod spiritual și prin lumina Duhului Sfânt, la niste realități care să poată fi înțelese prin puterea minții și a logicii umane. Reductionismul a fost întotdeauna sâmburele ereziilor. Într-adevăr, concepția monofizită a Islamului este mult mai logică și ușor de înțeles decât dogma creștină a celor două naturi ale lui Hristos. Modalismul, care afirmă că Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt sunt trei modalități de manifestare ale unei singure persoane, era mult mai „logic” și ușor de înțeles decât dogma creștină a celor Trei Persoane într-o singură Ființă. Arianismul rezolva în mod simplu concepția despre întrupare, pretinzând că Hristos a fost o creație și nu Dumnezeu vesnic.

În ce privește mântuirea, tendința raționalistă a Bisericii apusene a dus în cele din urmă la o concepție pur juridică a mântuirii. În această nouă concepție, întregul univers este o mare sală de judecată în care sunt testați oamenii. Ei pot încheia un fel de contract cu Dumnezeu, primind absolvirea păcatelor; pot refuza și uneori pot călca acest contract, ceea ce rezultă în mod mecanic în pierderea mântuirii. Întreaga dramă a mântuirii este astfel explicată în termeni juridici, ușor de înțeles de oameni. O serie de alte metafore și explicații ale mântuirii în Scriptură și în Tradiție au fost abandonate. Adâncimea Scripturii și învățăturile adunate și exprimate de o mie de ani de Sfinții Părinți ai Bisericii Răsăriteane au fost înlocuite cu o nouă concepție seducătoare prin logica ei.

Dificultăți ale învățaturii caltolice

Concepția juridică a mântuirii, exprimată atât de logic de Anselm, a dus cu timpul la o serie de dificultăți, unele dintre acestea având consecințe foarte grave. Aceste false probleme nu au existat în teologia ortodoxă.

Păcatul originar

Dacă botezul oferă o anulare a vinovăției până la un moment în timp, care ar fi în concepția catolică rostul botezului pruncilor, dat fiind că acestia sunt lipsiți de responsabilitatea cu privire la călcarea legii? Pruncii au fost botezați din totdeauna în istoria bisericii și în primele sute de ani de creștinism nu a existat nici o controversă cu privire la acest subiect. Soluția problemei a fost doctrina păcatului originar, potrivit căreia copiii se nasc deja cu un deficit în ce privește starea juridică înaintea lui Dumnezeu. Prin această doctrină botezul căpăta o explicație, fiind o spălare a vinei păcatului originar.

Starea creștinului după botez

Dacă botezul era o anulare juridică a vinovăției existente până la un anumit punct, ce se întâmplă după acest act? Practica de zi cu zi ne arată că oamenii continuă să păcătuiască. Ce sens are deci un act care ne absolvă de pedeapsă până la un anumit punct, după care ne abandonează aceleași stări de vinovăție? Soluția Bisericii Catolice a fost practica penitentei, care era un mod de a absolvi pe om de păcatele de după botez.

Păcatele nemărturisit

Păcatele noastre sunt atât de multe încât, în ciuda intenției oamenilor de a le înlătura prin penitente, unele rămân nemărturisite. Ce se întâmplă cu aceste păcate pentru care uităm să plătim aici pe pământ? Ca răspuns la această întrebare, a apărut învățătura cu privire la Purgatoriu, ca o stare suspendată între Rai și Iad, un loc în care cei care au trecut din viața aceasta suferă anumite chinuri prin care plătesc pentru păcatele nemărturisite.

Criteriul judecării

Fiind absolviți de păcatul originar prin botez și de alte păcate (prin spovedanie și penitență), starea juridică a omului rămâne totuși neclară. Pe de altă parte, nimeni nu dorește să petreacă prea mult timp în Purgatoriu. Soluția constă în facerea de fapte bune. Acestea au capacitatea de a compensa unele păcate, iar un Judecător drept nu va uita să le cântărească ca pe o contra-greutate la multele păcate nerezolvate.

Să observăm că aceste probleme nu au existat în Biserica Ortodoxă. Într-adevăr, aceasta nu are o doctrină a păcatului originar (decât ca tendință spre păcat a omului), nu practică penitența (disciplina aplicată de preot sau episcop nu este tot una cu penitența). În teologia ortodoxă nu există o doctrină a Purgatorului și, în ciuda a ceea ce protestanții cred despre Ortodoxie, meritele nu sunt o compensare juridică a păcatelor. Dar aceste aspecte vor fi tratate aici mai târziu.

Consecințe tragice

Dificultățile pe care le-am înșirat și soluțiile lor au dus în cele din urmă la anumite practici absurde, care erau de fapt consecințe logice ale acestei concepții cu privire la mântuire. De exemplu, anumiți clerici catolici au descoperit un mijloc foarte lucrativ de a oferi credincioșilor oportunități pentru fapte bune. De ce nu ar fi „faptele bune” măsurate precis și chiar vândute sub forma indulgențelor? Practica indulgențelor a reprezentat nu numai dorința de îmbogățire a Bisericii Catolice, ci și un triumf al rationalismului, al dorinței umane de a înțelege și a măsura mântuirea. A început astfel un trafic de indulgențe care sugea banii din buzunarele credincioșilor de rând și îi aduna în trezoreria Bisericii Catolice.

Cu timpul, aceste practici au îndepărtat complet pe credincioși de învățătura mântuirii prin har. În timp ce creștinii de rând erau lăsați nesiguri cu privire la soarta lor vesnică, papalitatea acumula averi care se transformau în palate și catedrale imense, împodobite de cei mai mari artiști umaniști ai lumii. Această stare de corupție cerea o corectare urgentă, care a venit în cele din urmă prin Martin Luther și mișcarea protestantă. Din păcate și în mod tragic, cei care s-au revoltat împotriva corupției bisericii au uitat să privească spre Biserica Ortodoxă, care a fost prin harul lui Dumnezeu ferită de aceste aberații și care a păstrat cu credincioșie învățătura apostolilor.

Protestantismul

Înnoirea bisericii din Apus prin înlăturarea corupției și a unor învățături gresite a fost binevenită. Reforma a pornit pe acest drum, dar a alunecat imediat în direcții gresite, introducând învățături care erau cu totul noi în creștinism.

Una din problemele Reformei a fost faptul că ea a păstrat cadrul juridic în care era înțeleasă mântuirea. Soluțiile dezvoltate de Reformă au fost diferite de cele ale Bisericii Catolice, dar au păstrat aceeași concepție. Cu alte cuvinte, punctul de plecare a rămas același.

Ca răspuns la sistemul meritelor, Reforma a revenit la învățătura biblică a mântuirii prin har. Dintr-o singură trăsătură de condei, Luther și Calvin au rezolvat multe din dilemele și dificultățile teologiei catolice. Pentru protestanți, iertarea păcatelor a fost câștigată o singură dată de Hristos. Penitentele, Purgatoriul și faptele bune devin astfel lipsite de sens. Mântuirea este însusită de individ prin credință, iar orice altfel de practici sunt inutile. Credinciosul nu mai trebuie nici să se spovedească, nici să agonisească fapte bune. El trebuie doar să creadă în mântuirea adusă de Hristos. Asentimentul mintal, acordul personal sunt singurele necesare pentru însusirea mântuirii.

De la început, Luther a trebuit să se lupte cu o serie de texte ale Scripturii care infirmău concepția lui simplificatoare. În traducerea germană a Bibliei, el a făcut o modificare, introducând fraza „numai prin credință”, cu toate că „numai” nu exista în textul original. Anumiti învățați i-au atras atenția asupra acestei greșeli intentionate, dar, cu siguranța care-l caracteriza, Luther a refuzat să o corecteze. Ulterior această falsificare a Scripturii a fost îndepărtată, dar era prea târziu. Între timp, *sola fide* (*numai prin credință*) a devenit unul din strigățele Protestantismului. Luther a pledat de asemenea pentru scoaterea Epistolei lui Iacov și a Apocalipsei din canonul Noului Testament. Într-adevăr, Iacov declară într-un mod explicit, fără să lase nici o îndoială cu privire la acest subiect:

"Vedeți dar că din fapte este îndreptat omul, nu numai din credință." (Iacov 2:24)

Este uimitor că cel care a susținea Scriptura ca singura sursă de autoritate a ales să calce în picioare o învățătura a Scripturii și chiar să ceară mutilarea ei.

Așa cum am arătat, Luther și Calvin au menținut cadrul juridic al mântuirii, preluându-l de la Biserica Catolică. Toate doctrinele lor ulterioare au fost dezvoltate în acest cadru.

Neoproteștantii moderni

Neoproteștantii au dus mai departe revoluția începută de Luther. Ideile lor au devenit tot mai radicale. Mișcarea neoproteștantă a dezvoltat un iconoclast și o aversiune față de tainele Bisericii care nu era întâlnită la primii reformatori. Rând pe rând, neoproteștantii au înlăturat o serie de practici tradiționale ale bisericii, cum ar fi ierarhia, botezul copiilor sau tainele. Într-un anumit sens, ei au fost consecvenți. Într-adevăr, această dezvoltare a fost o consecință logică a presupuzițiilor fundamentale cu privire la autoritate (*Sola Scriptura*) și la mântuire (*Sola Fide*). Neoproteștantii au introdus o serie de noutăți, învățături neîntâlnite până atunci, uitând că noutatea este prima manifestare a oricărei erezii. Dar curând ei au fost confrunțați cu anumite dificultăți care au izvorât din aceste presupuziții.

Unitatea bisericii

Mentionez această problemă doar în trecăt, ea nefiind legată în mod direct de tema acestui articol.

Sola Scriptura înseamnă că fiecare individ este liber și chiar încurajat să înțeleagă singur, pentru el însuși Scriptura. Dacă pentru catolici singura interpretare autoritativă provenea de la Papă, pentru neoproteștanți fiecare credincios devenea un mic Papă, hotărând pentru el însuși propria lui interpretare. Aceasta a dus în mod natural la o veritabilă explozie a numărului confesiunilor protestante. Soluția? Doctrina bisericii invizibile! După ce timp de 2000 de ani împărăția lui Dumnezeu s-a manifestat într-un popor vizibil – Israelul – și timp de 1500 de ani prin ceea ce Apostolul Pavel numește Adevăratul Israel, Biserica, dintr-o dată împărăția devine invizibilă, ascunsă doar în inimile și mintile credincioșilor. Partea vizibilă este doar o instituție pur omenească, fără consecințe spirituale.

Mântuirea copiilor

În cadrul juridic al concepției protestante despre mântuire, „contractul” care duce la însusirea mântuirii trebuie „semnat” de o persoană responsabilă din punct de vedere juridic. Aceasta este explicația refuzului de a boteza copii. Dar ce se întâmplă deci cu acei copii care au murit înainte de vârsta responsabilității? Ei nu au încheiat un astfel de „contract”. Unii neoproteștanți cred că acești copii sunt automat mântuiți. Alți teologi neoproteștanți susțin că aceștia sunt pierduți.

Nevoia „convertirii”

Dat fiind că partea omului în mântuire are aspectul juridic al consensului, al acceptării, al asentimentului mintal, acest asentiment trebuie dat în mod clar, altfel omul nu este sigur dacă a fost mântuit. În felul acesta, copiii

credinciosilor sunt presati să aibă o artificială „întoarcere la Dumnezeu” sau „criză”, altfel acest acord nu este în mod clar „semnat”.

Momentul mântuirii

Un acord juridic presupune un moment precis în timp în care devine valabil. Una din două: un individ fie a „semnat”, fie „nu a semnat”. În orice moment din viață, omul este sau mântuit, sau pierdut. Mai mult decât atât, se presupune că fiecare trebuie să știe pentru el însuși starea în care se află. Problema este că mulți dintre cei care au „semnat” printr-un acord mintal sincer se dovedesc a fi departe de Dumnezeu. Care este explicația? Sunt aceștia cu adevărat mântuiți? Unii protestanți răspund în mod răspicat „Da, pentru că singura condiție a mântuirii este credința în jertfa Domnului Iisus”. În felul acesta apare un fel de mântuire care nu atinge natura umană, o mântuire condiționată doar de acordul mintal.

Alți neoprotestanți folosesc un mic subterfugiu logic. Ei spun că cei care se dovedesc nevrednici de Hristos, nici măcar nu au fost mântuiți. Sunt mântuiți doar aceia care au crezut (singura condiție) și a căror viață dovedește mântuirea. Aceasta duce în cele din urmă la acceptarea implicită a necesității faptelor bune.

Siguranta mântuirii

Dacă mântuirea este asociată cu un moment precis în timp, atunci mântuirea este „posedată” de credincios, care o are sau nu o are. Într-un fel, mântuirea este ca o stampilă pe pasaport. Dacă am stampila, pot intra în Cer. Dacă nu o am, accesul este blocat. Hristos este „biletul de intrare în cer”. Dar poate un credincios mântuit pierde această viză de intrare? Diferiți neoprotestanți au diferite răspunsuri la această întrebare. Unii afirmă că mântuirea poate fi câștigată și pierdută. Dar aceasta creează o situație paradoxală, în care ieri am fost mântuit, astăzi nu sunt mântuit iar mâine pot din nou să fiu mântuit. Alții afirmă că odată câștigată, mântuirea nu se mai poate pierde. Dar înseamnă aceasta că nu există apostazie? Experiența umană confirmă posibilitatea apostaziei. Este absurd să credem că cel care se dezice în mod conștient de Hristos poate mosteni împărăția cerurilor.

Semnificatia faptelor

Cei mai mulți neoprotestanți nu neagă importanța faptelor bune, dar ei afirmă că ele sunt doar o consecință a primirii mântuirii. Cu alte cuvinte, cel care a crezut și a fost mântuit produce în mod natural fapte bune. Problema este că există atât de mulți creștini „mântuiți” care făptuiesc mult mai puțin bine decât necreștinii. Unii cred (o învățătură susținută de neoprotestantul chinez Watchman Lee) că omul nu trebuie să se străduiască deloc a face fapte bune, pentru că Duhul Sfânt le produce automat în el. Mai mult, orice străduință în acest sens este chiar dăunătoare, pentru că nu dă loc lucrării Duhului Sfânt. Mulți creștini au fost sedusi de această învățătură, dar au rămas complet dezamăgiți deoarece nu au descoperit nici o lucrare a Duhului Sfânt în ei separată de propriile lor eforturi.

Scopul vietii

Odată mântuit, cu biletul către cer în mână, de ce ne mai lasă Dumnezeu să așteptăm? Lumea acesta va trece oricum și astfel viața aici nu mai are nici o valoare. Una din putinele explicații este că Dumnezeu ne lasă în viață pentru a-i aduce și pe alții la El. Aceasta explică de ce în lumea neoprotestantă se pune un accent mult mai mare pe evanghelizare iar nu pe căutarea sfinteniei și a unirii mistice cu Hristos. În timp ce eroii Ortodoxiei sunt sfintii în care Hristos a luat chip în mod desăvârșit, eroii neoprotestanților sunt cei care au adus cât mai multe suflete la Hristos. Dar ce putem spune despre milioanele de credincioși care nu au adus pe nimeni la Domnul? Este viața lor după mântuire complet ratată?

Conceptia ortodoxă a mântuirii

Mântuirea implică taine care sunt mai presus de o înțelegere simplistă. Pentru a o înțelege, noi oamenii folosim o serie de metafore, care uneori sunt mai elocvente decât expunerile sistematice. Însuși Hristos a folosit astfel de metafore în pilda fiului risipitor sau în pilda celor zece fecioare. Aceste metafore ne ajută să ne formăm anumite modele mintale, fără ca nici unul dintre ele să epuizeze realitatea divină. Problema este dacă alegem acele metafore care ne apropie de adevăr sau dacă recurgem la scheme reductioniste care ne duc la concepții greșite.

După cum am văzut, atât catolicii cât și protestanții folosesc metafora Judecătorului care ține socoteala vinovăției și aplică iertarea în urma consimțământului conștient al individului, prin „transferul” de neprihănire din contul lui Hristos în contul lui. Dar Scriptura și Biserica ne prezintă alte metafore, mai profunde și mai apropiate de adevăr.

Conceptia ortodoxă a mântuirii este în mod esential ontologică (ontos – ființă, existentă). Conflictul nu este atât între vinovătie și justificare, cât între moarte și viață. În conceptia juridică, Dumnezeu apare ca un Suveran care se supără pentru că niste fiinte create de El I-au călcat legea. În conceptia ontologică, Dumnezeu este sursa vietii și părăsirea Lui înseamnă în mod implicit moartea, văzută nu ca o pedeapsă, ci ca o lipsă a vietii.

De ce avem nevoie de mântuire?

Mântuirea implică ideea de a fi salvati de la ceva. Care este nenorocirea, năpasta de care trebuie să fim salvati? Protestantii și catolicii răspund: suntem salvati de pedeapsa lui Dumnezeu. Ortodocsii răspund: suntem salvati de la moarte, de la tirania pasiunilor păcătoase, de la pierderea tintei noastre de a ne asemena cu Dumnezeu.

Baza acestei conceptii ortodoxe apare clar in primele capitole ale Genezei. Într-adevăr, Dumnezeu le spune primilor oameni, „Dacă veti mânca din pomul acesta veti muri!” Conceptia juridică interpretează în mod fortat această declaratie a lui Dumnezeu, ca și cum Dumnezeu ar fi spus, „Dacă veti mânca, vă voi omorî!” Dar Dumnezeul iubitor de oameni nu spune așa ceva. El afirmă doar un lucru evident, anume că dacă omul întoarce spatele sursei vietii, atunci implicit se îndreaptă către moarte. Moartea este o consecință naturală a păcatului, nu un decret de pedeapsă de la Dumnezeu. Apostolul Pavel ne învată că plata păcatului este moartea. Legătura dintre păcat și moarte este directă, nu consecinta unui decret al unui Dumnezeu care Se supără și Se simte jignit.

Păcatul afectează natura umană, o corupe și o murdărește. Ca urmare omul își ratează scopul pentru care a fost creat, acela de a se uni cu Dumnezeu și de a avea chipul și asemanarea lui Dumnezeu. Apostolul Pavel scrie, „Toti au păcătuit și sunt lipsiti de slava lui Dumnezeu.” Observati că el nu scrie, „Toti au păcătuit și acum Dumnezeu îi va ucide.” Cuvintele lui Pavel ne arată care este de fapt problema noastră: păcatul ne-a afectat fiinta, natura și ne-a schimbat din purtători ai vietii și slavei divine în purtători ai mortii.

Prin urmare starea de care trebuie să fim mântuiti este nu atât mânia unui Dumnezeu supărat cât întunecarea și murdăria naturii noastre lipsită de sursa vietii și pătrunsă de moarte. Am pierdut prin păcat asemanarea cu Dumnezeu și suntem incapabili să mai avem legătură cu El, sursa vietii. Problema tine nu de socoteala păcatelor, ci de starea fiintei noastre. Suntem nu respinsi de Dumnezeu, ci incapabili de a ne mai apropia de El din cauza stării noastre corupte. De aceea, în Ortodoxie mântuirea nu are un aspect juridic, ci unul terapeutic. Suntem cu totii bolnavi de păcat și de moarte și avem nevoie de vindecare.

Numai prin har

Dar această vindecare de păcat și de moarte nu poate avea loc prin eforturile omului. Orice efort individual de schimbare a naturii noastre este sortit esecului. Toate faptele noastre bune nu au capacitatea de a ne mântui. Un om poate fi perfect din punct de vedere moral, se poate abține de la orice păcat, dar despărtit de Dumnezeu tot rămâne pierdut. Numai initiativa și interventia lui Dumnezeu poate schimba omul și îl poate reaseza pe drumul care duce la unirea cu Dumnezeu. Dar aceasta cere cooperarea omului, nu doar ca o declaratie de credință, nu doar ca o semnătură care să-l treacă de partea cealaltă, ci ca o străduintă continuă de a fi transformat prin puterea Duhului Sfânt.

Semnificatia lucrării lui Hristos

În înțelegerea juridică a mântuirii, singurul fapt cu adevărat semnificativ a fost jertfa de pe cruce a lui Hristos, care a „satisfăcut mânia lui Dumnezeu”. Întrebat cum a fost mântuit, de obicei un neoprotestant răspunde: „Prin sângele lui Hristos”. Fără a nega în nici un fel importanta crucii și a jertfei lui Hristos, ortodocsii văd lucrarea de mântuire într-un cadru mult mai vast. Pentru ortodocși, Întruparea, Crucea, Învierea și Sederea la dreapta Tatălui sunt aspecte la fel de importante în lucrarea de mântuire. Crezul nicean le mentionează pe toate patru.

Întruparea

Pentru neoprotestanti, Întruparea este un mijloc, o verigă necesară pentru a se ajunge la Cruce. Aceasta ne lasă cu întrebarea, de ce a fost necesar ca Logosul să devină om? De ce nu ar fi putut Dumnezeu aduce jertfa mântuitoare în cer, fără să fi devenit om? Răspunsul ortodox este că Întruparea nu a fost doar un mijloc (cum a fost de exemplu intrarea în Ierusalim înainte de condamnarea la moarte), ci un aspect esential al mântuirii. Prin Întrupare, Logosul a luat natura noastră pentru ca mai apoi noi să putem lua natura Lui. Întrupare reprezintă împlinirea unuia din scopurile creatiei, Dumnezeu iubind lumea, dorind să se unească și să se identifice cu creatia Lui. Dumnezeu a luat o natură umană pentru a putea transforma și îndumnezei această natură.

"...Care, Dumnezeu fiind în chip, n-a socotit o stirbire a fi El întocmai cu Dumnezeu, ci S-a desertat pe Sine, chip de rob luând, făcându-Se asemenea oamenilor și la înfățișare aflându-Se ca un om, S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-Se până la moarte, și încă moarte pe cruce. Pentru aceea, și Dumnezeu L-a preaînălțat și I-a dăruit Lui nume, care este mai presus de orice nume; ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor ceresti și al celor pământesti și al celor de dedesubt. Și să mărturisească toată limba că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu-Tatăl." (Filipeni 2:6-11)

Dumnezeu S-a „golit” de Sine și a luat o natură umană pentru ca prin aceasta să opereze o schimbare în natura umană. Omul se poate acum goli de sine (de păcat, moarte și egoism) și poate lua o natură dumnezeiască. Unul din Părintii Bisericii a spus, „Hristos a luat natura umană pentru ca noi să putem lua natura divină”. Dacă această golire a lui Hristos (termenul grecesc folosit de teologi este acela de *kenosis*) a continuat în cursul întregii Lui vieți, culminând la cruce, golirea noastră de natura umană păcătoasă are și ea loc în cursul întregii vieți, printr-un proces continuu de îndumnezeire, de *theosis*.

Jertfa de pe Cruce

Hristos a purtat păcatele noastre în trupul său pe cruce. Dar jertfa Lui nu a fost făcută doar către Dumnezeu ci și către natura umană. Jertfa Lui reprezintă cea mai înaltă expresie a dragostei, un act în care în mod suprem natura umană este golită de orice egoism și dăruită în mod total lui Dumnezeu. El a murit pentru păcat, și unindu-ne cu El ne unim cu moartea Lui. Atunci când omul este în Hristos și Hristos este în om, omul participă într-un mod tainic dar real la această moarte. Păcatul a fost spălat și omul poate participa la o natură nouă, dedicată cu totul lui Dumnezeu. Această îmbrăcare cu Hristos are loc prin participarea la tainele Bisericii, cum ar fi botezul.

"Au nu știți că totți câți în Hristos Iisus ne-am botezat, întru moartea Lui ne-am botezat?" (Romani 6:3)

Fiind în mod mistic dar real în Hristos (nu doar ca metaforă), suntem spălați de păcate.

Învierea

În timp ce pentru protestanți Învierea este doar o confirmare a dumnezeirii lui Hristos și un semn al acceptării jertfei Lui de către Dumnezeu-Tatăl, pentru ortodocși ea înseamnă mult mai mult. Lucrarea lui Hristos nu s-a încheiat pe cruce, ci a continuat în Hades. După moartea sa pe cruce, Hristos s-a coborât în Hades, urmând drumul parcurs de totți oamenii. Dar Hadesul nu L-a putut reține pe Fiul lui Dumnezeu, care a rupt legăturile morții nu numai pentru El, ci și pentru cei totți care se unesc cu El. Prin urmare, moartea a fost biruită și nu-i mai poate ține în bratele ei pe cei care sunt al lui Hristos.

"Dar acum Hristos a înviat din morți, fiind începătură (a învierii) celor adormiți." (1 Corinteni 15:20)

În lucrarea lui de mântuire, Hristos a biruit moartea și porțile Hadesului. Și aceasta este o parte și un aspect al mântuirii noastre.

Sederea la dreapta Tatălui

Dar lucrarea de mântuire a lui Hristos se continuă și prin aceea că El se află la dreapta Tatălui, unde mijlocește pentru noi.

Hristos este Căpetenia mântuirii noastre, cel care a deschis prin natura lui umană un nou drum, pe care îl putem urma și noi fiind în mod mistic uniți cu El, parte din Trupul Lui.

Am trecut foarte repede peste această prezentare incompletă (și cine ar putea să o descrie în întregime?) a lucrării de mântuire a lui Hristos. Este important de observat că mântuirea apare astfel nu ca o lucrare într-un tribunal cosmic în care jignirea lui Dumnezeu trebuie satisfăcută, ci ca o lucrare care afectează bazele cele mai adânci ale creației și ale ființei umane. Cu alte cuvinte, chiar dacă acceptăm anumite elemente juridice, în mod esențial mântuirea are un caracter ontologic, unul care afectează natura lucrurilor, nu doar dosarul greselilor noastre. Această viziune ortodoxă este mult mai amplă și mai cuprinzătoare și se bazează pe o multitudine de texte, nu doar pe o selecție care are de-a face cu vinovăția și pedeapsa.

În această viziune, Dumnezeu nu apare ca un suveran jignit, ci ca un iubitor de oameni. Ca în pilda fiului risipitor, Tatăl este Unul care iubeste și iartă, oricând gata să-Si primească fiul înapoi. Este necesar doar ca fiul să se

Întoarce acasă. În această pildă fundamentală nu se menționează nici ideea substitutiei legale, nici ideea satisfacerii mâniei divine.

Ne putem întreba ce se întâmplă atunci când un tată uman descoperă păcat sau stricăciune în fiul său. Este oare preocuparea principală a tatălui aceea de a-și satisface mânia și a restabili justitia prin pedepsirea fiului? Nu este el mai degrabă interesat să schimbe natura fiului său? Nu vrea el mai degrabă să-l facă drept așa cum el, tatăl, este drept? Dar această scoatere a fiului din starea decăzută nu se face fără sacrificiu. Tatăl fiului risipitor a trebuit să-l aștepte, să-l curețe și să-l spele de murdăria lumii.

Conceptia juridică a mântuirii creează o altă problemă. Într-adevăr, lucrarea de mântuire a lui Hristos apare ca o rezolvare a unui conflict în interiorul Dumnezeirii, conflictul dintre justitie și dragoste. Pastorul baptist Iosif Ton descrie acest presupus conflict în cartea sa *Să ne cunoaștem crezul*:

Asadar, problema lui Dumnezeu este aceasta: pe de-o parte, dreptatea Lui Îl obligă să ne ucidă și, pe de altă parte, Dumnezeu fiind dragoste, dragostea Lui Îi spune: „Găsește o cale prin care să poți îndreptăți pe oameni, o soluție prin care să-i poți justifica.”

Acest fel de a vedea lucrurile ne duce ușor către o erezie în care am considera Justitia lui Dumnezeu ca o realitate de sine-stătătoare, ca o necesitate impusă din afară sau de deasupra lui Dumnezeu. Este ca și cum am recunoaște o realitate supra-Dumnezeiască, o lege supremă căreia Însuși Dumnezeu trebuie să i se supună. În Biserica Ortodoxă o astfel de idee a unei Justitii universale nu este acceptată. Dreptatea lui Dumnezeu se referă la bunătatea lui Dumnezeu, iar între dreptatea și dragostea Lui nu există nici un conflict. Dumnezeu este drept pentru că din El izvorăsc doar acte de bunătate și dragoste. Fată de om Justitia poate exista ca ceva exterior și deasupra naturii umane. Dar atunci când vorbim de dreptatea lui Dumnezeu vorbim de fapt despre actele Lui drepte și bune, care izvorăsc din natura Lui. Dreptatea nu este nici componentă a Dumnezeirii, nici necesitate universală.

Conceptia juridică duce chiar la o distorsionare a învățaturii despre Sfânta Treime. Într-adevăr, după această concepție, Tatăl este mâniat pe noi până la jertfa Fiului, iar Duhul Sfânt lucrează în credincioși numai după ce această jertfă este săvârșită de Hristos și însușită de individ. Este ca și cum Cele Trei Persoane ar avea scopuri sau direcții diferite. Dar în întreaga istorie a mântuirii vedem pe Cele Trei Persoane împreună active în lucrarea de mântuire.

În timp ce în concepția juridică Hristos rezolvă un conflictul dintre justitie și dragoste, în viziunea ortodoxă Hristos rezolvă conflictul dintre moarte și viață. Pentru ortodocși Dumnezeu este întotdeauna drept și întotdeauna iubitor de oameni, iar Hristos a venit să-i scape pe oameni nu de mânia unui suveran jignit, căruia necesitatea Justitiei îi cere să ne pedepsească, ci de moartea pe care singuri și-au ales-o și din care nu pot ieși singuri. El a creat o nouă realitate cosmică, aceea a Omului desăvârșit, plăcut Tatălui și pătruns de energiile Duhului Sfânt. În mod mistic noi ne unim cu El și suntem transformați devenind și noi, în cuvintele Apostolului Petru, părtași la natura divină.

Tinta credinciosului nu este deci obținerea stampilei de intrare în cer prin acceptarea mintală a jertfei lui Hristos, ci participarea la natura divină, participare care a fost făcută posibilă de către Hristos. Tinta este „eu în Hristos și Hristos în mine”. Așa cum declară Apostolul Pavel în Galateni 2:20,

"M-am răstignit împreună cu Hristos; și nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăiește în mine. Și viața de acum, în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, Care m-a iubit și S-a dat pe Sine însuși pentru mine. "

Tot așa și Apostolul Petru descrie tinta noastră nu ca o scăpare de iad, ci ca o părtășie la natura divină:

"Dumnezeiasca Lui putere ne-a dăruit toate cele ce sunt spre viață și spre bună cucernicie, făcându-ne să cunoaștem pe Cel ce ne-a chemat prin slava Sa și prin puterea Sa, prin care El ne-a hărăzit mari și prețioase făgăduinte, ca prin ele **să vă faceti părtași dumnezeiestii firi**, scăpând de stricăciunea poftelor celei din lume." (2 Petru 1:3,4)

Cum suntem mântuiți?

Răspunsul pe care îl dau protestanții sau neoprotestanții la această întrebare este o continuare a concepției lor juridice cu privire la mântuire. Dacă jertfa lui Hristos a avut caracterul unei tranzacții de natură juridică, în care s-a plătit pentru o anumită vinovăție prin executarea unei pedepse, atunci primirea acestei mântuiri este tot o tranzacție juridică, în care omul trebuie să semneze printr-un act bine stabilit în timp. Acest act este descris prin

diferite expresii, cum ar fi „si-a predat viata lui Dumnezeu”, „L-a primit pe Hristos în inima lui” sau „L-a primit pe Hristos ca mântuitor personal”. Înainte de acest act, omul era pierdut. După acest act, omul este mântuit.

Iată cum descrie Iosif Ton în cartea sa *Să ne cunoaştem crezul* o experienţă tipică de acest gen, în cazul lui Dumitru Cornilescu:

"Traducând Epistola către Romani, a înţeles într-o clipită calea mântuirii. El a priceput că, desi era preot-călugăr, el nu era mântuit pentru că niciodată nu-L primise pe Iisus ca Mântuitor personal. Atunci s-a aplecat pe genunchi, s-a predat Domnului, L-a primit ca Mântuitor si o mare bucurie a pus stăpânire pe inima lui. Apoi a început să spună si altora despre calea mântuirii. Fratele Cornilescu s-a pocăit, apoi a fost dat afară din Biserica Ortodoxă. "

Acest scurt pasaj are anumite implicatii cu caracter polemic, încercând să dovedească faptul că (1) un preot sau călugăr nu este mântuit decât dacă are o experienţă tipic neoprotestantă si (2) că Biserica Ortodoxă nu suferă în interiorul ei oameni cu adevărat pocăiti. Lăsând la o parte continutul polemic, observăm caracterul clar juridic al acestei experiente în care omul îsi depune semnătura pe actul mântuirii.

Dar această descriere a „experientei mântuirii” ridică o serie de întrebări. Dacă un călugăr renunţă la lume si din dragoste jertfitoare pentru Dumnezeu îsi dedică întreaga viaţă rugăciunii si slujirii Lui, este oare posibil ca el să nu fie mântuit pentru că nu a avut un moment în care „L-a invitat pe Hristos în inima lui”? Ce se poate spune despre milioanele de credinciosi care de-a lungul veacurilor L-au iubit pe Dumnezeu, dar nu au cunoscut practica neoprotestantă a rugăciunii de predare? A fost oare Biserica lui Hristos un esec total timp de 1600 de ani pentru că nu a cunoscut această practică neoprotestantă? Se află oare în iad martirii din timpul persecutiei lui Diocletian pentru că au fost botezati ca prunci si au crezut toată viaţa, fără a avea o experienţă de convertire?

Atât Scriptura cât si traditia milenară a Bisericii ne prezintă o conceptie mult mai bogată cu privire la primirea mântuirii. Conceptia neoprotestantă este seducătoare prin logica ei, dar sărăceşte si fortează învăţătura Scripturii. **Neoprotestantii pun un semn de identitate între convertire si mântuire.** Dar convertirea este un asentiment mental, un eveniment necesar în viaţa celor care nu L-au cunoscut niciodată pe Hristos. Ea reprezintă doar un început de drum. Multe din experientele descrise în Faptele Apostolilor sunt experiente de convertire pentru că acolo este vorba de o lume care nu stia nimic despre Hristos. Convertirea era necesară pentru cei care fuseseră farisei sau păgâni. Era normal ca la un anumit moment acestia să-si schimbe conceptiile, să fie convertiti.

De ce avem nevoie de mântuire? Pentru că în mod natural ne aflăm în păcat si în moarte si suntem despărţiti de Dumnezeu. Mântuirea înseamnă întoarcere către viaţă, unire cu Hristos si transformare a naturii noastre, transformare care se face numai prin puterea lui Dumnezeu, dar cu acordul si colaborarea omului. Această transformare a devenit posibilă prin lucrarea de mântuire a lui Hristos.

Îndreptătire si sfintire

Protestantii si neoprotestantii văd o deosebire esenţială între îndreptătire (justificare) si sfintire. Pentru ei, îndreptătirea este un act exterior făcut de Dumnezeu de la distanţă, în care omul este declarat drept. Fiind declarat drept, omul este mântuit. În această conceptie, îndreptătirea este pur exterioară si nu afectează natura omului. În ultimă instanţă, omul este mântuit printr-un acord dat la lucrarea lui Hristos.

Dar si în protestantism se recunoaste nevoia ca natura omului să fie schimbată. Protestantii văd această schimbare în lucrarea de sfintire. Sfintirea operează, spun protestantii, în cei care au fost deja justificati sau mântuiti.

Scriptura nu separă însă îndreptătirea de sfintire. Cele două apar împreună ca o singură lucrare care afectează fiinta omului. De multe ori confuzia apare dintr-o citire gresită a Epistolei către Romani, în care Apostolul Pavel foloseşte în mod repetat termenul de îndreptătire. Pavel foloseşte acest termen deoarece el se afla într-o controversă cu iudeii timpului său, care vedeau si ei mântuirea în termeni juridici, dar bazată pe faptele legii. Iudeilor care declarau că sunt drepti prin tinerea legii, Pavel le răspunde că îndreptătirea noastră se dobândeşte nu prin faptele legii ci prin credinta în Hristos. Ca si ei, Pavel vorbeşte despre îndreptătire, dar le răstoarnă argumentul. Dar nici pentru Pavel îndreptătirea nu este un act exterior, ci o realitate dinamică ce se primeşte prin credinta care implică o participare a omului. Îndreptătirea este un proces care se dezvoltă în om prin puterea Duhului Sfânt care ne uneste cu Hristos si prin deplina cooperare a omului.

- În Romani 1:5, Apostolul Pavel ne spune că el cheamă neamurile nu doar la credinţă, ca o adeziune la o doctrină, ci la **ascultarea credintei**. Această ascultare implică un efort personal.

- În Romani 6:12, Pavel ne îndeamnă, „Deci să nu împăratească păcatul în trupul vostru cel muritor, ca să vă supuneti poftelor lui.” Din nou, este vorba de o ascultare care cere **efort personal**, nu doar o adeziune sau o invitație a lui Hristos în viața noastră.
- În Romani 8:17, Pavel introduce o condiție a mântuirii care transcende acordul mintal. „Si dacă suntem fii, suntem și mostenitori - mostenitori ai lui Dumnezeu și împreună-mostenitori cu Hristos, **dacă pătimim împreună cu El**, ca împreună cu El să ne și preamărim.”
- În 1 Corinteni 1:30, Pavel uneste sfintirea și justificarea și ne arată că le primim prin unirea cu Hristos: „Din El, dar, sunteți voi **în Hristos Iisus**, Care pentru noi S-a făcut înțelepciune de la Dumnezeu și **dreptate și sfintire** și răscumpărare.”
- Îndreptățirea și sfintirea sunt alăturate și în 1 Corinteni 6:11: „Dar v-ați spălat, dar **v-ați sfintit**, dar **v-ați îndreptat** în numele Domnului Iisus Hristos și în Duhul Dumnezeului nostru.” Sfintirea și îndreptarea nu apar ca fiind esențial diferite.
- În Galateni 5:5, Pavel folosește termenul de îndreptățire într-un sens dinamic, diferit de sensul static după care am fi declarați drepti în urma unei tranzacții legale. El scrie, „Căci noi **asteptăm în Duh nădejdea dreptății** din credință.” Aceasta înseamnă că îndreptățirea este ceva care se dezvoltă în noi prin prefacerea firii noastre și participarea la firea divină, prin Duhul Sfânt.
- În Filipeni 2:12, Pavel ne îndeamnă, „cu frică și cu cutremur **lucrati mântuirea voastră**”. Aceasta exclude conceptual protestant după care am fost mântuiți odată pentru totdeauna prin actul precis al invitării lui Hristos în viața noastră.

Pentru Apostolul Pavel, sfintirea și îndreptățirea sunt parte a aceluiași proces dinamic. El nu vorbește niciodată de cei care au fost justificați ca fiind o categorie separată de a celor care au fost sfintiți. El nu vorbește despre o mântuire care se capătă prin justificarea declarată de Dumnezeu în urma acordului nostru mintal. Îndreptățirea apare ca un proces dinamic, într-o mântuire la care se lucrează în tot cursul vieții.

Fiind posibilă numai în urma lucrării lui Hristos și prin puterea Duhului Sfânt, mântuirea este un proces care cere nu numai acordul, dar și efortul omului. Scriptura conține nenumărate texte care vorbesc despre acest efort.

- În Predica de pe Munte, Hristos vorbește **despre schimbarea firii umane** și nu despre un acord mintal. Toate fericiirile se referă la o schimbare a naturii, nu la acordul mintal. Hristos promite binecuvântarea divină pentru cei care manifestă o schimbare în natura lor. Aceștia sunt cei umili, blânzi, milostivi și cu inima curată.
- În ce privește acordul mintal, Hristos declară, „Nu oricine Îmi zice: Doamne, Doamne, va intra în împărăția cerurilor, ci cel **ce face** voia Tatălui Meu Celui din ceruri.” Condiția nu este nici măcar sinceritatea, ci conformarea la voia Tatălui. Cu alte cuvinte, recunoașterea mintală a lui Hristos ca Domn nu este suficientă.
- Hristos ne învață de asemenea că mântuirea cere un efort personal. „Din zilele lui Ioan Botezătorul până acum împărăția cerurilor se ia **prin străduință și cei ce se silesc** pun mâna pe ea.” Matei 11:12.
- Apostolul Petru ne îndeamnă în 2 Petru 1:5-11 **să ne dăm toată silința** ... pentru a primi din belsug intrare în împărăția lui Dumnezeu. Și aici mântuirea apare ca un proces a cărui rezultat final este intrarea din belsug în împărăția lui Dumnezeu.

Episcopul ortodox englez Kalistros Ware descrie mântuirea în felul următor:

... mântuirea este mai mult decât o schimbare externă a statutului nostru juridic, și mai mult decât o „imitare a lui Hristos” prin comportarea noastră morală. Mântuirea este nu mai puțin decât o transformare atotcuprinzătoare a umanității noastre. A fi mântuit înseamnă a participa cu toată natura noastră la puterea, bucuria și slava lui Dumnezeu. Înseamnă a afirma clar și într-un mod realist, „Viata Lui este a mea.”

Mântuirea nu se împlineste deci printr-un act unic de „primire a lui Hristos în inimă”, ci este un proces de o viață, care cere cooperarea și efortul omului.

Credința și faptele

Mântuirea se primește prin credință. Dar distincția pe care protestanții și neoprotestanții o fac între fapte și credință este pentru ortodocși lipsită de sens. Într-adevăr, ne întrebăm, asemenea lui Iacov în Epistola sa, ce înseamnă credință fără fapte? Este un nonsens. Toate exemplele de credință pe care le găsim în Scriptură sunt exprimate prin fapte. Credința adevărată este întotdeauna credința faptelor. Dar nici faptele făcute în afara credinței nu au nici o valoare înaintea lui Dumnezeu. Credința și faptele nu sunt separate, nici nu decurg una din alta într-o legătură de cauză și efect, ci sunt concomitente. Ele se află, după cum spun teologii ortodocși, într-o relație de *sinergie*. Una nu poate avea loc fără cealaltă. Așa cum natura umană și cea divină a lui Hristos se află într-o relație

de sinergie, tot așa și faptele și credința. A fi mântuit prin credință nu înseamnă a fi mântuit în urma unui proces mintal, prin acceptarea chiar sinceră a unei afirmatii, ci în urma credinței care se manifestă prin fapte.

În același timp, Ortodoxia respinge ideea că faptele bune ne-ar crea merite prin care să fim mântuiți. Conceptul de „merit” are o bază juridică, legală, pe care am văzut că Ortodoxia o respinge. Orice idee că omul și-ar putea reduce vina prin meritele faptelor bune este străină de gândirea ortodoxă. Și totuși faptele sunt importante, dar nu pentru „meritele” lor, ci pentru puterea pe care o au de a ne transforma. Efortul credinciosului de a face fapte bune duce în el însuși la îndumnezeirea omului, la împărtășirea naturii divine. Faptele sunt importante în mântuirea noastră nu prin meritele pe care le-ar câștiga pentru noi, ci prin transformarea interioară pe care o produc în noi.

Sf. Serafim din Sarov dă o explicație foarte frumoasă a importanței faptelor. El spune, folosind un limbaj metaforic, că prin faptele noastre bune noi „cumpărăm Duh Sfânt”. Asemenea unui negustor care vinde lucrurile de care nu are nevoie și cumpără altele mai de pret, tot așa și noi ne golim de noi înșine, ne debarasăm de egoismul nostru și primim mai deplin Duhul Sfânt în viața noastră. Golirea noastră de natura păcătoasă prin practicarea faptelor bune are ca urmare umplerea de natura divină. Faptele noastre bune nu au ca scop acumularea de merite, ci transformarea ființei noastre și implicit progresul pe calea mântuirii. Nu este vorba de o stare juridică, ci de una ontologică, care ține de ființa și natura noastră.

Conceptia maximală privitoare la mântuire

Dacă mântuirea ar fi salvare de iad și bilet de intrare în cer, atunci ar fi natural să ne întrebăm „Care sunt condițiile **minime** pentru a fi mântuiți?” De cele mai multe ori, protestanții sau neoprotestanții răspund exact la această întrebare atunci când descriu mântuirea, spunând, „Singura condiție a mântuirii este credința în Iisus Hristos”. Ei insistă asupra învățăturii lor că faptele bune, Biserica, tainele, liturghia și icoanele nu sunt necesare mântuirii, sau sunt chiar dăunătoare, pentru că abat pe om de la „puritatea” credinței simple în Domnul Iisus.

Dar dacă mântuirea este unirea cu Hristos și îndumnezeirea omului, atunci întrebarea este alta, „Care sunt **toate** lucrurile care îmi ajută să fiu mântuit?” Scriptura și Tradiția ortodoxă oferă un răspuns amplu la această întrebare. Acest răspuns cuprinde toate acele aspecte pe care protestanții le resping. Pentru ortodocși nu numai credința, dar și faptele bune, Biserica, liturghia, preotii, icoanele, rugăciunile, posturile și asceza, toate au un rol în mântuirea omului.

Protestanții întrebă, „Ce nevoie aveți de icoane?” sau „Ce nevoie aveți de preoți sau de liturghie?” Ortodocșii răspund, „Toate acestea sunt date pentru mântuirea noastră pentru că ne ajută să ne unim cu Hristos, să ne curățim inimile, să ne transformăm și să primim natura divină.”

Cineva a spus odată, „Preocupare excesivă pentru salvarea de iad este o urâciune.” Ortodoxia ne învață nu atât să scăpăm de iad, cât să ne unim cu Hristos.

Dar ce se întâmplă cu cel care nu participă sau nu poate participa la toate aceste taine, simboluri sau lucrări ale Bisericii? Răspunsul este că ceea ce este obligatoriu pentru oameni nu este obligatoriu pentru Dumnezeu. Cu alte cuvinte eu trebuie să le fac pe toate, dar Dumnezeu mă poate mântui chiar dacă nu le-am făcut. Tâlharul de pe cruce a fost mântuit fără botez, cu toate că pentru noi botezul este obligatoriu. Dumnezeu poate mântui fără liturghie, fără icoane sau chiar fără taina botezului sau a euharistiei. Dar dacă doresc mântuirea trebuie să le caut și să le practic pe toate acestea. A face mai puțin decât atât înseamnă să cad în păcatul prezumției, asemenea celui care își amână pocăința, fără să știe ce-l așteaptă în ziua de mâine.

În concepția ortodoxă, omul se uneste cu Hristos printr-o credință care lucrează, și această unire aduce în ființa omului îndreptățire și sfintire. Asa cum declară Apostolul Petru, scăpând de stricăciunea poftelor din lume, ne facem părtași firii dumnezeiești. **Tainele Bisericii și participarea activă la viața Trupului lui Hristos contribuie tocmai la această unire mistică între credincioși și Hristos.** Botezul este identificarea – nu doar simbolică, ci mistică și reală – cu moartea și învierea lui Hristos, iar euharistia este identificarea – nu doar simbolică, ci mistică și reală – cu trupul lui Hristos. Tainele ne afectează nu doar mintea, ci întreaga noastră natură, care se pătrunde de natura dumnezeiască.

Este posibil ca cineva să fie mântuit în afara Bisericii Ortodoxe? Da, este posibil. Este ca și cum cineva ar întreba, „Poate fi cineva vindecat fără doctor?” Da, este posibil, dar este mai dificil și mai riscant. Sf. Ignatie, un discipol direct al Apostolului Ioan, a scris că trupul și sângele lui Hristos pe care îl luăm în euharistie este „medicamentul nemuririi”. Poate unii care cred doar în simboluri dar nu în realități se pot vindeca și fără acest medicament. Între neoprotestanți există mulți credincioși sinceri, care Îl iubesc cu adevărat pe Hristos. Mulți dintre aceștia nu au cunoscut niciodată Ortodoxia sau au auzit doar lucruri false despre ea, și Dumnezeu îi va judeca după ce au

cunoscut, nu după ce nu au cunoscut. Noi nu suntem judecători ai inimii oamenilor, pe care doar Dumnezeu le cunoaște.

Concluzie

În confesiunile neoprotestante se propagă o concepție trunchiată și uneori falsă cu privire la mântuire. În această concepție, mântuirea este o scăpare de iad prin declarația de neprihănire făcută din exterior de Dumnezeu. Această declarație de justificare este posibilă pentru că Hristos a suportat mânia lui Dumnezeu în jertfa Sa pe cruce. Primirea mântuirii este un act bine definit în timp, în care omul acceptă această jertfă. Mântuirea are un aspect juridic.

Biserica Ortodoxă a păstrat în tradiția și în practicile ei o concepție completă a mântuirii, ca o împlinire a chemării omului de a se transforma după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, de a se îndumnezei prin har. Pentru ortodocși, mântuirea nu înseamnă o schimbare a statutului juridic, ci o schimbare tainică dar și vizibilă a naturii umane prin unirea ei cu Hristos. Această schimbare a fost făcută posibilă de Hristos prin Întruparea, Răstignirea, Învierea și Sederea Lui la dreapta Tatălui. Ea este operată de Duhul Sfânt prin har în cel care crede, cu deplină participare a omului. Toate aspectele vieții Bisericii contribuie și sunt instrumente ale acestei mântuirii: tainele, închinarea, viața de asceză, rugăciunea, faptele bune. Mântuirea nu este un act, ci un proces care se continuă în tot cursul vieții credinciosului. Mântuirea nu are un aspect juridic, ci unul terapeutic.

Biserica Ortodoxă, văzută nu doar ca o instituție umană, ci ca o manifestare a Trupului lui Hristos, ca Biserică apostolică și sobornicească (completă, întreagă), posedă cadrul cel mai potrivit pentru mântuire, prin tainele, tradițiile și învățăturile ei.

Omul care își caută într-adevăr mântuirea nu trebuie să se bazeze doar pe condițiile minime ale mântuirii, cum ar fi credința, ci trebuie să caute oportunitățile maxime, pe care le poate găsi în această Biserică.